

Jezik sosedu ima svojo vrednost

DUŠAN UDOVIČ

Nič kolikokrat je bilo ob različnih priložnostih poudarjeno, da je najtrdnjša podlaga za dolgoročno sožitje v naših krajih poznavanje jezika oziroma različnih jezikov tega območja. Če ne poznaš jezika sosedu, boš neizbežno rasel s predsodki, to je kot pribito, četudi je človek opremljen z najboljšimi nameni. Če za nas Slovence problem ne obstaja, je gotovo izrazit pri italijanskem prebivalstvu, kjer se še danes redno dogaja, da nekdo komajda izve za obstoj Slovencev, ko je že dal skozi celoten proces šolanja.

Uvajanje slovenskega jezika kot drugega tujega jezika na italijanskih šolah je zato ključnega pomena za našo prihodnost. Ni davno tega, kar je to enostavno, kolikor pomembno ugotovitev poudarila tudi ministrica za šolstvo Stefania Giannini ob svojem obisku v Gorici, ko je dejala, da je učenje slovenščine za italijanske šole velik izziv.

Da je to res, in da je uvajanje slovenskega jezika povezano tudi z vrsto organizacijskih in didaktičnih problemov, za katerih reševanje se je potrebno usposobiti, je pokazal tudi včerajšnji tržaški posvet. A je hkrati pokazal, da obstaja konkretna volja po uvajanju slovenščine, kar dokazujejo tudi dosedanje izkušnje in dobre prakse na šolah, ki so vse številnejše. Sedem italijanskih šol na Tržaškem je tako ali drugače odprlo vrata slovenskemu jeziku, kjer pred desetimi leti ni bilo še nobene. Smo na pravi poti, lahko smo optimisti.

TRST - Posvet na večstopenjski šoli Iqbal Masih na Melari

Izkušnje in perspektive poučevanja slovenščine na italijanskih šolah v Trstu

TRST - Slovenščina za mlade v Trstu: tako se je glasil naslov posveta, ki je včeraj popoldne potekal v avditoriju večstopenjske šole Iqbal Masih na Melari v organizaciji teritorialne mreže, v kateri sta poleg šole Masih še večstopenjski šoli Vladimirja Bartola in Tiziana Weiss.

Na posvetu so predstavnikom krajevnih uprav, Deželnega šolskega urada za FJK, šol z italijanskim in slovenskim učnim jezikom ter širši javnosti prikazali izkušnje poučevanja in učenja slovenščine na italijanskih šolah na Tržaškem, govorili pa so tudi o možnostih in pomenu učenja slovenščine ter o perspektivah, ki se kažejo v prihodnosti, predvsem na področju primerne usposabljanja šolnikov za poučevanje slovenščine kot drugega jezika ter uvajanja slovenščine v predmetnik italijanskih višjih srednjih šol.

Na 4. strani

SLOMAK - Pavšič Srečanje z ministrom Žmavcem

LJUBLJANA - Koordinator Slovenske manjšinske koordinacije (Slovak) Rudi Pavšič se je sestal z ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazdom Žmavcem, ki je podprl sodelovanje tako med krovnimi organizacijami kot z institucijami v Sloveniji. Soglašala sta, da je treba v okviru odnosov z državami, kjer živijo manjšine, in Slovenijo okrepiti vlogo teh skupnosti. To bi pripomoglo k uresničevanju njihovih upravičenih zahtev.

Na 3. strani

NOGOMET - V Italiji

Zaradi stav za zapahi že 50 ljudi

Italijanski nogomet spet pretresa afeta s prirejanjem izidov tekem. Po drobnogledom preiskovalcev so tokrat tekme tretje lige Lega Pro in D-lige. A je preiskava zelo obsežna. Petdeset oseb je že v zaporu. Med njimi so štirje predsedniki klubov, 11 odbornikov, 12 nogometašev (sedanji in bivši), mešetarji iz Italije in tujine in tudi dva trenerja. Sumljivih tekem je 28, vpletenih klubov pa triindevetdeset. Za prirejanje izidov naj bi »skrbeli« najmanj dve organizaciji, povezani z mafijskim podzemljem.

ŠOLSKA REFORMA Umaknjen sporni sklep o 5 tisočinkah

RIM - Medtem ko so tudi včeraj ves dan na Trgu Montecitorio protestirali šolniki, se je v poslanski zbornici nadaljevala razprava o šolski. Novost dneva je umik spornega člena 17, ki je določal, da lahko davkoplačevalci namenijo 5 tisočink letnega davka na dohodke financiranju posameznih šol. Po dogovoru z opozicijo je večina ta člen umaknila. Ministrica za šolstvo Stefania Giannini je sicer dejala, da umik ni dokončen, saj naj bi ga vlada namepravala vključiti v enega od prihodnjih odlokov na davčno tematiko.

Na 11. strani

Luciano Violante, pravice in dolžnosti

Na 5. strani

Patchworks - svoboda ima ženski obraz

Na 5. strani

V Tržiču 2580 glob v petdesetih dneh

Na 15. strani

V Novi Gorici pozitivni gospodarski kazalci

Na 15. strani

GORICA CasaPound: pozivom še niso uslišali

GORICA - Vrstijo se pozivi proti shodu, ki ga skrajno desničarsko gibanje CasaPound prireja v soboto, 23. maja, v Gorici, vendar ostajajo vsi po vrsti neuslišani. Proti shodu se je izreklo več levičarskih strank, sindikat CGIL, VZPI-ANPI in tudi Zveza združenj borcev iz Slovenije, medtem ko je bila med ponedeljkovim zasedanjem goriškega občinskega sveta z glasovi desnosredinske večine zavrnjena zahteva opozicije po prepovedi sporne manifestacije.

Na 12. strani

TRGOVINA **KLASJE** in ZAVOD **ZDRAVJE**

se zavedata, kako pomembno je zdravje.

ALI IMATE TEŽAVE Z ALERGIJAMI?

Imamo rešitev za vas ...

Vabljeni v trgovino Klasje in se prijavite za:

- test **ALERGIJ** (trave, pelodi, pršice, kovine, ...)
- test **INTOLERANCE** (hrana, kemikalije, čistila, ...)
- test **KANDIDE**

+386 5 734 1007 info@trgovinaklasje.si
+386 41 525 545 www.trgovinaklasje.si

urnik: ponedeljek - petek 8³⁰ - 18³⁰ sobota 8³⁰ - 12³⁰

IZVRSTNI OKUSI
SLOVENIJA SE PREDSTAVI

SREČANJE OKUSOV
HRANE IN VINA IZ RAZNIH DEŽEL SLOVENIJE

22 MAJ 2015 OD 17:00 DO 21:00

SARDOČ
TRATTORIA GOSTILNA

PREČENICO - PREČNIK

LJUBLJANA - V DZ splošna razprava o predlogu zakona o vojnih grobiščih in pokopu žrtev

Enotnost glede ciljev, poti pa vidijo različno

LJUBLJANA - Državni zbor je končal splošno razpravo o predlogu zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev. Tudi poslanska razprava ni prinesla bistvenih sprememb stališč poslanskih skupin. Povečini se strinjajo, da je dostojen pokop žrtev vojnega in povojnega nasilja civilizacijska norma, pot do tega cilja pa vidijo različno.

Sodeč po poslanski razpravi poleg predlagateljev iz vrst NSi o podpori predlogu razmišlja vsaj nekaj poslancev SMC, tudi v ZaAB mu vnaprej ne nasprotujejo. V SDS zakona predvidoma ne bodo niti podprli niti mu ne bodo nasprotovali. Preostale poslanske skupine pa menijo, da obstoječi zakon o vojnih grobiščih zadošča.

Poslanec SMC, sicer predsednik DZ Milan Brlež je dejal, da sprejemanje predloga zakona v osnovi vidi kot simbolni prispevek k temu, da dostojno pokopljemo svoje mrtve. Poudaril pa je, da bo ta simbolni korak možen samo v primeru, če ne bo prišlo do pravnih zlorab ali do dodatne politizacije te tematike.

Pravica do groba je eden temeljev človekovega dostojanstva, je poudarila Anja Bah Žibert iz SDS. Sama sicer verjame v dober namen predlagateljev, vendar pa temeljnega civilizacijskega vprašanja, torej dostojanstva pomorjenih, predlog po njeni oceni ne rešuje.

Več poslanskih skupin je menilo, da za dostojen pokop žrtev zadošča obstoječi zakon o vojnih grobiščih. Je pa vodja poslanske skupine DeSUS Franc Jurša ocenil, da je veljavni zakon problematičen, ker ga pristojni organi ne izvajajo. V nasprotnem primeru bi bili verjetno rezultati bistveno boljši, je dejal.

Matej T. Vatovec iz ZL pa je ocenil, da je veljavni zakon boljši od predlaganega. Glede predloga NSi ga skrbijo zlasti morebitne zlorabe v zakonu opredeljene strokovne komisije v politične namene, saj bi z novim zakonom ta komisija dobila pristojnost, da odreja kraj in način pokopa.

Janka Vepra (SD) pa je zmotilo, da ni opredeljen niti pravni status omenjene komisije. Kot je poudaril, pa ima celo večje

pristojnosti kot pristojno ministrstvo in vlada. Jožef Horvat (NSi) je v svojem nagovoru spomnil na množično grobišče v Hudi Jami. Poudaril je, da »že pet let stojimo pred odprtim grobom«, in se vprašal, kakšna družba smo, da žrtev tega grobišča ne moremo dostojno pokopati.

Poslanica ZaAB Alenka Bratušek pa je poudarila, da zgodovine »ne moremo spreminjati, lahko pa se na nek način z njo spravimo«. Ne gre pa po njenih besedah izrabljati polpretekle zgodovine za delitve ljudi na naše in vaše.

Razpravo, ki so zaznamovale tudi osebne zgodbe sorodnikov nekaterih poslancev, je v imenu predlagateljev sklenila prvopodpisana pod predlog poslanka NSi Ljudmila Novak. Poudarila je, da današnje generacije niso krive za to, kar se je zgodilo v preteklosti, so pa odgovorne za prihodnost. »V NSi niti nismo pričakovali navdušenja, želeli pa smo vsebinsko razpravo in to, da vendarle naredimo korak naprej ter rešimo pokop žrtev,« je v izjavi novinarjem po razpravi o zakonu dejala Novakova.

Kot je povedala, jo žalosti, da je bila razprava preveč ideološka in premalo konkretna oz. usmerjena v reševanje konkretnih težav. Po njenih besedah se veliko govori o spravi in pokopu mrtvih, ob konkretnih predlogih pa želi večina to odložiti »v prihodnost, v nedoločen čas«. Novakova priznava, da je tudi razočarana, da »ne zmoremo koraka naprej v pravo smer«. Slovenci po njenem mnenju izgubljamo, ko »ne zmoremo prestopiti praga trdosrčnosti in vseh mrtvih sprejeti kot naših, ki morajo dobiti svoj grob«.

»Vsaka stranka in vsak posameznik mora za to sprejeti svojo odgovornost. Nedopustno je, da se manipulira z žrtvami in nedostojen način, ko nočemo videti, kje je težava in kje rešitev. Pač pa v ozadju vidi vsak svojo težnjo in željo, pri tem pa pozabljamo na človeka,« je dejala Novakova. Ponovila je, da so z zakonom želeli dati veljavo človeku, ki zasluži dostojen pokop, zakon pa bi bil lahko dober pripomoček na poti k temu. (STA)

KOČEVSKI ROG - V parku pri Bazi 20

Ukradli štiri doprsne kipe partizanskih poveljnikov

NOVO MESTO - Ob osrednjem objektu spominskega parka pod Bazo 20 v Kočevskem rogu so neznanci med petkom in ponedeljkom z granitnih podstavkov izruvali štiri bronaste doprsja poveljnikov slovenske partizanske vojske. V Dolenjskem muzeju iz Novega mesta, ki upravlja bližnji kompleks Baze 20, menijo, da je bil omenjeni vandalizem pridobitniškega značaja. Sodelavec Dolenjskega muzeja, zadolžen za Bazo 20, Jože Saje je za STA povedal, da so nedotaknjeni ostali le neposredni kamniti podstavki doprsij, ki stojijo ob t. i. Mačkovem domu. To pa po njegovem mnenju priča, da ni šlo za vandalizem z idejno-političnim predznakom, temveč za krajo dragocene bronaste zlitine.

Omenjena doprsja partizanskih poveljnikov, Franca Leskoviška Luke, Ivana Mačka Matije, Franca Rozmana Staneta in Dušana Kvedra Tomaža, de-

la različnih kiparjev, so v Kočevskem rogu v zadnjih desetih letih postavili po zamisli in na pobudo generala Lada Kocjana. Njegov podvig je podprl tudi glavni odbor Zveze združenj borcev za vrednote NOB, Kocjan pa naj bi bil tudi lastnik doprsij.

V Dolenjskem muzeju upajo, da bodo policisti tatove odkrili še preden jim bo uspelo dragocena doprsja pretopiti in prodati za odpadno kovino, je še povedal Saje. Krajo in razdejanje, do katerega naj bi prišlo med petkom popoldne in ponedeljkom zjutraj, so roški gozdarji odkrili v ponedeljek zrana, prizorišče pa si je ogledala tudi policija.

Dogodek so potrdili tudi na Policijski upravi Novo mesto. Kot so povedali, so bili o zadevi obveščeni, preiskava pa še poteka. Na vandalizem se je odzvalo Združenje borcev za vrednote NOB Novo mesto, ki dogodek obsoja.

Muršičeva kandidatka SD za novo podpredsednico DZ

LJUBLJANA - Poslanska skupina SD s podporo koalicijskih poslancev za novo podpredsednico DZ predlaga poslanko Bojano Muršič, je za STA potrdil vodja poslancev SD Matjaž Han. Na podpredsedniško mesto bo Muršičeva sedla po tistem, ko je to funkcijo zapustila Andreja Katič, ki jo je DZ pred dnevi imenoval za ministrico za obrambo. DZ naj bi o kandidatkah glasoval predvidoma na petkovi izredni seji. Za imenovanje je potrebnih najmanj 46 poslanskih glasov, glasovanje je tajno. Han je pojasnil, da ima Muršičeva zagotovljeno podporo, tudi odločitev zanjo je bila v poslanski skupini SD soglasna.

Predstavitel Antologije del natečaja »Istria Nobilissima«

KAŠTELIR - Italijanska unija in Ljudska univerza v Trstu, v sodelovanju s Skupnostjo Italijanov Labin, vabi na predstavitev Antologije nagrajenih del na XLVII natečaju umetnosti in kulture »Istria Nobilissima«, ki bo jutri ob 18.30 na sedežu Skupnosti Italijanov Kaštelir. Nagrajena dela v kategoriji Književnost bo predstavila Marianna Jelčić Buč, Lorella Limoncin Toth bo predstavila nagrajena dela v kategoriji Likovna umetnost in Massimo Belli nagrajena dela v kategoriji Glasba.

Izsledili vlomilca v pisarno

KOPER - Policisti so državljana Bolgarije ovadili zaradi suma storitve kaznivih dejanj zaradi velike tatvine. Ugotovili so, da je v noči s 13. na 14.5.2015 prišel do poslovne stavbe v Dekanih. Tam je vlomil vhodna vrata in iz pisarne ukradel denarnico z 227 evri in tremi bančnimi karticami. Policisti so mu na sled prišli v soboto, ko so prejeli obvestilo občanke, da je na Spodnjih Škofijah na kolesarski poti parkiran avtomobil, ki ovira promet. Policisti so na kraju ugotovili, da je uporabnik vozila 31-letni državljan Bolgarije, sopotnik v vozilu, 28-letni državljan Makedonije, pa je pobegnil, ko je opazil policiste. Kasneje so ga prijeli policisti vodniki službenih psov Koper. V postopku so ugotovili, da obstajajo zoper Bolgara utemeljeni razlogi za sum, da je izvršil tatvino v Dekanih. Državljan Makedonije so izpustili, Bolgara pa so pridržali. Opravili so preiskavo vozila, ki ga je uporabljal, vendar ukradenih predmetov niso našli.

SEŽANA - Predsednik republike Borut Pahor

Predsednik - kamnosek

Obiskal Višjo strokovno šolo Sežana in poprijel za delo v delavnici Leona Mahniča iz Vogelj na Krasu

SEŽANA - Predsednik republike Borut Pahor je bil včeraj na obisku na Krasu, kjer je najprej obiskal Višjo strokovno šolo Sežana, nato pa še delavnico 23-letnega samostojnega podjetnika Leona Mahniča iz Vogelj na Krasu, kjer se je tudi sam preizkusil v delu kamnoseka. S tem je predsednik nadaljeval s projektom Skupaj - Spodbujajmo drug drugega.

Kot so sporočili iz urada predsednika, se je Pahor v Voglje odpravil na povabilo mladega podjetnika, ki je na tekmovanju v poklicnih spretnostih Euroskills 2014 v kategoriji kamnoseštvo za Slovenijo osvojil srebrno medaljo. V njegovi delavnici je preživel nekaj ur, se seznanil z delom in obrtjo kamnoseka ter sodeloval pri pripravi in oblikovanju kamna do končnega izdelka - kamnite skledje. Predsednik je delo izvajal pod budnim očesom Jerneja Bortolata, kamnoseškega mojstra in Leonovega mentorja, ki ima - kot tudi že Leon - certifikat umetniške obrti.

Kot je med pogovorom v šoli dejal direktor Centra RS za poklicno izobraževanje Elido Bandelj, so program Euroskills razvili z namenom promocije odličnosti poklicev, za katere je manj zani-

Leon Mahnič razlaga predsedniku postopke kamnoseške obrti

PREDSEDSTVO RS

manja, in zato, da mladim približajo poklicno izobraževanje.

»Ko govorimo o kamnoseštvu v Sloveniji in razvoju poklica kamnoseka, ne smemo pozabiti na Višjo strokovno šolo Sežana, kjer se plemenitijo talenti, ki imajo občutek za materiale, še prav posebej za kamna. Prav tu se kaže, kako pomembna in nujna je povezava strokovnjakov iz šo-

le in tistih, ki delujejo na področju kamnoseštva,« je še povedal Bandelj.

Ravnatelj šole Anton Marn pa je predsedniku predstavil njihov študij, programa Oblikovanje materialov in Fotografije, vpetost šole v lokalno in tudi mednarodno okolje. V pogovoru s študenti pa se je predsednik seznanil z njihovimi pričakovanji, vizijo in željami za naprej. (STA)

LJUBLJANA - Osumljen sedmih umorov

Zdravnik Ivan Radan odgovarjal sodniku

LJUBLJANA - Odpušeni zdravnik ljubljanske nevrološke klinike Ivan Radan, ki naj bi skrajšal življenje več bolnikom, se je več ur zagovarjal pred preiskovalnim sodnikom v Ljubljani. Policisti so ga namreč ovadili zaradi več kaznivih dejanj, od ponedeljka pa je v sodnem pridržanju. Njegov zagovornik Milan Krstić je za medije obtožbe označil za svetovno neumnost.

Policisti so zoper Radana podali kazensko ovadbo za več kaznivih dejanj iz poglavij kaznivih dejanj zoper življenje in telo, zoper človekove pravice in svobosčine, zoper človekovo zdravje, zoper pravni promet in zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva. Časnik Dnevnik je poročal, da naj bi mu očitati več kot 20 kaznivih dejanj, tudi sedem ubojev. Kriminalistična preiskava pa naj bi potrdila, da si je zdravnik predpisoval psihoaktivna zdravila, predvsem pomirjevala, na njegovem računalniku pa naj bi našli več kot deset fotografij umirajočih bolnikov.

Potek dogodkov odmeva v zdravstvenih vrstah in Univerzitetnem kli-

ničnem centru (UKC) Ljubljana, kjer je delal. Po besedah vodstva UKC do sedaj še nihče od svojcev tistih, ki naj bi jim Radan skrajšal življenje, ni vložil tožbe proti UKC. Je pa proti UKC sprožil tožbo Radan ter Bojana Žvan, ki so jo po izbruhu afere razrešili z mesta predstojnice oddelka za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo na nevrološki kliniki, kjer je bil Radan zaposlen.

Informacija o dogajanju na oddelku za intenzivno nego nevrološke klinike Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana je sicer prišla v javnost v začetku leta. Izredni strokovni nadzor je ugotovil, da je Radan 83-letnemu neozdravljivo bolnemu bolniku verjetno res skrajšal življenje s kalijem, a materialnih dokazov za to ni, saj je bil bolnik po smrti upepeljen. Podobno ugotovitev so sprejeli v nadzoru nad smrtjo še enega Radanovega bolnika. Za dodatne izredne strokovne nadzore pa se niso odločili, saj da se z ostalimi primeri ukvarja policija, ki naj bi sicer preiskovala 40 smrtnih bolnikov, ki so umrli, ko jih je zdravil omenjeni zdravnik.

SLOMAK - Predsednik Rudi Pavšič obiskal ministra Gorazda Žmavca

Manjšine potrebujejo večjo pozornost matice

LJUBLJANA - V okviru informativnih srečanj s predstavniki slovenskih institucij se je včeraj koordinator Slovenske manjšinske koordinacije (Slomak) Rudi Pavšič sestal z ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazdom Žmavcem. Skupaj sta obravnavala splošni položaj v okviru Slomaka in znotraj manjšinskih skupnosti. Pavšič je ministra podrobneje seznanil z delovanjem in načrti Slomaka, o katerih so se dogovorili ob nedavni obnovitvi vodstva manjšinske koordinacije. Takrat so med drugim evidentirali troje potreb, ki jih občutijo posamezne slovenske narodne skupnosti izven meja matične države.

Prva je ta, da naj bi po 25 letih na novo premislili odnose med manjšinami in državnimi institucijami v Sloveniji. V zadnjih letih so namreč zaznali padec pozornosti do manjšin in želijo zato skupaj preveriti prioritete potrebe teh skupnosti in dejavnosti, s katerimi bi pospešili obojestranski pretok informacij in sodelovanje.

Druga potreba manjšin je, da bi jih Slovenija v večji meri podpirala pri snovanju in izvajanju projektov, ki se financirajo z evropskimi sredstvi. Izkušnje so namreč pokazale, da so ti projekti vsebinsko zelo pomembni in omogočajo tudi tesnejše sodelovanje med manjšinami ter z matico.

Tretji sklop vprašanj pa zadeva raven financiranja manjšin. V zadnjih desetih letih je finančna pomoč, ki jo Slovenija namenja slovenskim manjšinam v sosednjih državah skupno upadla za približno 40 odstotkov, kar po Pavšičevi oceni ne more biti le posledica gospodarske recesije, ampak je tudi znak manjše pozornosti slovenskih institucij do manjšin.

Minister Gorazd Žmavc in predsednik Slomaka Rudi Pavšič med včerajšnjim srečanjem

Te ugotovitve je Pavšič včeraj posredoval ministru Žmavcu, ki je podprl sodelovanje tako med krovnimi organizacijami kot s samimi institucijami v Sloveniji. Soglašala sta tudi, da je potrebno

srečanje s celotnim sestavom Slomaka, da bi lahko na njem podrobneje razpravljali o možnostih skupnega dogovarjanja. Prav tako sta se strinjala, da je treba v okviru dobrososedskih odnosov med državami, kjer živijo manjšine, in Slovenijo okrepiti vlogo teh skupnosti. To bi nedvomno pripomoglo k uresničevanju njihovih upravičenih zahtev.

Nadalje sta se dotaknila vprašanja finančne pomoči, ki jo daje Republika Slovenija posameznim manjšinskim organi-

zacijam. To pa bo tudi ena izmed tematik, ki jo bo koordinator Slomaka predvidoma v kratkem izpostavil predsedniku Državnega zbora Milanu Brglezu in predstavnikom drugih institucij, ki jih namerava obiskati.

Pavšičeva ocena včerajšnjega srečanja je vsekakor pozitivna, saj je minister pokazal veliko zanimanje za Slomak, predvsem pa nakazal možnost nadgradnje sodelovanja samega Urada s Slovensko manjšinsko koordinacijo.

RIM PROTI FJK Ustavni konflikt o biološki oporoki

TRST - Rimska vlada je sprožila konflikt z Deželo FJK, s tem da je zavrnila meseca marca letos sprejet deželni zakon o ti. biološki oporoki. Vest je včeraj odjeknila na zasedanju deželnega sveta, kjer so uprava in svetniki večine zagovarjali pravilnost odločitve, ki je postavila na dnevni red potrebo po normiranju kočljivega vprašanja o možnosti odločanja terapevtskih postopkov, ko za bolnika ni več nobene prave pomoči in se le podaljšuje njegovo trpljenje. Rim je zavrnil deželni zakon, češ da presega pooblastila, saj dežela ni pristojna za sprejemanje zakona o tem vprašanju. Deželna odbornica za zdravstvo Sandra Telesca je zavrnila očitke in napovedala priziv na ustavno sodišče. Tudi drugi svetniki večine trdijo, da je uvedba registra DAT, kamor vsak lahko vpiše svoje izbire za primer neozdravljive bolezni, ne pomeni poseganje v državne pristojnosti, ampak je le upravni ukrep, ki spričo zavračanja z odločitvami na državni ravni, nudi odgovor na potrebo, ki je močno občutena v javnosti. Zakon je bil marca sprejet z veliko večino v deželnem svetu, včeraj pa so nekateri svetniki opozicije ugovarjali odločitvi o prizivu.

TDD Predstavlja

TRST - Ponovitev petkove oddaje slovenskega časnikarskega oddelka po tretji televizijski mreži RAI 3 bis TDD Predstavlja bo drevi okrog 20.00 posvečena Borisu Pahorju, ki je pred dnevi na knjižnem sejmu v Turinu predstavil svojo zadnjo knjigo v italijanščini z naslovom Triangoli rossi, torej rdeči trikotniki, kar je bila oznaka za politične internirance v nacističnih taboriščih, govor pa bo tudi o narodni zavesti in identiteti slovenskega naroda. Režiserka oddaje je Katerina Citter.

Knjiga o furlanskih navadah in običajih

VIDEM - Ob prvi obletnici smrti odvetnika Giovannija Pelizza sta Pokrajina Videm in Fundacija Crup dali pobudo za izdajo knjige v spomin na bivšega predsednika. Knjigo »I luoghi della tradizione in Friuli« je uredil antropolog Stefano Morandini; predstavitev bo jutri, 21. maja, ob 11.30 v palači Belgrado. Knjiga vsebuje deset esejev in bogato fotografsko gradivo, ki prikazuje krajoto, obrambne sisteme, kamnolome, ladjedelnice, pa še planšarije, gostilne, vodnjake, predmestja. Namen knjige je predstavitev furlanskih navad in običajev, ki so se precej spremenili predvsem po potresu leta 1976.

Arheološki nadzornik

TRST - Arheolog Luigi Malnati doma iz Bergama je bil imenovan za vršilca dolžnosti nadzornika za arheološke dobrine v Furlaniji Julijski krajini. Malnati, ki je že imel podobne funkcije v deželah Emilia Romagna, Veneto in Marche, je zadnja 4 leta vodil direktorjo za antiko pri ministrstvu za kulturo in turizem. Imenovanje v FJK je začasno, za 4 mesece, do imenovanja stalnega nadzornika.

REZIJA - Izdala jo je Občina Rezija s prispevkom iz deželnega zakona za Slovence 26/2007

Rezijanska slovnica za otroke

V publikaciji pa so upoštevali pravopisna pravila, ki jih je določila občinska uprava, se pravi 'italijansko' zapisovanje glasov

Na sliki z leve: dijak-župan v otroškem občinskem svetu Občine Rezija, pravi župan Sergio Chinese in ravnatelj večstopenjske šole Nevio Bonutti; desno: naslovnica rezijanske slovnice

NM

REZIJA - »Nawüčimö se po nās! Impariamo il resiano!« je naslov prve rezijanske slovnice za otroke, ki jo je izdala Občina Rezija s prispevkom iz deželnega zakona za Slovence 26/2007. Publikacijo, ki so jo že prejeli vsi otroci, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo v Reziji, so predstavili v dvorani občinskega sveta na Ravanci v sredo, 13. maja.

Osnova za otroško slovnico je bila slovnica prof. Hana Steenwijka »Grammatica pratica resiana: il sostantivo« iz leta 1999, pri pripravi nove publikacije pa so upoštevali pravopisna pravila, ki jih je določila občinska uprava župana Sergia Chineseja novembra 2009, ko je s posebnim odlokom sprejela novo uradno rezijansko pisavo (npr. črka s namesto z oziroma z namesto c, op.ur.). Župan Chinese in ostali upravitelji namreč trdijo, da je rezijansščina samostojen slovanski jezik, ki nima nič skupnega s slovenščino, kar zadeva njeno zapisovanje pa so pre-

pričani, da je potrebno 'italijansko' zapisovanje glasov, češ da je sicer nihče ne bi znal brati.

Slovnico sta uredili Katia Quaglia in Angela Di Lenardo, ki je med drugim poučevala rezijansščino na tečajih KD Rozajanski dum (nadomestila je prof. Mateja Šeklija). Knjiga je razdeljena na pet delov, ki so označeni vsak s svojo barvo, saj vsebuje osnovna slovnicična pravila za »standardno rezijansščino« in za krajevne različice, ki so značilne za Osojane, Njivo, Bilo in Solbico. Knjiga je tudi zelo lepo ilustrirana in poleg slovnicičnih razlag vsebuje tudi številne vaje.

Na predstavitvi slovnice za otroke, na katero so povabili učence in dijake, je župan Rezije Sergio Chinese poudaril, da se njegova uprava zelo zavzema za to, da bi lahko ohranili krajevno šolo, »ker se naša skupnost razlikuje od drugih po jeziku in kulturi«. Prav tako pa jo zanima tudi to, da rezijansščina ne bi izumrla. »Pred leti smo

z vašo pomočjo pripravili tisto posebno 'škatlo za čevlje', igro oziroma slovar, s katerim smo se učili izgovarjati besede (v okviru projekta Rajbāt so otroci izdelali vrsto ilustriranih kart, op.ur.). Marsikdo pa me je nato opozoril, da ne moremo sestaviti prave rezijanske, če ne znamo sestavljati stavkov. In zato smo se odločili, da pripravimo slovnico,« je otrokom povedal Chinese in jih povabil, naj doma s starši uporabljajo rezijansščino.

Ravnatelj večstopenjske šole iz Trasaghisa, pod katero spadajo tudi vrtec, osnovna in nižja srednja šola v Reziji, Nevio Bonutti pa je poudaril, »da je šola tisto sredstvo, ki omogoča ohranjanje jezikovne posebnosti, kulture in navad.« Zahvalil se je tudi županu za pomembno delo, ki ga s tega vidika opravlja njegova uprava in vse prisotne razveselil z novico, da so mu potrdili, da bo kljub zmanjšanemu številu dijakov tudi naslednje leto nižja srednja šola v Reziji imela na raz-

polago enak organik kot letos.

O sami publikaciji pa je bolj podrobno spregovorila podžupanja in odbornica za kulturo Cristiana Buttolo. Povedala je, da je rezijansščina težek in zapleten manjšinski jezik, zaradi česar se tisti, ki jo poznajo, lažje naučijo druge, slovnico veliko bolj enostavne jezike. »Naš jezik je kot neke vrste 'pas-separtout' in smo ponosni, da ga govorimo.« Podžupanja je tudi razložila, zakaj je potrebna tudi standardna oblika rezijansščine, ki jo na primer dosledno uporablja uprava, ko objavlja uradne akte. »Prav je, da se vse krajevne variante ohranijo, vendar pa potrebujemo tudi nek enoten jezik, ki združuje vse te oblike.« O sami slovnici pa je povedala, da gre v bistvu za pripomoček, s katerim bo lahko vsak razumel, zakaj imajo rezijanske besede različne končnice oziroma kaj so skloni, kakšne so pridevniške oblike, kako se spregajo glagoli, kot posebnost rezijansščine pa je izpostavila dvojino. (NM)

ŠOLSTVO - Na šoli Iqbal Masih posvet o slovenščini za mlade v Trstu

Slovenščino danes učijo na sedmih italijanskih šolah

Medsebojna srečanja prerasla v pouk - Ustrezno usposobiti šolnike - Kako s slovenščino na višjih šolah?

Med Tržačani zanimanje za učenje slovenskega jezika narašča, vedno več otrok in mladih iz italijanskih oz. neslovenskih družin obiskuje šole s slovenskim učnim jezikom, slovenščina pa je trenutno na različne načine prisotna na sedmih šolah z italijanskim učnim jezikom, pri čemer je na večstopenjskih šolah Iqbal Masih na Melari in Giovanni Lucio v Miljah postala del rednega predmetnika. Gre v bistvu za inovacijo k normalnosti in za vzgajanje mladih k aktivnemu državljanstvu, ki pa potrebuje postopnost in tudi ustrezno usposabljanje učiteljev in profesorjev, je bilo med drugim poudarjeno na včerajšnjem popoldanskem posvetu na temo *Slovenščina za mlade v Trstu*, ki je potekal v avditoriju zavoda Masih v organizaciji mreže, v kateri sta poleg zavoda Masih še večstopenjski šoli Vladimirja Bartola in Tiziana Weiss.

Od medsebojnih srečanj do učenja jezika

Glavni pobudnik posveta, na katerem so prisotne pozdravili Pietro Biasiol v imenu Deželnega šolskega urada za FJK, občinska in pokrajinska odbornica za šolstvo, Antonella Grim in Adele Pino, ter deželni svetnik Franco Codega, je bil ravnatelj zavoda Masih Andrea Avon, ki je tudi vodil potek srečanja. Avon je bil tudi pobudnik sodelovanja svojega zavoda s slovensko večstopenjsko šolo od Sv. Ivana, ki se je začelo leta 2007 s prvimi srečanji med učenci italijanske osnovne šole Carlo Collodi z Melare in OŠ Frana Milčinskega s Katinare, o čemer je govorila Alessandra Goruppi, učiteljica na šoli Collodi, ki je uvedla niz, posvečen izkušnjam učenja in poučevanja slovenščine, ki so jih poleg Goruppijeve podale še profesorice na nižji srednji šoli Francesco Rismondo Kristina Kovačič, Nastja Colja, Patrizia Squassino, Marina Ressel in Sanja Širec. Srečanja so se kmalu razširila še na nižji srednji šoli Sv. Cirila in Metoda in Rismondo, prerasla so v jezikovno delavnico, nazadnje pa so na šoli Rismondo uvedli pouk slovenščine, ki je kmalu postal tudi del rednega predmetnika. Pot do vključitve v redni predmetnik je predstavljala tudi osebno obogatitev za profesorice, ki so na začetku imele na razpolago malo ali skoraj nič gradiva, ki so ga zbiralale postopoma. Dijaki so svoje znanje utrjevali tudi na zelenih tednih v Sloveniji, spoznali so tržaške slovenske književnike ter svoje občutke izrazili tudi v lastnih pesmih.

Z začetnim spoznavanjem okolja se je začelo tudi na večstopenjski šoli Lucio v Miljah, o čemer sta govorila profesor Robi Lena in ravnateljica Marisa Semerani. V Miljah je slovenščina v rednem predmetniku nižje srednje šole Sauro, kjer je ob vpisu kar 55 odstotkov uencev izrazilo željo po učenju tega jezika, zato nameravajo nadaljevati po tej poti. Na splošno je na Tržaškem pouk slovenščine na različne načine uvedlo šest italijanskih večstopenjskih šol (na skupnih 16), od višjih srednjih šol pa je slovenščina za zdaj prisotna le v okviru večernih tečajev na zavodu Carli, je dejala Irina Cavaion s šole Rismondo.

Zakaj se učiti slovenščino?

Zakaj se učiti slovenščino, se je vprašala nekdanja ravnateljica in predsednica paritetnega odbora Ksenija Dobrila: zato, ker je jezik tega ozemlja in sosednje države, je jezik prijatelja, znanca, lahko koristi pri delu, daje možnost spoznati slovensko književnost in je dobra osnova za učenje drugih slovenskih jezikov, je dejala Dobrila.

Raziskovalka Norina Bogatec in psihologinja Veronika Lokar pa sta postregli z rezultati raziskave med dijaki in starši šole Rismondo glede učenja slovenščine. Tako eni

kot drugi smatrajo učenje za potrebno in pozitivno ocenjujejo dosedanje izkušnje ter bi s tem želeli nadaljevati tudi na višji srednji šoli, kjer pa nastanejo težave zaradi prisotnosti številnih učnih smeri. Kot je dejala ravnateljica liceja Dante Alighieri Oliva Quasimodo, bi lahko prvi korak predstavljala uvedba izbirnih tečajev, medtem ko je Christina Biber, koordinatorica delovne skupine za uvajanje slovenščine na šoli Rismondo, opozorila na vprašanje primernega izobraževanja in usposabljanja docentov za poučevanje slovenščine kot drugega jezika. Kandidati utegnejo ne imeti primernega znanja, zato je treba po njenem mnenju izbrati tako didaktiko, ki naj bo prilagojena dejanskim situacijam.

Ivan Žerjal

O izkušnjah poučevanja so govorile tudi profesorice na šoli Rismondo FOTODAMJ@N

Šola Rismondo: v letošnjem šolskem letu tudi poskusni učbenik Dobrodošla slovenščina

Na nižji srednji šoli Francesco Rismondo na Melari v letošnjem šolskem letu uporabljajo tudi nov učbenik, ki je nastal ravno na podlagi izkušenj in zbiranja učnega gradiva v zadnjih letih. Gre za učbenik Dobrodošla slovenščina za 1., 2. in 3. razred, ki je še poskusnega značaja, predstavili pa so ga na včerajšnjem posvetu o slovenščini za mlade v Trstu, ki je potekal na sedežu večstopenjske šole Iqbal Masih na Melari.

Posebnost učbenika, je dejala profesorica Nastja Colja, je npr. ta, da ga krasijo fotografije, ki prikazujejo resnične učence slovenskih šol, s katerimi so se srečali dijaki šole Rismondo (avtorica slik je Helena Volpi), prav tako so besedila nastala v sodelovanju z dijaki, katerim knjiga po mnenju Coljeve nudi iz-

Učbenik so predstavili na včerajšnjem posvetu na zavodu Iqbal Masih

FOTODAMJ@N

točnice za delovanje in predstavlja spodbudo za mlade.

Kot že rečeno, je učbenik za zdaj le poskusnega značaja, v teku poletja ga

nameravajo dodatno urediti, že zdaj pa so ga pripravljeni nuditi tako italijanskim kot tudi slovenskim šolam, ki bi zanj zaprosile. (iž)

ŠOLSTVO - Podpora Še več olajšav za starše otrok, ki obiskujejo šolo

V prihodnjem šolskem letu bo občinska uprava še bolj pozorna do socialno šibkejših družin, ki s težavo kupujejo šolske učbenike. To je včeraj sporočila občinska odbornica za šolstvo Antonella Grim, ki je napovedala kar nekaj novosti. Pristojno odbornišvo je povišalo prispevek za nakup učbenikov in šolskih potrebščin za nižje srednje šole in višje šole prve stopnje. Povišali so dohodninski cenzus (obrazec ISEE), ki po novem znaša 10.632,94 evrov. Tudi v prihodnjem šolskem letu bodo število družin otrok, ki bodo upravičene do brezplačne mesečne ali letne avtobusne vozovnice (dohodninski cenzus se je povišal s 7250 evrov na 10.632,94). Prošnje za vozovnice je treba oddati pristojnemu občinskemu uradu med 1. junijem in 31. julijem.

Novost zadeva tudi kupone, s katerimi bodo upravičeni prosilci dobili osnovnošolske učbenike. Do konca tega šolskega leta bodo podelili kupone in razložili, v katerih knjigarnah jih lahko uporabijo. Odbornica Grimova je včeraj potrdila še prispevke za glasbene oddelke različnih šol. Za nakup in vzdrževanje instrumentov je Občina Trst namenila prispevek v višini 20 tisoč evrov. Novosti pa so povezane tudi s storitvijo šolske menze; to bo po novem imela tudi srednja šola prve stopnje Sv. Ciril in Metod pri Sv. Ivanu.

»Ne« šolski reformi

Reforma šolstva še naprej razburja sindikate in dijakke. Zelo kritičen do napovedane reforme je tržaški odsek sindikata Cobas, ki je na Trgu Oberdan (na tramvajski postaji) včeraj pripravil protestno akcijo, ki jo je simbolično poimenoval »La scuola è al capolinea«. V družbi Zveze dijakov FJK (Uds) so mirno protestirali in po udarili, da bodo vladi skušali preprečiti sprejem šolske zakonodaje z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Udeleženci protesta so ponovili, da želijo »vreči« slabega profesorja Mattea Renzija, ki naj bi bil zelo avtorski, saj njegova reforma ravnateljem daje preveč pooblastil. Davide Zotti je v imenu sindikata Cobas dejal, da je nesprejemljiva Renzijeva vizija ravnateljevih pristojnosti, v okviru katerih bi lahko vsilil svoje izbrance. Prav tako se Cobas ne strinja s krčenjem sredstev. Še več, sindikat zahteva zaposlitev vseh prekarne učiteljev in profesorjev. Nezadovoljni so tudi zaradi politizacije v šolstvu, protestniki pa so zahtevali demokratično in predvsem laično javno šolo. Pisana družba se je nato je nato protestno odpravila na sedež Demokratske stranke, kjer so pristojnim, ki pa so bili odsotni, želeli izročiti kopijo dokumenta, v katerem je akademik Pietro Calamandrei že sredi preteklega stoletja pisal o tem, kakšna je dobra šola ... (sč)

ZGONIK - Včeraj pred zoro

V trčenju poškodovani češki in slovaški potniki

Na avtocestnem priključku je bil torek naporen dan

Včeraj ob 4.31 zjutraj je klicni center urgentne službe 118 prejel klic o prometni nesreči na hitri cesti med Prosekom in Zgonikom (v smeri proti Benetkam). Nesrečo je povzročil voznik kombija, v katerem je potovalo sedem državljanov Češke in Slovaške (po nekaterih informacijah naj bi šlo za univerzitetne študente na izmenjavi). Iz še nepojasnjenih razlogov je namreč izgubil nadzor nad vozilom in zadel v avtocestno, ki je prevažala gorivo. Navedena tekočina se k sreči ni izlila, saj bi to lahko imelo katastrofalne posledice. Na prizorišču nesreče so bili re-

V NEDELJO - Obisk

Mattarella tudi v Devin

Predsednik republike Sergio Mattarella bo v nedeljo v sklopu obiska spominskih krajev prve svetovne vojne na Goriškem (na Vrhu) »zavil« tudi v Devin, kjer bo gost Jadranskega zavoda združenega sveta. Tam se bo ustavil ob 17. uri, kakor piše na uradni spletni strani Kvirinala. S svojim prihodom v Devin bo Mattarella počastil Corrada Belcija, nekdanjega krajevnega vodjo in parlamentarca krščanskih demokratov, soustanovitelja ter prvega predsednika jadranskega zavoda v Devinu. Njemu bodo posvetili avditorij tamkajšnje glasbene šole.

Požar v tovarni Tirso v miljski občini

Včeraj popoldne je v tovarni Tirso (nekdanje tovarni Sitip), v Ulici Flavia di Stramare v miljski občini, izbruhnil požar. Po navedbah gasilcev, ki so prejeli klic nekaj minut pred 16. uro, se je vnelo zaradi nekih električnih kablov, kmalu pa se je dim razširil po podzemnih prostorih tovarne. V operativnem centru službe 118 so povedali, da nimajo podatkov o morebitnih poškodovanih delavcih, tako da naj bi bile posledice požara predvsem gmotne narave.

Policisti na kvesturi počastili svoje padle

Kot vsako leto so policisti včeraj v veži tržaške kvesture položili venec v spomin na kolege, ki so padli med izvrševanjem svojih dolžnosti. Venec je blagoslovil kaplan Paolo Rakic. Sindikat SAP že dvajset let organizira to spominsko svečanost, in sicer tik pred 23. majem, ob obletnici mafijskega pokola v sicilskem Capaciju.

ševalci službe 118, prometni policisti ter gasilci, ki so pomagali izvleči iz kombija ponesrečene potnike. Šest so jih odpeljali na Katinaro, njihovo zdravstveno stanje naj ne bi bilo skrb vzbujajoče, čeprav so se trije nekoliko resneje poškodovali.

En cestni pas je bil zaprt do 8.30, kar pa ni povzročilo pretiranih težav, saj je bil promet v tistih zgodnjih jutranjih urah dokaj omejen. Pozneje, malo pred poldnevom, pa je do nesreče prišlo na cestninski postaji pri Moščenicah (vedno v smeri proti Benetkam), zaradi česar je nastal zastoj.

UNIVERZA TRST - Na pravni fakulteti gostoval pravnik Luciano Violante

Pravice in dolžnosti gredo z roko v roki

Vedno pogostejše razpravljanje v današnji družbi o pravicah vseh vrst, je spodbudilo Luciana Violanteja, nekdanjega predsednika poslanske zbornice, cenjenega pravnika in avtorja številnih publikacij, k razmisleku o tem, ali sploh lahko zagotovimo pravice, če niso izpolnjene temeljne dolžnosti. Pojma pravica in dolžnost je Luciano Violante analiziral v svoji knjigi *Il dovere di avere doveri* (Einaudi 2014), ki so jo včeraj predstavili na tržaški pravni fakulteti.

Uglednega gosta je predstavil rektor Univerze Trst Maurizio Fermeglia, srečanja pa se je udeležil tudi župan Roberto Cosolini. Fermeglia se je v pozdravnem nagovoru spomnil dogodkov iz leta 1993, ko so v Trstu v družbi nobelovke prof. Rite Levi Montalcini sestavili listino o človekovih dolžnostih. Župan Cosolini je opisal odličen odnos, ki ga ima Luciano Violante z našim mestom, kritičen pa je bil do vedno slabšega izpolnjevanja državljanskih dolžnosti.

Več o tej temi, ki je danes še kako aktualna, je povedal gost Luciano Violante, ki je prepričan, da ne obstajajo nobene samoumevne pravice, saj vse pravice lahko obstajajo le, če se nekdo najprej zaveže, da bo izpolnjeval določene dolžnosti. Po mnenju govornika je koncept skupnosti vedno bolj oslavljen in prav ta ugotovitev je bila povod za nastanek knjige, v kateri avtor s pomočjo konkretnih primerov navaja, da če imamo pravice, potem imamo tudi dolžnosti in odgovornosti. Spomnil je, da je

Luciano Violante je v Trstu predstavil knjigo *Il dovere di avere doveri*, v kateri govori o pravicah in dolžnostih

FOTODAMJ@N

bila zadnja knjiga o dolžnostih državljanov napisana daljnega leta 1970, medtem ko se o človekovih pravicah redno piše na dolgo in široko. V knjigi si Violante večkrat postavlja vprašanje, kdaj je prišlo do »ločitve« pojmov pravica in dolžnost, na včerajšnjem srečanju pa je bil kritičen do političnega razreda, ki ne upošteva participativne vloge državljanov. Gost je poudaril, da bi v vsaki demokratični družbi državljani morali imeti aktivno vlogo, medtem ko je vloga gledalcev značilna za avtokratske sisteme. »Pravice brez dolžnosti so orožje, moč brez dolžnosti pa je zloraba,« je bil kritičen Violante, ki je na zelo diskreten način okrcal sedanjo vlado,

češ da ne zna sklepati kompromisov.

Če povzamemo besede Luciana Violanteja, so pravice izpeljane iz temeljnih dolžnosti, ki jih imamo ljudje. Družba s pravicami in brez dolžnosti je po njegovi oceni kaotična družba, družba brez pravic pa avtoritarna. Na ravni države bi bilo po njegovem mnenju smiselno razmisliti, kaj sploh zapisati v temeljne zakonike, kaj država v resnici lahko zagotovi in česa ne more in če že razmišlja o pravicah, naj se vpraša, kakšne dolžnosti so v ozadju teh pravic. Le tako bi lahko ponovno vzpostavili močno skupnost, v kateri bi se odnosi med pravicami in dolžnostmi prepletali dvo-smerno. (sč)

RAZSTAVA PATCHWORKS - Žrtve nasilja

Proces je dolg in boleč

Na Velikem trgu je na ogled do nedelje

Hermine med Sabrino Morena (desno) in sodelavko

PD

Usta, oči, roke, stopala, lasje so navidezno le deli človeških teles. Na razstavi Patchworks - the face of freedom is female (svoboda ima ženski obraz) pa pridobijo drugačen pomen, saj pripovedujejo o novi ali ponovno pridobljeni svobodi. O tistem, kar so oči udeleženk fotografskih delavnic po Italiji, videle, ko so opustile »navlako« in se omejile na bistvo svojega bivanja.

V razstavnih dvorani v pritličju tržaškega županstva (v nekdanji agenciji Aiat, vsak dan med 10. in 13. ter med 17. in 19. uro) je samo še do nedelje na ogled izbor fotografij, ki jih je posnela posebna skupina žensk: ženske, ki so se odločile, da ne bodo več žrtve, temveč osebe, in so se zato, s

pomočjo policije in raznih organizacij, osvobodile psihičnega, fizičnega, spolnega in drugega nasilja. Do svobode so se dokopale tudi s pomočjo fotografskega aparata. S pomočjo portretov, ki so fotografija bistvenega. A tudi s fotografiranjem drugih elementov, predmetov, krajev, ki so jim bili v tem osamosvojitvenem procesu blizu: telefona, ki je v najhujših trenutkih bistven pripomoček, ročnih statev, mestne ulice ...

Razstavo Patchworks prireja združenje Raz/seljeni (vodene ogledje je mogoče rezervirati na naslovu info@spaesati.org), pri njej pa aktivno sodeluje tudi društvo Etnoblog, ki v Trstu skrbi za ženske (v zadnjih letih pa tudi za nekatere moške), ki se odločijo za novo življenje. Teh ni malo: od leta 2000 se je v Furlaniji Juljski krajini uspešno »osamosvojilo« okrog 400 ljudi, trenutno jih po tej poti stopa 35. Kot nam je povedala Hermine Letonde Gbedo, skrbi društvo Etnoblog v Trstu za tri varne hiše. Ženske žrtve nasilja prihajajo v glavnem iz držav Vzhodne Evrope, nekoč predvsem iz Albanije, danes Romunije, Ukrajine, a tudi iz afriških držav; moški iz Egipta, Bangladeša, Malija. Večina se najprej obrne na zeleno telefonsko številko 800 290290, drugim priskoči na pomoč policija. Na podlagi italijanske zakonodaje imajo pravico do dvanajstmesečnega dovoljenja za bivanje; v tem času jim Etnoblog in druge sorodne organizacije omogočijo, da se naučijo jezika in pridobijo delovne izkušnje. Mnogi med njimi se odločijo tudi za prijavo svojih izkoriščevalcev, zaradi česar so deležni posebne policijske zaštite.

Proces je v vsakem primeru dolg in boleč, opozarja Hermine: človeku ni lahko priznati in sprejeti, da je bil zasužnjen, nekatere ženske na primer nikoli ne spregovorijo o spolnih zlorabah. Fotografski aparat pa je pripomoček, s katerim skušajo obdelati bolečino ... (pd)

Energetsko varčevanje

Tržaška občinska uprava je 10. februarja letos sprejela akcijski načrt za trajnostno energijo. Prvega srečanja so se pred nedeljo poleg predstavnikov Občine Trst (na čelu z odbornikom za okolje Umbertoom Laurenijem) udeležili zastopniki vseh ustanov, ki so pomagale sestaviti osnovni inventar izpustov (IBE) in določiti ukrepe, s katerimi naj bi se približali cilju 20-odstotnega znižanja izpustov ogljikovega dioksida do leta 2020 (v primerjavi z letom 2001). To so Univerza v Trstu, Dežela FJK, znanstveni park AREA, EZIT, Trieste Trasporti, zdravstveno ter univerzitetno-bolnišniško podjetje, družba Ater in Pristaniška oblast. Občina spominja občane, da je na voljo brezplačno svetovanje za energetsko varčevanje in obnovljive vire energije. Na razpolago sta inž. Stefano Alessandrini z urada za okolje in energijo ter okence Fiesta, ki ga upravlja inž. Valentina Ferneti.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Resolucija

Za Palestino

Resolucija o Titovem odlikovanju na bivši dan mladosti?

Tržaški občinski svet na svoji ponedeljkovi seji ni obravnaval resolucij v zvezi z Igro spoštovanja, ki jo uvajajo v občinske vrtce in ki je v delu krajevne javnosti dvignila veliko prahu zaradi suma, da se na tak način med najmlajše domnevno uvaja t.i. »teorija spola«. O tem vprašanju je bilo v občinskem svetu vloženih več resolucij, od katerih je tri predložila opozicija, eno pa svetniki večine. Točka dnevnega reda, ki je predvidevala obravnavanje omenjenih resolucij, je na ponedeljkovi seji prišla na vrsto zelo pozno, ko so bili v dvorani prisotni dejansko samo predstavniki večine in posledično tudi samo podpisniki večinske resolucije, medtem ko so opozicijski svetniki že prej odšli. Tako so razpravo o resolucijah preložili, o le-teh naj bi razpravljali ali v ponedeljek, 25. maja, ali pa v četrtek, 28. maja, ko bo med drugim na sporedu tudi sprejetje obračuna za leto 2014.

V omenjenih dneh naj bi obravnavali tudi vrsto drugih resolucij, ki so bile na dnevnem redu ponedeljkove seje, med drugim tudi tisto, ki sta jo podpisala desnosredinska svetnika Paolo Rovis in Sergio Giacomelli in vsebuje zahtevo, naj občinska uprava od predsednika republike Sergia Mattarelle prekliče odlikovanje, ki ga je predsedstvo italijanske republike svojčas podelilo pokojnemu jugoslovanskemu predsedniku Josipu Brozu Titu. Tako bi se utegnilo zgoditi, da bi o tem razpravljali prav 25. maja, na dan, ko so v bivši Jugoslaviji praznovali Titov rojstni dan oz. dan mladosti ...

Je pa občinski svet z glasovi ve-

čine sprejel resolucijo, ki jo je podpisala skupina svetnikov na čelu s predstavnicom Demokratske stranke Annomario Mozzi ob priložnosti dneva OZN o pravicah palestinskega naroda (*na sliki je palestinska zastava na neki nedavni manifestaciji*). Resolucija obvezuje župana in občinsko upravo, naj pri italijanski vladi posežeta, naj Italija prizna palestinsko državo. Resolucija je bila kot že rečeno sprejeta z glasovi levosredinske večine, ki je dejansko ostala sama v dvorani. Večina opozicijskih svetnikov je namreč zapustila dvorano: tisti, ki pripadajo desni sredini, so svoj odhod utemeljili z obrazložitvijo, da palestinsko vprašanje tržaške javnosti dejansko ne zanima, predstavnika Gibanja petih zvezd pa sta odšla, ker se je ura bližala polnoči in nista hotela prejeti dodatne sejnine.

Na dnevnem redu ponedeljkove seje je bila tudi resolucija svetnikov Igorja Švaba (Slovenska skupnost – Demokratska stranka) in Annemarie Mozzi (DS), ki poziva občinsko upravo k namestitvi primerne cestne signalizacije pri Banih. Tudi o tej resoluciji niso razpravljali, a je tudi niso preložili. Župan Roberto Cosolini jo je namreč osvojil. (iž)

POTUJOČI TRGOVCI - Od jutri do nedelje

Prodajni festival Evropa na trgu

Jutri se v Trst vrača prireditelj *Europa in Piazza* (Evropa na trgu), v okviru katere bodo potujoči trgovci z različnih koncev Evrope predstavljali in prodajali svoje blago. Dogajanje bo letos zaradi obnovitvenih del na Ponterošu omejeno na sosednji Ul. Bellini in Cassa di Risparmio, potujoči trgovci pa se bodo v našem mestu mudili do nedelje.

Čeprav je prireditelj *Europa in Piazza* v preobleki, ki jo poznamo, stara šele dve leti, gre za prireditev, katere korenine segajo daleč v leto 1990, ko si je evropska zveza potujočih trgovcev (A.N.V.A.) zamislila prireditev, ki bo potovala po različnih evropskih mestih. Prvo izdajo so izvedli v Strasbourgu, sejem se je ustavil tudi v Trstu, za nekaj časa izginil s prizorišča, vse dokler ga ni lani oživila ANVA v sodelovanju z Občino Trst (*fototrinek z lanske prireditve FotoDamj@n*)

In kaj nam prinaša letošnja izdaja prireditve *Europa in Piazza*? Sejem bo povezoval potujoče trgovce iz Španije, Anglije, Nemčije, Avstrije in številnih italijanskih mest. Organizatorji napovedujejo pestro izbiro izdelkov, med katerimi bodo prevladovali obrtno izdelani predmeti. Poleg bižuterije iz lesa, keramike in steklenih predmetov bo mogoče izbirati tudi med modnimi dodatki, kot so zapestnice, prstani, torbice, klobuki, šali, med prtički, kapami, copati ...

Sejemске stojnice bodo ponujale tudi jedajo in pijačo. Za žejne bo na voljo češko, avstrijsko ali nemško pivo, za sladokusce pa bodo ravnopravne različne vrste slaščic. Naj omenimo še slane dobrote iz Avstrije in sredozemske Grčije.

Razstavno prodajni festival *Europa in Piazza* se bo jutri začel ob 13. uri. V petek, soboto in nedeljo pa bodo stojnice odprte med 9. in 23. uro. (sč)

KINO-GLEDALIŠČE DEI FABBRI - Recital Piera Purinija

Glasbeni poklon vsem tistim, ki so se zoperstavili vojni

Čas, ko se svet spominja stoletnice prve svetovne vojne, je tudi priložnost za obujanje spomina na tiste, ki so se ji aktivno zoperstavili ali se ji skušali vsaj izogniti. Mirovnikom, dezerterjem, tistim, ki se niso odzvali pozivu za nabor, je posvečen zgodovinsko-glasbeni recital *Rifiuto la guerra*, ki bo **jutri ob 20.30** na sporedu v kinu-gledališču Dei Fabbri (v istoimenski ulici v starem mestu).

Zamislil si ga je tržaški zgodovinar in glasbenik Piero Purini (med drugim tudi stalni član skupine Niente Band Pupkin Kabaretta), k sodelovanju pa privabil še nekatere glasbenike in igralce. O manj znanih platih prve svetovne vojne bo ob Puriniju pripovedoval Paolo Venier, na fagot bo igrala Olivia Scarpa, na klavir, harmoniko in klarinet pa Aljoša Starc - Čada, ki je tudi avtor vseh aranžmajev. Na odru bo namreč mogoče prisluhniti različnim jezikom in pesmim, ki se tako ali drugače navezujejo na vojno dogajanje (med drugimi tudi slovenski Oj Doberdob, slovenskih fantov grob).

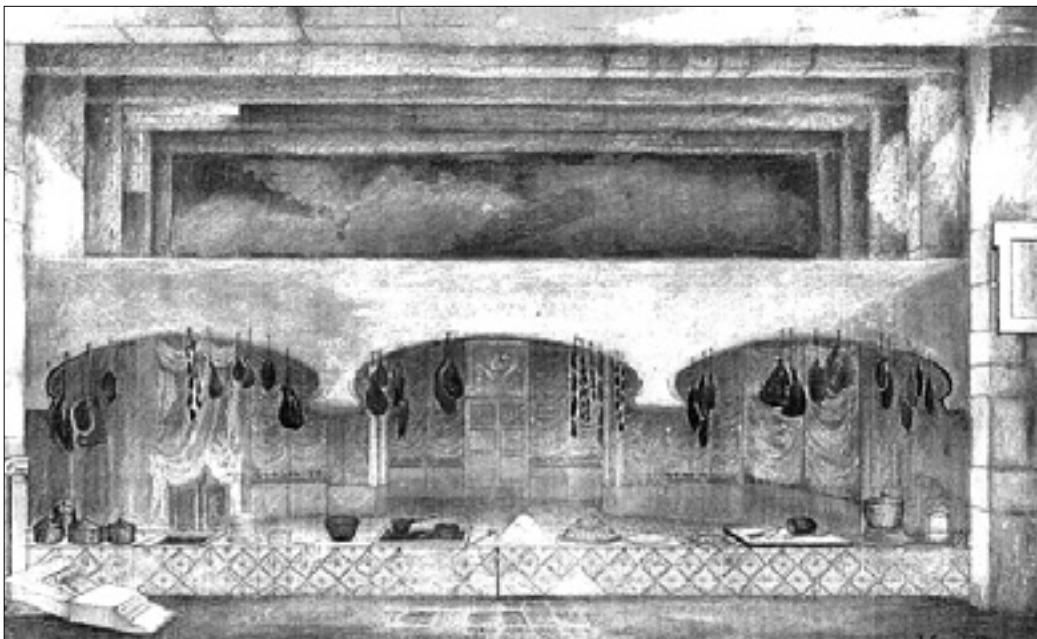

Dezerterja sta se uprla nesmiselni vojni

GLEDALIŠČE VERDI - Premiera Donizettijeve opere bo 28. maja

Prihaja Don Pasquale

Koprodukcija teatrov iz Trsta in Bologne, režiser je Stefano Vizioli, zbor vodi mojster Hirofumi Yoshida

Opero Don Pasquale so v Trstu uprizorili 18-krat, in sicer od leta 1848 do 2006

V četrtek, 28. maja, bo v tržaškem gledališču Verdi premiera opere Don Pasquale Gaetana Donizettija. Gre za koprodukcijo fundacij občinskega gledališča iz Bologne in tržaškega teatra, režiser je Stefano Vizioli v sodelovanju z Lorenzom Nencinijem, za scenografijo je poskrbela Susanna Rossi Jost, za kostume Roberta Guidi di Bagno, za luči pa je odgovoren Franco Marri. Režiser Vizioli je v svoji tridesetletni karieri postavil na oder kakih petdeset opernih predstav v Italiji in tujini. Zborovodja je mojster Hirofumi Yoshida, ki je že večkrat gostoval v Trstu, v glavni vlogi pa nastopa bas Andrea Concetti.

Don Pasquale je predstava, ki se vseskozi giblje v ravnovesju med veselim in melanholičnim ozračjem. Komično dogajanje okrog starega Pasqualeja in vseh, ki so mu ob strani, se namreč pomeša z delikatnimi čustvi, ki jih izraža glasba. Opero so v Trstu predstavili že 18-krat, prvič leta 1848, nazadnje pa leta 2006. Predstava bo na ogled 28., 30. in 31. maja ter 5., 6. in 7. junija.

GLEDALIŠČE VERDI - Mojstra Stefano Furini in Paolo Vero za šole

Kakovostne matineeje

Operno gledališče Verdi prireja od aprila do junija matineeje za šole, ki se jih je doslej udeležilo že veliko število otrok iz Furlanije-Juljske krajine. Pobuda je hvalevredna in lepo izpeljana, povezana je tudi z vodenim obiskom gledališča, med katerim otroci spoznajo zakulisje, ki je ravno tako zanimivo kot oder, nato pa prisluhnejo koncertu, ki ga oblikujeta orkester in zbor pod vodstvom koncertnega mojstra Stefana Furinija, včasih pa dirigira zborovodja Paolo Vero.

Ogledali smo si koncert, med katerim je bil orkester nameščen v luknji, zbor pa na odru, kjer so bili razobešeni sijoči lestenci za balet La-

bodje jezero, otroci so sedeli v ložah, v parterju pa so bili starejši občani, ki obiskujejo Univerzo tretje dobe. Stefano Furini ni samo odlični violinist, ki je bil že večkrat povabljen v milansko Scalo, v beneško La Fenice in druge pomembne ustanove, marveč pravi showman, ki zna otrokom pri kupno in duhovito predstaviti orkestralne družine in posamezne instrumente, zna pa tudi zelo učinkovito spodbujati orkester in ga imenitno usklajati z zborom.

Program je bil sestavljen iz popularnih opernih in simfoničnih odlomkov: iz Verdijevega Macbetha smo najprej poslušali zbor čarovnic,

Selma Pasternak drevi v kavarni S. Marco

Romantična noč je naslov celovečernega soloprskega recitala, ki ga bo sopranistka Selma Pasternak (pravnikinja ruskega Nobelovega nagrajenca, avtorja legendarnega Doktorja Živaga) izvedla danes ob 20. uri v zgodovinski kavarni San Marco v Trstu. Selma Pasternak je diplomirala na konservatoriju v Vidmu in se je izpopolnjevala pod vodstvom znanih solopevk, kakršni sta Katia Ricciarelli in Raina Kabaivanska. Pela je v raznih italijanskih in tujih opernih gledališčih in je zelo dejavna na koncertnem področju. Na sporedu njene koncerta bodo samospevi Tosija in arije iz oper Rossinija, Puccinija, Čajkovskega in Verdija. Na klavir bo pevko spremljala Sara Rigo. Večer prireja tržaško društvo Prijateljev operne glasbe Giulio Viozzi. Vstop je prost. (ROP)

Virtualni muzej italijanskih čezocean

V hotelu Savoia Excelsior Palace bodo drevi ob 18.30 predstavili prvi virtualni muzej italijanskih čezocean, za katerim stoji novoustanovljeno kulturno združenje Italian Liners, ki ima sedež v Trstu. Na današnji predstavitvi bodo govorili direktor Znanstvenih muzejev v Trstu Nicola Bressi, pomorski zgodovinar Maurizio Eliseo in oblikovalca muzeja Michele D'Iorio in Nicolò Capus.

Film Krog v Aristonu

V kinu Ariston bodo drevi ob 20.30 zavrteli švicarski igrani dokumentarni film Krog (Der Kreis / The Circle), ki obravnava gejevsko tematiko. Filmski večer bosta uvedla Davide Zotti (Arcigay Arcobaleno Trst Gorica) in Diego Cenetempo (La Cappella Underground).

Knjiga v Knulpu

V kavarni-knjigarni Knulp bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo Antonia Moscata z naslovom La Madre di tutte le guerre. V knjigi avtor z natančnostjo zgodovinarja obravnava dogodke, ki so privedli do prve svetovne vojne. Na srečanju bo poleg avtorja spregovorila tudi raziskovalka Alessandra Kersevan.

Bralni maraton

Pred Mestno hišo na Velikem trgu bo danes od 10. do 13. ure potekal bralni maraton, v okviru katerega bodo dijaki liceja Petrarca brali nekatere črtice in novele iz Dekamerona. Dogodek je sestavni del državne kampanje Maj knjig, pri nas pa za njegovo organizacijo stoji Mestni muzej Petrarcesco Piccolomineo.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 20. maja 2015

BERNARD

Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.34
- Dolžina dneva 15.06 - Luna vzide ob 7.35 in zatone ob 22.47.

Jutri, ČETRTEK, 21. maja 2015

FELIKS

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,6 stopinje C, zračni tlak 1007,2 mb ustaljen, vlaga 67-odstotna, veter 2 km na uro severozahodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 19,1 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 18.

do nedelje, 24. maja 2015:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Istrska ul. 18/B - 040 7606477, Škedenjska ul. 44 - 040 816296, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Istrska ul. 18/B, Škedenjska ul. 44, Trg Libertà 6, Bazovica - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Libertà 6 - 040 421125.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

prej do novice

www.primorski.eu

Loterija 19. maja 2015

Bari	8	48	4	63	11
Cagliari	7	48	53	85	18
Firenze	66	46	3	54	13
Genova	23	60	67	29	58
Milan	43	47	45	90	17
Neapelj	87	35	46	45	62
Palermo	45	20	31	23	10
Rim	74	12	67	49	34
Turin	7	90	13	86	79
Benetke	43	22	41	36	29
Nazionale	54	34	29	76	24

Super Enalotto št. 60

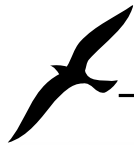
6	20	43	44	46	67	jolly 85
Nagradni sklad	13.474.687,88 €					
Brez dobitnika s 6 točkami	-- €					
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €					
6 dobitnikov s 5 točkami	31.329,21 €					
500 dobitnikov s 4 točkami	383,15 €					
20.228 dobitnikov s 3 točkami	18,76 €					

Superstar

52

Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
Brez dobitnika s 4 točkami	-- €
97 dobitnikov s 3 točkami	1.876,00 €
1.534 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
10.167 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
22.917 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Katja Kralj

Zorko Corbatti

90-letnica je tukaj.
Do sedaj ti korajže ni manjkalo,
zdaj pa pogumno naprej!

Hči Boženka, Fulvio in prijatelji

Čestitke

Draga nona ZMAGA! Naj sonce sreče tebi sije, posebno pa še na ta dan, ko imaš pomemben rojstni dan. Vse najlepše ti želijo tvoji Julija, Samuel, Anna, Ruben, Gabriel, Jana in Andreja.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.45, 21.15 »Il racconto dei racconti«.
ARISTON - 17.00 »Forza maggiore«; 20.30 »The Circle«.
CINEMA DEI FABBRI - 17.00, 20.00 »Nomi e cognomi«; 19.00 »H24 - Poliziotti allo specchio«; 21.30 »The Fighters«.
FELLINI - 17.00, 19.15, 21.45 »Adaline - L'eterna giovinezza«.
GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 20.10, 22.00 »Mia madre«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.20, 22.10 »Calvario«.
GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.15, 19.30, 21.30 »Youth - La giovinezza«.
KOPER - PLANETTUŠ - 17.20 »Hitri in drzni 7«; 16.20, 20.10 »Maščevalci: Ultronova doba«; 18.00, 20.45 »Maščevalci: Ultronova doba 3D«; 17.30, 20.00 »Pobesneli Max: Cesta besa«; 15.30, 18.30, 21.00 »Pobesneli Max: Cesta besa 3D«; 16.10, 18.20, 20.30 »Prava nota 2«; 16.30 »Spuži na suhem 3D«; 19.10, 21.10 »Vroč pregon«; 15.50 »Zvončica in legenda o Nikolizveri«.
NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.45, 20.10, 21.00, 22.10 »Mad Max: Fury Road«; 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Queen Rock Montreal«; Dvorana 2: 16.30, 19.50, 21.40 »Berserk: l'epoca d'oro, capitolo III. - l'Avvento«; Dvorana 3: 16.30, 18.20 »Doraemon il film«; Dvorana 4: 16.30, 20.15 »Sarà il mio tipo?«; 18.20, 22.10 »Adeline - l'eterna giovinezza«.
SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.
THE SPACE CINEMA - 16.20, 18.50, 21.20 »Mad Max: Fury Road«; 17.00, 19.25, 21.50 »Mad Max: Fury Road 3D«; 16.15, 18.55, 21.35 »Il racconto dei racconti«; 16.30 »Berserk: l'epoca d'oro, capitolo III. - l'Avvento«; 17.00, 21.10 »Avengers: Age of Ultron«; 22.10 »The Gunman«; 16.40 »Doraemon il film«; 16.40, 19.00 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 16.35, 19.00, 21.25 »Youth - La giovinezza«; 20.15 »Queen - Rock Montreal«.
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.00, 22.10 »Mad Max: Fury Road«; Dvorana 2: 17.15, 19.45, 22.10 »Il racconto dei racconti«; Dvorana 3: 17.45, 20.00, 22.10 »Youth - La giovinezza«; Dvorana 4: 17.30 »Doraemon«; 20.00, 22.15 »The Gunman«; Dvorana 5: 18.00, 21.00 »Mad Max: Fury Road 3D«.

Izleti

KMEČKA ZVEZA obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet na 26. državno razstavo »Dobrote slovenskih kmetij«, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuju v petek, 22. maja. Odhod avtobusa je predviden iz Boljunca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00. Vpis do danes, 20. maja, v uradih KZ na tel.: 040-362941 (TS); 0481-82570 (GO); 0432-703119 (Čedad).

KLUB PRIJATELJSTVA in Vincencije-va Konferenca vabita v petek, 12. junija, na avtobusni izlet v Labin: ogled mesteca in njegovega zanimivega muzeja, kosilo, nato spust do morja v Rabac z možnostjo sprehoda po ob-

morski promenadi. Info v večernih urah na tel. 040-225468 (Vera).

LETNIKI 1960 vabljeni na izlet, ki bo 13. junija. Info in vpis na tel. 040-2171334, 335-6407258 (Nives) ali 349-4133919 (Marinka).

SKD SLOVENEK IN VZPI - ANPI iz Boršta in Zatrežca prirejata v nedeljo, 14. junija, avtobusni izlet v Most na Soči ob priliki spominke svečanosti ob 70-letnici smrti Dušana Muniha in tovarišev na kateri bo nastopil tudi TPPZ P. Tomažič. V jutranjih urah si bomo ogledali Tolminka korita. Poskrbljeno bo tudi za kosilo. Vpis na tel. 335-6792063 (Emil).

Šolske vesti

UČENCI IN UČITELJICE OŠ A. SIRKA vabimo na zaključno prireditev, ki bo v ponedeljek, 25. maja, ob 19. uri na šolskem dvorišču. V primeru slabega vremena bo prireditev v Ljudskem domu.

Obvestila

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOVEL vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo danes, 20. maja, ob 18.30 v drugem sklicu na sedežu v Trstu, Ul. Ginnastica 72.

KMEČKA ZVEZA obvešča člane in ostale davčne zavezanke, da v svojih uradih CAF izpolnjuje obrazce 730 tudi v slovenskem jeziku, kot običajno po predhodnem zmenku.

KRU.T v sodelovanju s SPDT zaključuje ciklus predavanj o rastlinstvu z vodenjem ogledov botaničnega vrta Carsiana danes, 20. maja, ob 10. uri. Prijave in info na sedežu, Ul. Cicero- ne 8 (II. nadstropje). Tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

SEKCIJA ZA SLOVENŠČINO prevajalske fakultete (IUSLIT) Univerze v Trstu organizira od danes, 20. do petka, 22. maja, 15-urni seminar iz prevajanja neleritarnih besedil iz italijanščine v slovenščino. Seminar bo vodila prof. Martina Ožbot s Filozofske fakultete (Oddelek za romanistiko) Univerze v Ljubljani, potekal pa bo v predavalnici S3, Ul. Filzi 14, od 15. ure dalje. Vabljeni!

JUS KONTOVEL sklicuje redni občni zbor v četrtek, 21. maja, ob 20.30 v telovadnici na Kontovelu.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v četrtek, 21. maja, ob 20.45 na sedežu na Padričah seja odbora. V soboto, 23. maja, ob 8.45 odhod avtobusa s Padrič za nastop, ki bo v Kopru ob 11. uri.

SKLAD MITJA ČUK vabi na otvoritev 22. regijskih iger Specialne Olimpijade Slovenije v petek, 22. maja, ob 9.30 na atletskem stadionu na Koloniji.

SKP IN SIK vabita v petek, 22. maja, ob 18. uri na pokrajinski sedež v Ul. Tarabocchia 3 na predstavitev dossierja »All around...Casa Pound«. Sodelujeta avtorica Claudia Cernigoi in blogger Marco Barone.

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca prireja nov tečaj za začetnike pod vodstvom Loredane Kralj. Tri srečanja bodo potekala na kolesarski stezi (zbirališče nad Ricmanji) v soboto, 23. maja, od 14.30 do 16.30. V nedeljo, 24. maja, od 9.00 do 11.00 ter v soboto, 30. maja, od 14.30 do 16.30. Info in prijave na tel. 333-3616411 (Sonja) od 14.00 do 15.00.

STRANKA SLOVENSKE SKUPNOSTI obvešča, da je sklican 15. deželni kongres, ki bo zasedal v soboto, 23. maja, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici s pričetkom ob 9.30.

SKD LIPA BAZOVICA organizira pohoda z ogledom kamnitih pastirskih hišk na B'zovskem in v okolici: v nedeljo, 24. maja, zbirališče ob 15. uri pri Kalu, ob 19. uri (po pohodu) otvoritev razstave slik v dvorani Gospodarske zadruge v Bazovici; v nedeljo, 31. maja, zbirališče pri naravoslovnem centru v Bazovici. Pohoda trajata prib. 3 ure. Vodi Vojko Ražem.

DSI vabi v ponedeljek, 25. maja, v Peterlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3, na večer posvečen glasbi. Gostja bo pianistka, skladateljica, pevkina in zborovodkinja Petra Grassi, pod vodstvom katere je dekliski zbor »Kraški slavček - Krasje« na nedavnem natečaju »Venezia in musica« odnesel zlato priznanje in 1. mesto v kategoriji dekliskih zborov. Z njo se bo pogovarjal Tomaž Simčič. Sodelovala bo vokalna skupina Vikra, ki jo sestavljajo dekleta iz Vipave in Krasa in ki jo prav tako vodi večera Petra Grassi. Začetek ob 20.30.

JK ČUPA vabi osnovnošolske otroke in njihove starše na dan odprtih vrat, ki bo 30. maja v dveh izmenah od 10. do 13. ure in od 14. do 17. ure v Seslanskem zalivu, na sedežu društva. Predstavili bomo jadrnice razreda Optimist in se spustili v morje z večjo jadnico FIV555. Ne pozabite na kopalke, brisačo, primerno obutev in seveda dobro voljo!

OBČINA ZGONIK vabi društva, predstavnike kmetijskih, gostinskih in obrtnih dejavnosti ter posameznike, da se v soboto, 30. maja, ob 18. uri v dvorani občinskega sveta v Zgoniku udeležijo informativnega sestanka za ustanovitev krajevne »Pro loco«.

JASLI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v pisarni, Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

OBČINE OKRAJA 1.1 Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor ter zadruga La Quercia obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih 16.00-18.00 in ob sobotah 10.00-12.00. Namenjena je otrokom od 1 do 6 let. Predvidena delavnica za maj: Rdeči maj. Info na tel. 040-299099 (ponedeljek-sobota 8.00-13.00).

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: pričeli so se vpisi otrok, ki obiskujejo jasli, vrtnice in šole (do 12. leta) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

LETNIKI 1955 Lonjer Katinara Rovte se dobimo v sredo, 3. junija, ob 20.30 v ŠKC v Lonjerju, da se pogovorimo o praznovanju naše 60-letnice. Info na tel. št. 333-3443017 (Ervin).

AŠD SK BRDINA vabi vse člane na redni volilni občni zbor v petek, 5. junija, ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju na sedežu društva na Opčinah, Repentabrska ul. 38.

OBČINA DOLINA obvešča, da je do torka, 30. junija, potrebno predložiti prošnjo za korištenje šolskih kosil za š.l. 2015/16. Za občinski šolski prevoz pa najkasneje do srede, 10. junija, s predhodno prijavo za korištenje storitve. Obrazci in informacije na www.sandorligo-dolina.it in na Uradu za izobrazbo in šolske storitve na tel. 040-8329281, 040-8329239, po faxu na tel. 040-228874 ali scuole-solstvo@sandorligo-dolina.it.

NK KRAS prireja športno-nogometni kamp od 22. do 27. junija na nogometnem igrišču v Repnu za dečke in deklice letnikov 2002/2009. Vpis do 15. junija. Prijave in info na tel. 040-2171044, 334-1258848 (Ester) 333-2939977 (Robert).

TPK SIRENA IN ZŠDI organizirata dvotedenske jadrane tečaje za otroke od 6 do 14 let v terminih: od 15. do 26. junija, od 29. junija do 10. julija ter od 13. do 24. julija, od ponedeljka do petka, od 8. do 17. ure. Informacije in vpisi v tajništvo kluba v Trstu, Miramarski dvorec 32, ob torkih 10.00-12.00 ter ob petkih 18.00-20.00, tel. 040-422696, info@tpkcntsirena.it in www.tpkcntsirena.it.

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prireja AŠD Zarja in ŠC Melanije Klein. Vpis na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah

9.00-13.00 in ob četrtek 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3 do 13 let. Vpis do 11. junija na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtek 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

SKLAD MITJA ČUK prireja angleško-slovenski teden od 22. do 26. junija namenjen otrokom od 6 do 10 let. Info na tel. 040-212289, urad@skladmc.org.

POLETNI CENTER pri Skladu Mitja Čuk, od 6. do 10. julija teden zabave z Mašo in medvedkom ter od 13. do 17. julija teden prijateljstva z ovčko Shaun. Vpisi na Proseški ul. 131, Opčine. Tel. 040-212289, urad@skladmc.org.

PREDŠOLSKI PROGRAM »Šolski zvo-nec že zvoní« v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program predvideva utrjevanje učne snovi in kvalitetno pripravo na novo šolsko leto ter razne delavnice. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

Prireditve

SDD JAKA ŠTOKA vabi na predstavitev knjige Draga Štokes »Iztrgani spomini«, ki bo danes, 20. maja, ob 20.30 v Soševci hiši na Proseku.

DSMO Kiljan Ferluga vabi na potopisno predavanje prof. Loredane Kralj »Sama na poti - od Lisbone do Santiaga de Compostela«, ki bo v četrtek, 21. maja, ob 20. uri v baru v Miljah, Ul. San Giovanni 4.

SECHS KLAVIERSTÜCKE Arnolda Schönberga za pet čutov: v četrtek, 21. maja, ob 17.30 bo v Palači Gopčević v Trstu lekcija - koncert - audiovizualni performans z enogastronomskim dodatkom. Dogodek bo uvedel skladatelj Fabio Nieder, nastopal bo pianist David Coppola (iz razreda prof. Marie Rite Verardi). Sledila bo transkripcija za komorni sestav, ki jo je pripravila Mira Fabjan pri prof. Fabiu Niederju. Glasbeni komorni ensemble sestavljajo študentje Konservatorija G. Tartini pod vodstvom Mire Fabjan. Vidu se bosta posvetila s performans v živo umetnika Franko Vecchiet in Patrizia Bigarella. Vonj, okus in tip so predmet glasbenice in izvedenke za kraško kuhinjo Vesne Guštin.

DRUŠTVENA GOSTILNA GABROVEC prireja v sklopu 70-letnice osvoboditve v soboto, 23. maja, ob 18.30 odprtje razstave na temo »Gabrovec v predvojnih, medvojnih in povojnih letih«. Toplo vabljeni.

MOŠKI ZBOR FANTJE IZPOD GRMA-DE vabi na družabno srečanje s pevskim nastopom »Nocoj je pa en lep večer...«, ki bo na sedežu zbora v Devinu v soboto, 23. maja, ob 20. uri.

ODPRTJE RAZSTAVE »LA POESIA NEL PAESAGGIO« dolinskih slikarjev Evgena in Marie Pancrazi bo v soboto, 23. maja, ob 18. uri v galeriji v Trstu (Trg piazza vecchia 6).

PIHALNI ORKESTER BREG in Občina Dolina prirejata 40. srečanje pihalnih orkestrrov Istre v soboto, 23. maja, od 14. ure dalje na Gorici v Boljuncu. Vabljeni!

ZADRUGA KULTURNI DOM Prosek Kontovel in SOMPĐ Vesela Pomlad vabita v soboto, 23. maja, ob 20. uri v Kulturni dom na Prosek na »Prijateljski pozdrav poletju«. Nastopajo MIVS Vesela Pomlad, MIPZ Igo Gruden in gojenci godbene šole Godbenega društva Prosek.

»DOMAČE VEDUTE« - Razstava Majde Pertotti s Kontovela je odprta do nedelje, 24. maja, v Prapotu št. 15.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE pri Deželnem šolskem ravnateljstvu FJk vabi v ponedeljek, 25. maja, ob 17. uri

v Narodnem domu v Trstu na predstavitev prenovljene izdaje šolskega »Grško-slovenskega slovarja« Antona Doklerja ob 100-letnici njegovega nastanka (1915-2015). Deželni šolski urad je slovar izdal v sodelovanju z založbo ZRC - SAZU. Spregovorili bodo predstavniki Deželnega šolskega urada in založbe ZRC ter avtorji.

SKD BARKOVLE in SSG vabita v četrtek, 28. maja, na predstavo: Miroslav Košuta »Zlati prah v očeh« - glasbeno gledališki projekt Maje Blagovič in Jureta Ivanušiča v dvorani društva, Ul. Bonafata 6. Začetek ob 20.30.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, Ul. S. Francesco 20, vabi na odprtje fotografske razstave Valentine Cunja »Nudanima« v petek, 29. maja, ob 18. uri. Predstavitve Nika Furlani, glasbeni utrinek Carlo Venier - flauta, Alessio Bergamasco - viola.

KDO PA SO TI MLADI FANTJE? V društvenem baru n'G'rici v Boljuncu je na ogled fotografska razstava, posvečena 70-letnici osvoboditve, ki so jo pripravile članice Skupine 35-55 SKD F. Prešeren.

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM opremljeno stanovanje (60 kv. m) na Lonjerski cesti. Tel. št. 040-576116 (ob uri obedov).

NEZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE med Opčinami in Repnom (4.000 kv.m.) prodam za 22.000 evrov. Tel. št. 380-3017723.

ODDAJAMO v najem opremljeno stanovanje (pribl. 55 kv. m.) na Proseku s samostojnim ogrevanjem. Tel. 320-1509155.

PRODAM HIŠO z vrtom v Prebenegu. Tel. št.: 331-7114399.

PRODAM frezo ursus, 4,4 kw, teža 62 kg za vrtnarjenje, 4-taktni motor, ugodna cena. Tel. št.: 334-3539564.

SKRBNJA IN ZANESLJIVA gospa išče delo kot čistilka ali negovalka starejših oseb. Tel. št.: 329-3227075.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA SALEŽ 46 je odprt vsak dan do 24. maja.

Tel. 040-229439

IGOR JE ODPRL OSMICO v Ricmanjih.

366-5304154, 333-8979612

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta odprla osmico v Mavhinjah. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IGOR CACOVICH ima odprto osmico v društvenih prostorih v Lonjerju. Toplo vabljeni.

OSMICA STAREC je odprta, Boljunec 623.

OSMICO sta odprla Ervin in Marčelo Doljak v Samatorci št. 49. Tel.: 040-229180.

SIDONJA RADETIČ je odprla osmico v Medji vasi št. 10. Tel. št.: 040-208987.

V PRAPROTU ŠT. 15 ima odprto osmico Ivan Gabrovec. Toplo vabljeni! Tel. št.: 349-3857943.

Prispevki

V spomin na Stanota Škabarja darujejo žena Anica, hčerke Patrizia in Vesna 100,00 evrov za Skupnost »Izvir«.

V spomin na Stanota Škabarja daruje Carla Hussu 20,00 evrov za Skupnost »Izvir«.

V spomin na Stanota Škabarja darujeta Nadja in Roby 30,00 evrov za Skupnost »Izvir«.

V spomin na Stanota Škabarja daruje Silvana (Repen 167) 20,00 evrov za OŠ A. Gradnika na Colu.

PETERLINOVA DVORANA - Večer DSI in Knjižnice Dušana Černeta

Duhovnik in diplomat med papežem in kraljem

Hrvaški zgodovinar Stipe Kljaić predstavil lik Nikole Moscatella

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta sta v Peterlinovi dvorani priredila večer z naslovom Med papežem in kraljem, katerega gost je bil mladi, 32-letni hrvaški zgodovinar Stipe Kljaić, ki je pred kratkim doktoriral. Zaposlen je na hrvaškem inštitutu za zgodovino v Zagrebu, pred kratkim pa je z znanstvenim aparatom sodeloval pri izdaji avtobiografije msgr. Nikole Moscatella, katoliškega duhovnika. Pogovor z zgodovinarjem, Dalmatincem iz Sibenika, je vodil Ivo Jevnikar.

Nikola Moscatello je bil katoliški duhovnik, ki ga je Kraljevina SHS kot diplomata poslala k Sv. Sedežu v Rim. Tu je bil v nerodnem položaju, saj je moral zagovarjati svojo srbsko usmerjeno pravoslavno državo. Knjiga nosi naslov *Neprijatelj Papin radi Kralja, neprijatelj Kraljev radi Pape* in je dvodelna: prvi del predstavlja avtobiografija, ki jo je v letih 1957 do 1959 narekoval Moscatello in je ostala v tipkopisu. Slednjega je skupaj z arhivskimi dokumenti predal drugemu dalmatinskemu duhovniku, uslužbencu vatikanske kurije msgr. Fabijanu Veraji, ki je bil svojčas podtajnik na kongregaciji za zadeve svetnikov. Veraja je s sodelavci lani izdal 424 strani obsežno knjigo, malo za tem pa preminil. Knjigo je izdal Hrvaški papeški zavod sv. Hieronima v Rimu skupaj z založbo Crkva u svijetu iz Splita. Prav ta zavod odigrava pomembno vlogo v knjigi, o

Stipe Kljaić in Ivo Jevnikar

FOTODAMJ@N

njem je tekla beseda v hrvaškem jeziku tudi v Peterlinovi dvorani.

Moscatellove spomine z opombami je sestavil Stipe Kljaić, ki je predstavil njegovo življenje in delovanje v Rimu. Rodil se je na Hvaru kot peti sin. Stric dominikanec je imel odločilno vlogo pri njegovi izobrazbi. Vstopil je v bogoslovje na Splitu, bil posvečen v duhovnika na Hvaru, v Rimu pa je opravil doktorat cerkvenega prava. Bil je velik intelektualac. Ko je propadlo Avstro-Ogrsko cesarstvo, je ostal v Zadru, a ga je moral kmalu zapustiti, ker je postal največji sovražnik italijanske oblasti. Iz Beograda je dobil poziv od zunanjega ministra Trumbića, naj pride v kraljevsko ambasado v Vatikan. Tam je doživel vrhunec svoje kariere kot cerkveni svetovalec in imel veliko vlogo pri pripravi koncordat.

Ko je propadla Jugoslavija, se je znašel v novi situaciji: v Mussolinijevi Italiji. Njegova glavna vloga tedaj ni bila diplomatska ali cerkvena, temveč karitativno humanitarna: med drugo svetovno vojno je pomagal vsem, ne glede na vero in narodno pripadnost. Kot diplomat se je zavzemal za pravice slovenske in hrvaške manjšine.

Bil je zelo pogumen in je veliko tvegalo, večkrat je hrabro nastopil. Tako je med vojno pisal, kaj se dogaja internirancem, italijanske oblasti pa so Cerkev vse zanimalo: v odgovor na to jim je Moscatello naštel vsa taborišča in povedal, kaj tam počenjajo. V Rimu je ostal do konca vojne in še naprej. V Beogradu se je celo srečal s Titom, kmalu potem pa se je njegova kariera končala. Režim ga je prisilno umaknil z ambasade, pokopan pa je v Rimu, v grobnici Zavoda sv. Hieronima. (met)

OPČINE - Niz predstav v Finžgarjevem domu

Z gledališčem do poletja

Premiere domačih avtorjev - Prihodnja predstava bo v nedeljo zvečer, tokrat s Slovenskim kulturnim klubom

Na Opčinah bodo poletje pričakali v družbi pravljic, kriminalk in komedij. Društvo Finžgarjev dom si je po končanem nizu predavanj Pot do sebe, pot do drugih zamislilo še sklop prireditev, ki bodo otroke, mlade in odrasle ljubitelje gledališča popeljele do poletja. V sodelovanju z nekaterimi prijateljskimi ljubiteljskimi gledališči ponujajo od prejšnjega konca tedna vsako soboto ali nedeljo po eno gledališko predstavo, med katerimi bodo vse - z izjemo ene same - premierno uprizorjene. Prvo srečanje z Gledališčem v pričakovanju poletja je bilo 16. maja, ko je nastopila otroška gledališka skupina Tamara Petaros, ki v okviru Finžgarjevega doma deluje pod vodstvom režiserke Manice Maver. Predstava je *Rdečo kapico malo drugače* na sliki **FotoDamj@n**.

To nedeljo, 24. maja, bo ob 20. uri na vrsti že druga premiera, tokrat gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba. Skupino višješolcev vodita Maruška Guštin in Patrizia Jurinčič, ki je tudi avtorica premierno uprizorjene komedije. *Ta (ne)srečni dan* je zgodba o zabavnih zapletih in nesporazumih, ki se spletejo okrog mladega natakara, ki vzbudi pozornost vseh žensk v gostilni - od šefice do uglednih gostij.

Višješolci iz Ulice Donizetti bodo teden kasneje spet predali štafetno palico domači openski - tokrat mladinski gledališki skupini Tamara Petaros (sestavljajo jo dijaki), ki jo prav tako vodi Manica Maver. **V soboto, 30. maja,** bo zvečer predstavila igro *Večerja s presenečenjem*. Tudi v tem primeru gre za novo besedilo, ki ga je napisala Manica Maver. Ker pa mora presenečenje ostati pač presenečenje, ne smemo razkriti vsebine. Lahko pa povemo, da je sceno pripravila mlada Veronika Škerlavaj,

za glasbeno kuliso v živo bo poskrbel mladi pianist Simon Kravos.

Pa smo že v juniju. **V soboto, 6. junija,** bo srečanje z gledališčem spet posvečeno najmlajšim. V goste bo prišel Slovenski mladostni gledališki klub Radijskega odra. Otroke, pa tudi odrasle ljubitelje pravljic, bo zabaval s predstavo *Čarobno ogledalo*, ki jo je napisala in režirala Lučka Susič. Celo popoldne, pred začetkom same predstave, se bodo otroci lahko udeležili zabavne in tudi kreativne animacije za otroke. Nazadnje bomo z gledališčem dočakali poletje še v družbi odrasle gledališke skupine MOSP (Mladih v odkrivanju skupnih poti), ki bo **v nedeljo, 14. junija,** premierno uprizorila kriminalko *Eeny meeny miny moe*, ki jo je napisala in režirala Helena Pertot.

Prav na koncu pa (čeprav ne spada v niz Z gledališčem ... do poletja) naj omenimo, da se bodo gledališka sreča-

nja v Finžgarjevem domu podaljšala še z eno ponudbo, saj bo **v petek, 19. junija,** v dveh izmenah stopilo na oder kar 50 otrok (veliko izmed njih prvič), ki bodo v okviru Male gledališke šole Matejke Peterlin v organizaciji Slovenske prosvete in Radijskega odra pod mentorstvom vaditeljev Radijskega odra in (prvič) mladega režiserja Jureta Kopušarja prikazali predstavo, ki jo bodo naštudirali v prihodnjih petih dneh.

Tako se bo zaključil niz, kakršnemu v zamejstvu verjetno ni para, saj bo ponudil skoraj izključno premiere, in to iger, ki so jih napisali domači avtorji. Poleg tega je hvalevredno tudi dejstvo, da med nastopajočimi in sodelujočimi prevladujejo mladi in celo najmlajši, tako da lahko upravičeno trdimo, da gre za izjemno, svežo, bogato, raznolik in privlačen program, ki bo pritegnil in zadovoljil vso publiko, od otrok do odraslih. (B.S.)

PROSEK - Poseben pevski večer

Ljudska pesem zadonela na borjaču

Nastop pevk na slikoviti lokaciji kmetije U kutu

FOTODAMJ@N

Nova openska pevka skupina, ki se je pred kratkim pridružila društvu Vesela pomlad, je prejšnjo soboto priredila poseben večer v posebnem okviru. »Ljudska pesem na borjaču« je združila skupino mladih z različnimi poklici in talenti na kmetiji U kutu na Proseku. Borjaške Rozamunde je bil naslov programa, ki so ga pevke pripravile pod vodstvom Mire Fabjan in je vseboval priredbe Tomca, Vrabca, Ote, Merkuja, Ježa, Vodopivca in Dipiazze. Pevke so nastopile tudi ob spremljavi harmonikarja Egona Taucerja, ki je samostojno izvedel venček skladb iz slovenske ljudske zakladnice.

Posebnost te pevske skupine je od prvega, priložnostnega nastopa na božičnem koncertu na Opčinah, ustvarjanje povezav med petjem in drugimi vrstmi umetnosti, z vrednotenjem potenciala

mladih krajevnih ustvarjalcev. Tokrat so dekleta na primer nosila originalne in elegantne uhane, ki jih je izdelal oblikovalec kamnitega nakita Saško Ferluga. Ob tem bi lahko omenili še skrbno oblikovane koncertne liste z izvirnimi fotografijami in grafiko, ki so jih pripravili sodelavci.

Sodelovanje pa je bilo še širše, saj je bil lepo obiskan pevski večer na vaškem dvorišču tudi priložnost za predstavitev vinogradnikov Miloša Škabarja, Davida Puriča in Žarka Bukavca. Večer je z besedami o kraški kulturi in navezanosti na ozemlje povezovala Veronika Carli. Nova pobuda openske ženske pevske skupine, ki je komaj začela z rednim delovanjem, je doživela razveseljiv uspeh in verjetno bodo pevke kmalu spet vzbudile zanimanje z izvirno kombinacijo petja in raznovrstne ustvarjalnosti. (ROP)

PALAČA GOPČEVIĆ - Jutri ob 17.30

Umetniški dogodek za vse človeške čute

Jutri ob 17.30 bo v Palači Gopčević v Trstu »lekcija, koncert in audiovizualni performans« z enogostromskim dodatkom z naslovom *Sechs Klavierstücke Arnolda Schönberga za pet čutov*.

Med koncertom, ki ga bo uvelodil skladatelj Fabio Nieder, bo na sporedu Sechs Klavierstücke op. 19 Arnolda Schönberga v izvedbi pianista Davida Coppole, študenta tržaškega konservatorija Tartini (iz razreda prof. Marie Rite Verardi). Zatem bo na sporedu transkripcija Schönbergovega dela za komorni sestav, ki jo je pripravila Mira Fabjan v sklopu predmeta Instrumentacija in orkestracija pri prof. Fabiu Niederju. Glasbeni komorni ansambel sestavljajo študentje kon-

servatorija Tartini pod vodstvom Mire Fabjan.

Prvi del dogodka je torej posvečen sluhu. Vidu se bosta posvetila umetnika Franko Vecchiet in Patrizia Bigarella, ki bosta uprizorila performans v živo po navdihu Schönbergovega dela. Vonj, okus in tip so predmet kreativnega področja, sad fantazijskega posega glasbenice in izvedenke za kraško kuhinjo Vesne Guštin, ki je za to priložnost pripravila tržaško-kraške recepte po navdihu Schönbergovih Klavierstückov. Pri tem ne smemo pozabiti na vino, ki je vedno navdihovalo umetnike in bo sklenilo krog med elementi, ki so navidežno med sabo močno oddaljeni. Ideja transkripcije ne pozna meja in vsi čuti so vabljeni, da se ji pridružijo.

Kriški otroci spoznavali floro in favno

Učenci osnovne šole A. Sirk iz Križa so pred dnevi preživeli nekaj malce drugačnih učnih ur. V naravi so namreč prisluhnili zanimivemu predavanju mladega openskega izvedenca Marka Zupana, ki je predaval o dvoživkah in drugih značilnostih kraške vodne flore ter faune. Otroci so se pouka v naravi nedvomno veselili.

O NAŠEM TRENUTKU

Nacionalne zaslepitve in mednarodne silnice

ACE MERMOLJA

Po televizijskih oddajah in v časopisu pogostokrat opažam, kako se razprave osredotočajo na to, kaj je neka nacionalna vlada naredila in kaj ne: ugotovitve, možne rešitve in polemike ostajajo znotraj državnih mej. Krivde za gospodarske, finančne, socialne in druge krize novinarji in poslušalci-bralci naprtijo na račun domačih vladarjev.

Če natančneje bereš in poslušaj, razumeš, da so določene izbire in rešitve v dometu nacionalne vlade ali celo krajevne občine, vrsta odločitev pa ni več odvisna samo od domače politike oz. gospodarstva, financ in same kulture. Površnost ocen omogoča demagoško samoprevaro, da lahko vse reši domača vlada. S pomočjo površnosti in šibke osveščenosti državljanov določena politika krepko manipulira z mnenja ljudi, bistven kos sveta pa se izmakne naši zavesti. Ocenjujemo približne ali celo neobstoječe podobe stvarnosti.

V Italiji ni niti zadostne zavesti o razlikah med državo in civilno družbo, kamor spadajo najrazličnejše ekonomske dejavnosti, sindikalne zveze, šola, kultura itd. Ko je npr. govor o brezposelnosti nasploh in mladinski posebej se celo sindikati obračajo na vlado, kot da je v njenem dometu ustvariti milijon ali dva delovnih mest. V tej luči je država percipirana kot edini kapitalist, ki naj v zadnji inštanci poskrbi za državljanje, ki so v stiski.

Tisti, ki smo dlje živeli v socialistični Jugoslaviji, smo res lahko beležili nizko in skoraj "naravno" stopnjo brezposelnosti, odsotnost sporov, kot so štrajki, možnost dostopa do osebnih kreditov, ki niso nikogar uničili, visoko stopnjo zdravstva in sociale itd. Vedeli smo, da mnoga podjetja poslujejo z izgubo, a samoupravni delavci tega niso občutili. Očitno je bilo, da bo ob zaključku država odpravila stiske in pomašila primanjkljaje.

Nihče se ni vznemirjal. Moji znanci so za lepo vrstno hišico v Bežigradu (Ljubljana) zadnja leta pred zapadom plačevali kredit mesečno toliko, kolikor je stal zavojček cigaret. Inflacija z vzporednimi dvigi plač je bil eden izmed načinov, kako je kapitalist- država poravnal dolgove. Državljanje se niso spraševali, od kod denar in so živeli dokaj mirno življenje. Večine ni pretirano zanimala svoboda mnenja in misli. Potem je vse počilo v krvi.

Italija in druge države ne morejo na opisan način preskakovati ekonomskih zakonitosti, ki jih niti marksizem ni uspelo obiti in je bil del njegovih teorij nestvaren. Brez sredstev je npr. povsem utopično zaposliti milijon delavcev, nuditi usluge, začeti z zdravstvom in z državljansko plačo za vse, ne da bi pri tem rastlo, uspevalo in se razvijalo osnovno gospodarstvo, ki daje delo in kruh. Država ne slo ni na oblakih.

Država lahko z zakoni, boljšimi ali slabšimi, pripomore k določenemu razvoju, ne more pa biti nadomestilo za odmiranje podjetij, ki so tista, ki ustvarjajo delo. Pri delu pa se stvari zapletejo in prehod v mednarodno areno je hipen. Enostavno ne moremo odmisliiti dejstva, da danes deluje resnično globalno tržišče dela, ki se je lahko Marxu samo bežno svitalo in to v dokaj primitivni luči. Opozoril je na osnovo pojaza, ki ga lahko imenujemo kot internacionalizacija dela, a bi, prihajajoč z onostranstva, ob pogledu na današnjost tudi on padel na zadnjico.

Praksa je, da se lahko podjetja selijo v tujino, da se domačim ali "zahodnim delavcem" pridružujejo milijoni novih delavcev na Kitajskem, v Indiji in drugje ter nenazadnje, da je izjemen tehnološki napredek omogočil visoko produkcijo in nenavadno hitri mednarodni pretok blaga. Banalno: nekatere majhne slovenske založbe tiskajo svoje knjige na Kitajskem...

Velike in večje multunacionalne družbe in podjetja, med katerimi nekatera italijanska, recimo Danieli iz nam bližnjega Buttrija, povsem normalno in uspešno delujejo na mednarodnih trgih, vodilni pa letijo z zasebnimi letali iz

Ronk širom po svetu. V dveh slabih dnevih opravijo skok v Indijo, naredijo svoje, in so za večerjo doma. Jasno je, da delavci tega ne morejo storiti.

Opisani svet se zdi zame, ki sem vezan na Trst ali Gorico, preveč abstrakten, da ne bi obtožil za določeno krizo Renzijeve vlade in konec. Poslovnež iz Buttria pa gleda na moj mali svet iz ptičje perspektive. V praksi lahko država "omili" negativne posledice globalnega tržišča dela, blaga in kapitala z nekaterimi ukrepi, ki spodbujajo investicije doma, ne more pa preprečiti trendov in poti, ki so neizbežni in globalni.

Zapleten svet odnosov je nemogoče strniti v en sam članek, še manj v televizijsko debato, če pa nekoga postavijo na krmilo države je ta problematika njegov dnevni kruh, le da je ne uporablja v permanentni volilni kampaniji, ker bi bil nerazumljiv.

Še strašnejši je svet financ, kjer se ogromne vsote denarja, delnic, obveznic in najrazličnejših finančnih proizvodov vali po računalniških ekranih 24 ur na 24. Val lahko kot cunami pogoltne solidno nacionalno državo, da ne omenjam kake Slovenije ali Italije. Obseg multinacionalnih podjetij in finančnih skladov je tolikšen, da obrača večje vsote kapitala od kopice držav. Gre za "plavajoča" podjetja-države v nekem drugem svetu, ki ima svoje globalne meje, le da jih navadneži ne vidimo.

Ne opozarjam na vse te aspekte stvarnosti v smislu, da so domači politiki nedolžni in da ničesar ne morejo storiti. Je pa res, da nihče ne odloča več o sebi sam, kar se zdi državljanom in lažni propagandi mogoče. Najbolj praktičen in brutalen razlog za združevanje Evrope je v tem, da lahko Evropa samo kot kontinent zdrži mednarodno konkurenco in se zoprstavi trajnim finančnim in gospodarskim vojnam, ki so nadomestile klasične. Ko določen politik zagovarja povratek k liri, enostavno zamolči dejstvo, da lahko staro liro danes pogoltne en sam špekulant z Wall Streeta. Pred leti je Soros prispeval k devalvaciji angleške šterline!

Zgodba, ki sem jo nakazal, je dolga, zapletena in obstaja o njej veliko analiz in debelih knjig. Za državljanje je tragično, ko ne časopisi, ne televizija in še manj internet omogočajo vplesti v domačo politično debato elemente, ki so za mednarodne gospodarstvenike in brokerje vsakodnevna praksa. Tako lahko mimogrede naprtimo vladi naloge, da plača boljšim upokojemcem zaostanke za penzije, zaposli vse šolnike, ki na to čakajo, uvede splošno državljsko dohodnino, reši na stotine podjetij, zniža davke, okrepi zdravstvene in drugačne usluge itd. Program je lep, a je za eno samo državo v stiski nerealističen.

Državljska dohodnina npr. ni čudna domislica. V hipertehnološki družbi in v mednarodni delitvi dela je to verjetno edina rešitev za vedno več ljudi, ki enostavno ne bodo imeli več dela. Sredstva bi z ustreznejšo in pravičnejšo porazdelitvijo dobičkov, z drugačno davčno politiko in med valovi financ celo našli. Glede predloga o dohodnini obstajajo teorije, študije in knjige. Sedanja Italija pa enostavno nima denarja, kot ga nima za penzije, ki bi jih morala vračati po nalogu ustavnega sodišča. Povračilo bo simbolično. Do rezov pri penzijah pa je prišlo v času Montijeve vlade, ko je bila Italija na robu stečaja in so jo obstreljevali mednarodni špekulanti. Monti je uporabljal sekiro z vserodni špekulativnimi posledicami. Na to mo sicer že pozabili.

Mednarodne poti potrebujejo mednarodna pravila in policaje, ki jih trenutno ni. Del sveta, ki se premika, pluje in leti, pa je izven naše zavesti in zato nalagam državam, vladam in politikom dolžnosti, ki jih slednje enostavno niso zmožne izpolniti. Obljubljajo pa, obljubljajo, drugače ne bi bil nihče izvoljen. Svet, ki ga državljanje doživljamo pa je pretežno lokalni in zato le polovičen in varljiv.

JEZIK NA OBROBJU

Vsak dan razmišljam in si »belim glavo«, kako bi tistim, ki pri nas pišejo za javnost, razložila, da glagolnikov ne uporabljamo v množini, da namreč množine sploh nimamo, ker z njimi ne izražamo dogodkov, ampak dogajanje, torej potek ali stanje česa.

Če poiščemo v slovensko italijanskem slovarju geslo pisanje, bomo ob njem našli italijanske prevode lo scrivere, scrittura, stesura, compilazione, dettato. Vseh teh pet besed nam pove zelo malo o tem, kaj pisanje v resnici pomeni. Slovnica nas bo poučila, da je pisanje glagolnik. Ko bomo potem poiskali še pojasnilo, kaj je glagolnik, bomo izvedeli, da je to iz glagola tvorjen samostalniki z obrazilom -nje (pisanje) ali -tje (petje).

Kdor to prebere, je prepričan, da lahko glagolnike, ker so samostalniki, uporabljamo kot vse druge samostalnike; imajo torej vseh šest sklonov in vsa tri števila, tudi množino. In tako jih pri nas večina pišočih tudi zapiše in s tem zagreši zelo hude napake. Slovenski glagolnik namreč ni samostalniki.

Zakaj? Od vseh petih v slovarju zapisanih italijanskih izrazov, je točen, torej vedno uporaben samo lo scrivere, ki je in tudi ni pravi samostalniki, saj vsi vemo, da v nobenem italijanskem tekstu ne bomo našli množine (gli scriveri), ker je v italijanščini pač ni, ne obstaja. Tako tudi v slovenščini sploh ne obstajajo pisanja, dve pisanji, tri pisanja ali več pisanj. Lahko je le več načinov pisanja oz. več pisav.

Ostali štirje v slovarju zapisani izrazi nam povejo le to, katere izmed njih v posameznih primerih uporabimo. Vsi imajo tudi vsa tri števila (zato le scritture, le stesure, le complicazioni, i dettati). V slovenščini so to pisave, sestave, sestavki, nareki, poleg omejene rabe glagolnika pisanje, ki pa ima samo ednino.

Na razliko med glagolnikom in pravim glagolom sem opozarjala že nešteto, do

zdaj brezuspešno. Kaj je glagolnik, sem skušala pojasniti na različne načine, največkrat sem spomnila pisce, da so glagolniki glagolska dejanja, ki se uporabljajo samo v ednini, ker označujejo dejanje, stanje ali potek česa.

Med branjem naših medijev pa vedno znova spoznavam, da pri nas malokdo ve, kaj izražamo z glagolniki, kaj sploh pomenijo. Za zgled zakaj sem danes spet posvetila čas in prostor tej stalno se ponavljajoči napaki, bom navedla en primer. Napisano je bilo takole: »Finančna odvisnost naše manjšine od italijanske in delno slovenske države ni od danes in je posledica več dogajanj, tudi od kraha TKB in propada t.z. družbenega gospodarstva.«

Dogajanje je potek neke dejavnosti, torej nekaj, kar se zdaj dogaja ali se je dogajalo v preteklosti. Govori nam o trajanju, poteku nekega dogajanja. Trajanje nima množine, ker ni dejanje (samostalniki), torej nič konkretnega, ampak je samo dejavnost, ki traja od svojega začetka do svojega konca. **Namesto, da je to »posledica dogajanja«, bi lahko zapisali, da je odvisnost posledica vsega tistega, kar se je dogajalo...**

Konec povedi pa je sploh popolnoma nerazumljiv in bi ga bilo treba napisati na novo. **Kdo razume, da je odvisnost posledica od kraha? Lahko je le posledica česa.**

Podobno napako je treba popraviti v drugem stavku: »Zadnja dogajanja v zvezi z denarjem so potrdila dvojno šibkost manjšinske skupnosti.« **Dogajanja so tokrat dogodki, šibkost pa pomanjkanje protikriznega načrtovanja.**

Lelja Rehar Sancin

SLOVENIJA - Združenje kulturnih domov in ustanov

Pavla Jarc predsednica

Z njo v odboru tudi Igor Komel (Kult. dom Gorica) in Nina Ukmar (Kosovelov dom Sežana)

Pavla Jarc

Nina Ukmar

Igor Komel

LAŠKO - Pred tednom dni je bil v Kulturnem centru Laško redni občni zbor Združenja kulturnih domov in ustanov Slovenije (KUDUS), ki združuje 28 kulturnih ustanov iz celotne Slovenije in zamejstva. Za novo predsednico je bila ob tej priložnosti izvoljena direktorica Kulturnega doma Nova Gorica Pavla Jarc, ki je na tem položaju zamenjala dosedanjega predsednika Janoša Kerna iz Ljubljane.

Na snidenju v Laški je bil tudi izvoljen novi vsedrjavni slovenski odbor združenja, v katerega je bil prvič izvoljen predstavnik zamejskih ustanov in sicer direktor Kulturnega doma v Gorici, Igor Komel. Poleg Komela so bili v novi odbor izvoljeni še: Jure Matičič (Kulturni dom Franceta Bernika Domžale), Barbara Pokorny (Festival Velenje), Nina Ukmar (Kosovelov dom Sežana), Janoš Kern (Ustanova Imago Slovenija) in Brigita Perhavec (Zavod za kulturo, šport in turizem Murska Sobota).

V naslednjih dneh se bo novo vodstvo Kudusa sestalo v Domžalah na svoji prvi redni seji, na kateri bo na dnevnem redu, poleg predstavitve glavnih ciljev in nalog združenja v mandatu 2015/16, tudi imenovanje podpredsednika združenja ter porazdelitev delovnih funkcij med posameznimi odborniki.

Tretješolci NSŠ sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana v Trstu v oddaji Mladi val na Radiu Trst A

TRST - Danes, 20. maja, bodo tretješolci NSŠ sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana sodelovali v živo v oddaji Mladi Val po Radiu Trst A. To bo v tem šolskem letu že tretjič, prvič so bili gostje oddaje 28. oktobra ob priložnosti izdaje knjige Tretji razred – pesniški zvezek (Založba ZTT). Z nekaterimi bivšimi učenci njihove šole so govorili o poeziji. Drugič so bili 28. aprila, ko so spoznali kako nastane in se odvija radijska oddaja.

Po teh zanimivih izkušnjah so pripravili svoj napovednik in seveda program. Tokratno izhodišče dneva bo: »Zame poezija je...« To temo so sicer izbrali učenci 2. razreda, ki so izvedli tudi zanimivo anketo. O rezultatih bosta poročali Giorgia in Nina, medtem ko je Carlotta pripravila play list. Ivo Tul in Pavel Volk bosta dijakom zaupala mikrofona, da poslušalce informirajo tudi o pobudah v okviru vzgojno izobraževalnega programa, o obšolskih dejavnosti, projektih in o drugih zanimivostih.

Sovoditelj oddaje bosta Marija de Luisa in Devan Sedmak. Vsi mladi in manj mladi, a predvsem srednješolci vseh šol na Tržaškem, Goriškem in v Videmski pokrajini so vabljeni, da se oglasijo preko Facebooka na strani Mladi Val in povedo svojo misel o poeziji. (3. razred)

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

CANNES - Sicario Kanadčana Denisa Villeneuveja se poteguje za osrednjo nagrado

Agentkini dvomi v trilerju

Oskarjevega nagrajenca Benicia del Tora smo v soboto pustili nekje v Bosni, ko se je med vojno v BiH, kot član mirovniške organizacije v filmu španskega režiserja Fernando Leon de Arana, boril zoper absurdna pravila Združenih narodov.

Včeraj pa se je portoriški igralec na velikem platnu dvorane *Theatre Lumiere* pojavil v vlogi Alejandra, vojaka in člana vladne task force, ki se na meji med ZDA in Mehiko bori proti prekupevanju z mamili.

V Cannesu so tako predstavili tudi kanadski film, ki se letos poteguje za osrednjo nagrado, to je *Sicario* Denisa Villeneuveja. Po mnenju režiserja iz Quebeca je to njegov najboljši film, kot je včeraj povedal med tiskovnim srečanjem. «Priznam - je tudi dejal Villeneuve - da se kot prebivalec ZDA čutim odgovornega za nasilje, ki se dogaja na mehiški meji, kar pa se mi zdi še hujše, je tišina, ki to nasilje prekriva. Nekaj mehiških filmov je že pripovedovalo o tem, želel sem, da bi se teme lotili tudi iz severnjaškega zornega kota».

Tako je nastal *thriller*, ki pripoveduje o treh dneh agentke FBI, ki jo njeni nadrejeni posodijo posebni mešani skupini vojakov in agentov, ki so za petami mehiške organizacije preprodajalcev kokaina. Agentka Kate, ki jo igra Emily Blunt, bo morala postaviti v dvom vrsto svojih prepričanj, zato, da bo lahko sledila in sodelovala pri akcijah, ki niso ravno najbolj zakonite, a služi skupini vojakov, da dosežejo zastavljeni cilji.

Villeneuvejev akcijski film ima v resnici bolj malo skupnega z deli, ki sestavljajo običajen spored canskega festivala, a filmska ekipa tega celovečerca je prestižni Croi-

Levo: Paris Hilton se v Cannesu vedno radodarno razdaja fotografom; desno: Benicio Del Toro in Emily Blunt, protagonista zagonetnega filma *Sicario*

ANSA

sette včeraj zagotovila še dodatno skupino zvezdnikov, saj sta, poleg Benicia Del Tora, v Cannes prišla tudi Emily Blunt in Josh Brolin. Francoski festival se namreč res ponša z najboljšim filmskim izborom, a pri tem nikoli ne zanemarija blišča in *glamour* dogajanja. In da tudi Cannes v teh dneh deluje kot magnet za tiste, ki jim je všeč, da se o njih govori, dokazuje dejstvo, da se vsako leto tu pojavi bogata dedinja Paris Hilton, ki se je tudi včeraj širokogrudno razdajala aparatom fotografov.

Da pa svet ni tak, kot nam ga opisuje goSSIP revije, je še enkrat dokazal fili-

pinski režiser Brillante Mendoza, ki je v sklopu *Un certain regard* predstavil svoj *Taklub*. Igrani film, podoben dokumentarcu, pripoveduje o življenju v obmorskih vasicah na Filipinih po pustošenju tajfuna Haiyan in o družinski materi, ki neutrudljivo išče trupla treh izginulih otrok.

Mendozov film je zelo realistični portret ranjene države in njenih ljudi, ki z veliko težavo živijo v sotorih in čakajo, da se bo do nekoč spet lahko vrnil v uničene domove. V filmu nastopa ena najznamenitejših filipinskih igralk Nora Aunor, ki se je z režiserjem včeraj tudi udeležila projekcije.

Včerašnji osrednji festivalski spored pa je spet gostil žensko režiserko, Valerie Donzelli. Njen *Marguerite e Julien* je do danes mogoče najgrše delo tekmovalnega sklopa. Pripoved o resnični incestuozni zgodbi bratov De Ravalet, je svoj čas zamikala že Truffautu, ki pa se ji je kmalu odpovedal. Donzellijeva je zdaj tisto zamisel izpeljala, a žal precej neuspešno.

Danes pa v Cannes prihaja Paolo Sorrentino, ki spet cilja na zlato palmo. Neapeljskemu režiserju je še ni uspelo doseči, pa čeprav se tokrat v Cannes vrača kot oskarjev nagrajenec. (Iga)

GLASBA - Poklon

O drznem Stockhausnu

Karlheinz Stockhausen (1928-2007) sodi med najbolj drzne mojstre avantgarde druge polovice minulega stoletja: drzen v izbiri sredstev, od elektronike do zvokov, ki prehajajo v šum ali ropot, drzen v velikopoteznosti projektov, saj je v osemdesetih letih spisal najdaljšo opero, pravzaprav operni ciklus z imenom *Licht* - Luč v sedmih delih, po enega za vsak dan. Protagonist sobote - Samstag aus *Licht* - je Lucifer, pogubljeni angel, in v uvodnem delu opere je Stockhausen spisal odlomek za pevca in klavir, ki ga je pripravil tudi za solo pianista, kot *13. Klavierstück*, del zbirke, ki obsega devetnajst skladb, ki so nastajale vse od l.1952 in zaznamovale nemirno in domiselno raziskovalno pot komponista.

To in veliko drugega nam je v predstavitvi povedal Corrado Rojac, predsednik društva Chromas, ki je v Muzeju Revoltella organiziralo koncert v okviru kratke pomladne sezone Trieste Prima, ki je vsebovala tudi poklon pokojnemu ustanovitelju mednarodnega festivala sodobne glasbe Giam-paolu Coralu, datum pa je bil izbran, ker je pomenil 29. obletnico prvega koncerta. Rojac se je v tri *Klavierstücke*, ki so bili na sporedu, poglobil s strokovnostjo skladatelja in strastjo glasbenika, ki ljubi intelektualne izzive: razčlenil je posamezne ritmične figure in vzorce v *Klavierstück št.5*, pokazal, kako je skladatelj v *Klavierstück št.9* uporabil serijo Fibonaccijevih števil ter izpostavil vztrajnost prve teme, tako rekoč razstavil na prafaktorje vse elemente št.13, ki lahko poslušalca preseneti s sredstvi, ki sicer ne sodijo v običajno pianistovo orodje: recitacija, petje, žvižganje, sikanje, prava gledališka akcija, v kateri se je lepo izkazal mladi pianist Filippo Gorini. Igranje na klaviaturi, pa tudi brenkanje direktno po strunah, zvenket kraguljčkov, ki so bili razobešeni na klavirju v treh šopkih, nam je priklicalo v spomin glasbeno obdobje, ki ni dopuščalo nikakršnega spogledovanja s preteklostjo, temveč je od poslušalca zahtevalo »pozornost z iztegnjenim vratom«, kot je zapisal Adorno.

Klavierstücke št.5 in *9* je igral mladi pianist iz Turina Gaston Polle Ansaldo, zelo pozoren do nasprotij med ostrimi ritmičnimi vzorci in melodičnimi odkruški v št.5, do preobrazb in ponovnega vzklitja osnovnega vzorca v št.9. Tako Rojčevo predstavitev kot oba pianista je dokaj številno občinstvo spremljalo z napeto pozornostjo, dolgi aplavzi pa so nagradili vse tri glasbenike, ki so izoblikovali nelahek, toda vsebinsko in oblikovno zanimiv koncert.

Katja Kralj

RAZSTAVA - Ob 90-letnici goriškega slikarja Vladimirja Makuca

Planeti, ptice in pokrajine

Ob devetdesetletnici slikarja Vladimirja Makuca je v ljubljanski Galeriji Kresija na ogled razstava z naslovom *Pokrajina* s slikarjem. V prostorih na Stritarjevi ulici je na ogled postavljenih nekaj manj kot dvajset del v različnih likovnih tehnikah, vse od grafik, barvne krede na platnu pa do akvarelov, pogosto v kombinaciji z barvno kredo ter kolažem. Predstavljena motivika Vladimirja Makuca izhaja iz narave, predvsem iz kraškega, primorskega in mediteranskega sveta, prepoznaven simbol njegovih likovnih stvaritev pa je tudi domala vseprisotna ptica.

Vladimir Makuc se je rodil 8. maja 1925 v Solkanu pri Gorici. Po šolanju na goriškem učiteljskišči je odšel v partizane, po drugi svetovni vojni pa je med letoma 1946 in 1950 pri prof. Zoranu Dideku obiskoval ter uspešno zaključil Šolo za umetno obrt v Ljubljani. Na slikarskem oddelku ljubljanske Akademije upodabljajočih umetnosti je diplomiral leta 1954. Po diplomi je pri prof. Mirku Šubicu zaključil tudi specialko za restavratorstvo. Do leta 1963 se je posvečal kopiranju srednjeveških fresk za ljubljansko Narodno galerijo, kar je v umetnikovem opusu zapustilo trajno sled. Na področju grafike se je izpopolnjeval pri Johnnyju Friedlaenderju v Parizu. Sprva se je četrto stoletja posvečal predvsem grafičnemu ustvarjanju, pozneje pa intenzivneje tudi slikarstvu in snovanju tridimenzionalnih objektov.

Njegova dela so bila večkrat nagrajena z uglednimi mednarodnimi in domačimi nagradami, med drugim je že leta 1959 postal dobitnik prve nagrade za grafiko na sredozemskem bienalu v Aleksandriji, bil prejemnik Prešernove nagrade (1979), najvišje stanovske nagrade Riharda Jakopiča (1987), nagrade na 22. mednarodnem

bienalu grafike v Ljubljani (1997) in glavne nagrade na 6. bienalu slovenske grafike Otočec (2000). Leta 2010 je rojstnemu kraju podaril dragoceno retrospektivno zbirko svojih 553 umetnin, ki je predstavljena tudi v monumentalni publikaciji Goriškega muzeja Zbirka podarjenih del Vladimirja Makuca.

Jubilantu v čast je poleg razstavljenih del v Galeriji Kresija, posvečen tudi izbor likovnih kritikov, ki je pod naslovom *Ptice, Sonca in planete* Vladimirja Makuca na ogled v predverju Cankarjevega doma. Omenjeni razstavi si je mogoče ogledati do konca meseca maja oziroma do srede, 10. junija.

Roša

Med priljubljenimi Makučevimi elementi so tudi planete

ROŠA

POEZIJA - Na Univerzi v Kopru pogovor s pesnikom Marijem Čukom

Začetek konca?

Ko nacionalnim skupnostim, predvsem manjšinskim, zmanjkajo beseda in jezikovne korenine, je začetek konca. In to se dogaja s slovensko narodno skupnostjo v Italiji, ki izgublja zavest pripadnosti, več ne razume slovenstva kot vrednote in opredeljujoče potrebe, marveč tudi zaradi mlahave narodne naravnosti, pomanjkanja odločnosti pri postavljanju zahtev po enakopravnosti in popolni enakovrednosti z večino s strani krovnih organizacij in politike, izgublja življenjski kisik in svoje avtohtono narodno jedro. Ta je bila ena izmed ugotovitev torkovega večera v predavalnici Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem, ki je v sodelovanju s tržaško založbo Mladika pri-

redila koprsko predstavitev pesniške zbirke Marija Čuka *Ko na jeziku kopni sneg* v sklopu SloVeČerov. Podobnih družbenopolitičnih izzivov je bilo v razpravi še več, v pogovoru z dr. Vesno Mikolič je Marij Čuk zarisal ostro podobo življenja narodne skupnosti, neposredno spregovoril o tvorcih pogubnega vodenja manjšine, o odnosu Slovenije in podobnem, kar občinstvo zelo zanima, kot se je izkazalo tudi na prejšnjih predstavitvah.

Rdeča nit večera pa je bila seveda poezija, njena družbena in umetniška valenca. Knjiga *Ko na jeziku kopni sneg* prinaša inovativne prijeme tako z vsebinskega kot formalnega vidika. Kot so zapisali v tiskovnem sporočilu, gre za

prodorno razmišljanje o vlogi besede v sodobnem svetu, o lažnih »političnih« naklonjenostih do narodnega vprašanja, predvsem pa za izostreno čustvenost in erotično potenco, ki jo poezija, ne le slovenska, ta čas pogreša. Marij Čuk razprostrira širok razpon vsakršnih umetniških izzivov, ki najdejo svojo pravo izraznost v izjemno bogati metaforiki in obvladovanju večplastne semantike povedi in besede, obenem pa ohranja skrivnost in čar poezije, ki se kaže v slutnjah, prividih, nadčasovnih obzorjih. Zato ni naključje, da knjiga doživlja veliko medijsko in kritično pozornost s poudarki v osrednjih slovenskih dnevnikih občilih in strokovnih revijah. Večer v Kopru z branjem poezije in ugotovit-

vami univerzitetne profesorice Mikoličeve je potekal v polnosti vsebine in dialoga ter potrdil, kar je kritik zapisal v reviji Sodobnost: Deveta pesniška zbirka Marija Čuka, ki ga le genius loci označuje kot pesnika s Tržaškega, v sodobno slovensko liriko ne prinaša le »lisastih obrisov« njegove rodne zamejske pokrajine, temveč svežino sugestivne pesniške govornice, ki očara predvsem z neposrednostjo in neponarejenostjo.

ŠOLSKA REFORMA - Kompromis v poslanski zbornici

Umaknili sporno določilo o 5 tisočinkah za šole

Renzi na tv o šolah in pokojninah - Senat odobril zakon o okoljskem kriminalu

RIM - Medtem ko so tudi včeraj ves dan na Trgu Montecitorio šolniki protestirali proti šolski reformi Renzijeve vlade, se je v poslanski zbornici nadaljevala razprava o vladnem osnutku. Najpomembnejša novost dneva je umik enega najbolj spornih določil - člena 17, ki je določal, da lahko davkoplačevalci namenijo 5 tisočink letnega davka na dohodke financiranju posameznih šol. Mnogi so očitali, da bi ta norma uvedla nesprejemljivo razlikovanje med šolami, ki jih obiskujejo otroci bogatejših družbenih slojev in šolami »revežev« v bolj marginalnih okoljih. Proti členu so glasno protestirali tudi predstavniki društev in neprofitnih organizacij, ki se financirajo s 5 tisočinkami in bi tvegali izgubo pomembnega dela sredstev.

Po dogovoru z opozicijskimi skupinami in manjšino v Demokrski stranki je poročevalka Maria Coscia napovedala umik spornega člena. Ministrica za šolstvo Stefania Giannini je sicer zagovarjala njegovo vsebino in dejala, da umik ni dokončen, saj naj bi ga vlada nameravala vključiti v enega od prihodnjih odlokov na davčno tematiko. Potem ko so že v ponedeljek odobrili sporni člen o povečanju pooblastil ravnateljev, je včeraj večina (s podporo FI) odobrila tudi davčni odbitek do 400 evrov za družine učencev, ki obiskujejo zasebne šole. Začasno pa so odložili člen 10 o zaposlitvi dela prekmarnih šolnikov.

Premier Matteo Renzi se je sinoči ponovno pojavil v oddaji Porta a porta, kjer je zagovarjal šolsko reformo kot tudi odločitev o le delnem povračilu zneskov, ki jih je reforma Fornero odvzela upokojencem. Renzi je potrdil namen, da se uvede večja prožnost glede starosti za upokojitev. Kdor bo šel prej v pokoj, pa bo prejel nižjo pokojnino, tako da bo skupni izdatek za zavod INPS nespremenjen.

V senatu so medtem včeraj dokončno odobrili zakon proti eko-kriminalu, ki uvaja strožje norme proti okoljskim prekrškom. Na tovrsten zakon je Italija čakala vsaj 20 let, politično pa je pomemben tudi zato, ker ga je predlagalo Gibanje 5 zvezd, ki je zanj glasovalo skupaj s senatorji DS.

Šolnikom pred poslansko zbornico so se včeraj pridružili poslanci Gibanja 5 zvezd, SEL in manjšine v Demokrski stranki; na sliki Stefano Fassina, ki je nagovoril demonstrante, potem ko je v zbornici zahteval odstop ministrice Gianninijeve

ANSA

BERLIN - Na srečanju s kanclerko Angelo Merkel

Francoski predsednik Hollande proti kvotam za begunce v EU

BERLIN - Francoski predsednik Francois Hollande je včeraj zatrdil, da ne pride v poštev, da bi v Evropski uniji uvedli sistem kvot za razporeditev beguncev med državami članicami. Podpira pa boljše porazdelitev beguncev med članicami, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Na skupni novinarski konferenci z nemško kanclerko Angelo Merkel v Berlinu je Hollande dejal, da uvedba kvot za priseljence ne pride v poštev, ker že obstajajo pravila za nadzor na mejnih prehodih in politike za nadzor nad priseljivanjem. »Tiste, ki pridejo, ker mislijo, da je Evropa celina blagostanja, čeprav jih podjetja ne najamejo, je treba vrniti, to je pravilo,« je dejal. Za te priseljence ni mogoče imeti kvot, je ocenil, ob tem pa poudaril, da pravica do azila ne more biti podvržena kvotam. »Na drugi strani pa so begunci, ki gredo vedno v iste države, v Nemčijo, v manjši meri v Francijo, na Švedsko ... Tu pa moramo doseči, da bodo tudi dru-

ge države lahko prevzele svoj del, temu rečemo porazdelitev,« je dodal.

Nemška kanclerka je pojasnila, da sta svojima ministroma za notranje zadeve naložila, da razmisli o predlogih Evropske komisije, saj so mnoga vprašanja vredna poglobljene obravnave. Pri tem je izpostavila npr. vprašanje, kaj storiti s tistimi migranti, ki nimajo možnosti, da bi se zatekli k pravici do političnega azila.

Evropska komisija je minuli teden razgrnila novo migracijsko strategijo, ki vključuje predlog za uvedbo obveznih kvot, ki bi zagotovila enakopravno razporeditev beguncev po EU, v primeru krize pa prerazporeditev proslincev za azil med članicami. Izrazila je prepričanje, da bosta državi kmalu imele skupno stališče glede tega vprašanja. Uvedbam kvot niso naklonjene niti Španija, Poljska, Češka, Estonija, Litva, Latvija, Madžarska, Slovaška in Velika Britanija.

SREDOZEMLJE - Stališče mednarodno priznane vlade v Tobruku

Libijska vlada nasprotuje načrtovani operaciji EU

TRIPOLI - Libijska mednarodno priznana vlada se je izrekla proti vsaki vojaški operaciji, katere cilj bi bile ladje z nezakonitimi priseljenci na krovu. Načrtovano pomorsko operacijo EU je označila kot "nehumano" in dala vedeti, da ji po vsej verjetnosti ne da bo dovolila delovati na ozemlju Libije, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Tiskovni predstavnik oblasti v Tobruku na vzhodu Libije Hatem al Urajbi je za AFP po telefonu poudaril, da »mora vsaka vojaška akcija potekati v sodelovanju z libijskimi oblastmi«. »Vojaška opcija za ukrepanje proti ladjam znotraj libijskih voda ali zunaj njih po našem mnenju ni humana,« je nadaljeval in dodal, da »vlada ne bo dovolila nobene kršitve libijske suverenosti« in »ne bo sprejela načrta, če ta ne bo usklajen« z njo.

Al Urajbi se je odzval, potem ko so se zunanji in obrambni ministri EU v ponedeljek dogovorili za vzpostavitev vojaške pomorske operacije EUNAVFOR Med za uničenje poslovnega modela tihotapcev in trgovcev z ljudmi v Sredozemlju. Potrdili

so koncept, sedež in poveljnika, a veliko vprašanj še ostaja odprtih.

Ponedeljkova odločitev omogoča uraden začetek načrtovanja te operacije, ki naj bi potekala v več fazah. Prva faza, ki se nanaša na nadzor in pregled delovanja mreže tihotapcev, naj bi bila izvedena čim prej oz. se delno že izvaja. Druga in tretja faza, ki se nanašata na iskanje, zaseg in uničenje sredstev tihotapcev, bo sta temeljili na mednarodnem pravu in partnerstvu z libijskimi oblastmi, zato želi EU pred njunim izvajanjem pridobiti mandat ZN oziroma povabilo libijskih oblasti.

Kot je pojasnila visoka zunanje-politična predstavnik EU Federica Mogherini, Velika Britanija, stalna članica Varnostnega sveta ZN, že pripravlja obvezujočo resolucijo na to temo, o kateri naj bi VS ZN odločil do konca junija. Zatrdila je tudi, da bo unija prosila za dovoljenje »legitimno vlado (Libije), ki je zastopana v ZN in ima sedež v Tobruku«, sodelovala pa bo tudi z drugimi »relevantnimi oblastmi« v Libiji.

Bruseljski spletni bilten EUob-

server medtem poroča o internem dokumentu EU v zvezi z operacijo, ki med drugim dopušča možnost »prisotnosti na obali« Libije, tudi s strani »posebnih enot« iz sodelujočih držav, če bo to potrebno za »zaseg in/ali fizično uničenje« premoženja tihotapcev in trgovcev z ljudmi, kot so npr. čolni, zaloge goriva ali kapacitete za vkrcavanje. Sviri tudi pred »veliko nevarnostjo postranske škode, vključno z izgubo življenj«, poroča EUobserver.

Libijo je po strmoglavljenju Moamerja Gadafija leta 2011 zajel popoln kaos in jo že uvrščajo med t. i. propadle države. Razdeljena je na štiri dele - mednarodno priznana vlada s sedežem v Tobruku nadzoruje vzhod, islamisti Libijske zore so se utaborili v Tripoliju in nadzorujejo večino zahoda, del ozemlja je v rokah plemenskih milic Tuaregov in Tubujev, v več velikih mestih pa so močne še druge milice, tudi skrajno islamske. Varnostna situacija je izredno slaba, krepni se Islamska država, tihotapci in trgovci z ljudmi pa lahko neovirano delujejo. (STA)

Srbski predsednik v platformi o Kosovu kot delu Srbije

BEOGRAD - Srbski predsednik Tomislav Nikolić je v predlogu nove platforme za Kosovo za rešitev za to samostojno državo, ki je Beograd ne priznava, predlagal široko avtonomijo v okviru Srbije, je včeraj poročal srbski medij B92. Predlog naj bi že poslal v urad premierja Aleksandra Vučića, česar pa tam niso potrdili. Po informacijah, ki jih ima B92, uradno pa niso potrjene, Nikolićev predlog nove platforme za srbsko politiko do Kosova med drugim vsebuje predlog o široki avtonomiji Kosova z mnogimi pooblastili, vendar ne neodvisnosti in ne avtonomnega sodstva. Del platforme se nanaša na sever Kosova, kjer so Srbi v večini. Nikolić predlaga, da je sever Kosova treba obravnavati v okviru srbske ustave, ostali del Kosova pa v skladu s statusom, ki ga je imelo Kosovo v nekdanji Jugoslaviji. V 182. členu srbske ustave sicer piše, da je Kosovo ena od avtonomnih pokrajin v Srbiji.

Kot navaja B92, je Nikolić med pisanjem platforme dejal, da ne bo predlagal ničesar, česar vlada ne bi mogla uresničiti. Z vlado je že imel neso-glasja glede Kosova, ko je leta 2012 predložil predlog platforme, v kateri je zapisal, da "ni nič dogovorjeno, dokler ni vse dogovorjeno". Predlog platforme morata sprejeti vlada, nato pa še parlament.

Predlog je v ostrem nasprotju z leti pogajanj, ki jih Beograd in Priština vodita pod okriljem EU s ciljem normalizacije odnosov. Ta dialog je tudi ključnega pomena za približevanje Srbije Evropski uniji.

IS naj bi na Kosovu financirala vrtce in šole

PRIŠTINA - Skrajna skupina Islamska država (IS) naj bi po poročanju kosovskega dnevnika Koha Ditore financirala vrtce, šole in študentske domove na Kosovu. Financiranje naj bi potekalo prek nevladnih organizacij, ki imajo povezave z IS. Časnik se pri pisanju sklicuje na poročilo neimenovane zahodne obveščevalne službe, ki ga je Koha Ditore po lastnih navedbah dobil v pogled. V poročilu naj bi analizirali dejavnosti 50 nevladnih organizacij in enajstih skrajnih islamistov, ki so znani pristojnim oblastem.

JEMEN - Po podatkih ZN

Razseljenih že več kot pol milijona ljudi

ŽENEVA/SANA - Od začetka konflikta je v Jemnu od konca marca umrlo 1850 ljudi, 7394 je bilo ranjenih, več kot 500.000 pa je razseljenih, so sporočili Združeni narodi. Pri tem opozarjajo, da je dejansko število žrtev višje, saj zdravstvene ustanove nimajo podatkov o vseh mrtvih in ranjenih.

Iz prestolnice Sane medtem poročajo o prvih letalskih napadih savdskih letal po petndnevni humanitarni prekinitvi ognja, ki se je končala v nedeljo. Po podatkih priči so zadeli kompleks predsedniške palače in več oporišč sil, zvestih nekdanjemu predsedniku Aliju Abdulahu Salehu, ki so povezane s hutjskimi uporniki. Letala arabske koalicije so ob-streljevala njihove položaje tudi drugod po državi.

Svetovni program za hrano je opozoril, da humanitarno premirje ni bilo dovolj dolgo, da bi lahko dosegli vse, ki potrebujejo hrano. Tako so jo dostavili samo 400.000 ljudem, kar je nekaj več kot polovica od 738.000, kolikor jih potrebuje pomoč. Zato so pozvali k vrsti prekinitve konflikta, da bi lahko pomoč dostavili vsem. Visoki komisariat ZN za be-

gunce je medtem sporočil, da so v času premirja dostavili vso načrtovano pomoč, na terenu pa so ugotovili, da je moralo svoje domove zapustiti veliko več civilistov, kot so ocenjevali. Od marca je tako zaradi konflikta v okoli 24-milijonskem Jemnu razseljenih po njihovih ocenah že več kot 545.000 ljudi in ne 450.000, kot so ocenili minuli petek. Tem je treba prišteti še 330.000 ljudi, ki so bili razseljeni še pred zadnjim konfliktom. Zaradi konflikta je prizadetih tudi 250.000 somalijskih beguncev. Okoli 29.000 Jemencev pa je zbežalo v sosednje države, so še sporočili iz ZN.

V Rijadu se je medtem včeraj končala tridnevna konferenca, ki jo je organizirala Savdska Arabija in na kateri naj bi skušali doseči dogovor za rešitev konflikta v Jemnu. Na konferenci, ki so jo bojkotirali hutjski uporniki, so izrazili podporo jemenskemu predsedniku Abedrabju Mansurju Hadiju, ki je že pred časom pobegnil v Rijad.

Zaradi nadaljevanja nasilja so za nedoločen čas odpovedali mirovno konferenco za Jemen, ki naj bi se pod okriljem ZN začela prihodnji teden v Ženevi.

GORICA - Proti shodu gibanja CasaPound

Pozivi (neuslišani)

Italija odklanja vojno - Zakon Scelba prepoveduje apologijo fašizma
Papež Frančišek je septembra v Redipulji poudaril, da je vojna norost

Na goriški kvesturi in prefekturi pripravljajo varnostne ukrepe, ki jih bodo sprejeli v vidiku dveh sprevedov, ki sta napovedana za soboto, 23. maja. V prihodnjih dneh bodo pobudnikom obeh sprevedov sporočili trasi, ki se jih bodo morali držati udeleženci; kot znano shoda prireja desničarsko gibanje CasaPound oz. protifašistični laboratorij v sodelovanju z raznimi levičarskimi organizacijami. »Zbrali se bomo pred železniško postajo ob 15. uri in se nato ob 16. uri podali na obhod mestnih ulic,« pravi Roberto Criscitiello v imenu pobudnikov protifašistične manifestacije in pojasnjuje, da je kvestura prepovedala prehod po Korzu Italia udeležencem obeh sprevedov. »Mi bomo z železniške postaje krenili proti Ulici Di Manzano, zatem bomo korakali po ulicah Duca D'Aosta in Sauro, dalje pred županstvom, po ulicah De Gasperi in Roma; pred Travnikom ne bomo smeli postati, ker bo na trgu prireditve Platea Cibus, zato se bo naš spreved nadaljeval po Ulici Carducci do Trga De Amicis, kjer bo nekaj nagovorov,« pravi Criscitiello in razlaga, da je kvestura za gibanje CasaPound določila traso, ki je precej različna od željene. »Pripadniki gibanja CasaPound ne bodo smeli korakati po Korzu Italia, česar so si zelo želeli. S svojo manifestacijo smo jim to preprečili,« pravi Criscitiello. Kot velja za udeležence protifašistične manifestacije za Travnik, tudi pripadniki gibanja CasaPound ne bodo smeli postati v bližini prizorišča dogajanja festivala èStoria, tako da predvidoma ne bodo položili venca pred spomenik na Trgu Battisti, ki je posvečen Enricu Totiju. Pripadniki gibanja CasaPound se sicer zelo vneto pripravljajo na sobotni spreved; včeraj so tudi po goriških javnih lokalih delili plakate, na katerih pa ni bilo žigov, ki bi dokazali, da so plačali zahtevani davek.

Vrstijo se pozivi proti shodu, ki ga skrajno desničarsko gibanje CasaPound prireja v soboto, 23. maja, v Gorici, vendar so doslej vsi po vrsti neuslišani.

»V 11. členu ustave piše, da Italija odklanja vojno. Zakon Scelba iz leta 1952 določa, da je apologija fašizma kaznivo dejanje. Papež Frančišek je 13. septembra lanskega leta v Redipulji dejal, da je vojna norost. Iz teh treh trditve je mogoče razumeti, zakaj nasprotujemo sprevedu, s katerim gibanje CasaPound namerava v Gorici praznovati začetek prve svetovne vojne,« poudarjajo pokrajinski tajnik SEL Matteo Negrari, pokrajinski tajnik Demokratske stranke Marco Rossi, pokrajinski tajnik Komunistične prenovе Roberto Criscitiello, predsednik Foruma Andrea Bellavite, pokrajinski tajnik CGIL Paolo Liva, pokrajinski tajnik VZPI-ANPI Paolo Padovan in predsednik Kulturnega doma Igor Komel. Po njihovih besedah si Gorica ob 100-letnici konca prve svetovne vojne in ob 70-letnici osvoboditve ne zasluži žalitev, saj pripadniki gibanja CasaPound »s povečevanjem vojne pozablajo na 650.000 padlih italijanskih vojakov in na deset milijonov skupnih žrtev. «Zahtevamo poseg notranjega ministrstva, ki ga v Gorici predstavlja prefekt, da se prepreči shod in da se zagotovi varnost, upoštevajoč ostale dogodke, ki bodo potekali v mestu,« poudarjajo predstavniki levičarskih strank, sindikata in borčevske zveze.

Proti shodu gibanja CasaPound se izreka tudi pokrajinski odbor za promocijo vrednot odporništva in republikanske ustave. »Jemljemo na znanje zaskrbljenost goriških občanov, tako Slovencev kot Italijanov, in številnih županov, ki so prepričani, da so pozivi v nasilju, rasnem in etničnem sovražstvu v popolnem nasprotju s prizadevanji ljudi iz naših krajev za sožitje in mirno sobivanje,« poudarjajo iz pokrajinskega odbora in dodajajo prepričanje, da je Gorica danes prestolnica miru. »Takšna je bila ob koncertu Riccarda Mutija in obisku papeža Frančiška; takšna je vsako leto ob pouličnem prazniku Okusi na meji in ob zgodovinskem festivalu èStoria,« poudarjajo iz odbora in se sprašujejo, zakaj so tako nonšalantno izdali dovoljenje za shod gibanja CasaPound. »V soboto, 23. maja, bo v Gorici tudi srečanje skavtov, poleg tega imamo še cirkus,« poudarjajo in opozarjajo, da bi se lahko vzdruže ogrelo tudi zaradi protimanifestacije. »Gorica v soboto ne sme postati blindirano mesto, saj bi tako navzven pokazala podobo, ki je povsem

tuja. Zaradi tega odločno pozivamo pristojne oblasti, naj shod gibanja CasaPound čim prej prepovejo.«

BORCI: »ŽALJIVA PROVOKACIJA«

Ob napovedi, da bo v soboto v Gorici shod neofašistov, ki se prepoznavajo v gibanju CasaPound, izraža ogorčenje tudi Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije. »Ocenjujemo, da je zborovanje neofašistov na Goriškem, v krajih najhujših in še ne kaznovanih fašističnih zločinov, neposredno po koncu prve in med drugo svetovno vojno, groba in žaljiva provokacija, z namenom rušenja dobrih odnosov med Slovenijo in Italijo ter ustavitve procesa skupne graditve nove demokratične in protifašistične Evrope! Upamo, da bodo lokalni in državni organi oblasti Italije preprečili poskuse spodbujanja nezaupanja in celo sovražstva, kar smo z velikimi težavami in odrekanjem premagali v 70. letih po krvavi drugi svetovni vojni,« poudarja Tit Turnšek, predsednik borcev Slovenije. »Shod gibanja CasaPound je dejanje, ki ima poleg drugih negativnih posledic tudi namen rušiti dobro sosedsko sodelovanje v tem obmejnem prostoru in med državama. Vrača nas nazaj v leta najbolj krutega Mussolinijevega fašizma. Pridružujemo se vsem, ki te dni izražajo ogorčenje nad shodom,« pristavlja predsednik novogoriških borcev Vladimir Krpan.

GORICA - ZŠSDI

Turnir odložili

Združenje slovenskih športnih društev je odložilo na nedeljo, 24. maja, košarkarski turnir, ki so ga namerali izpeljati dan prej, 23. maja. Na turnirju se bodo med 9.30 in 12.30 za zmago trofeje ZŠSDI potegovali mlajše in starejše ekipe minibasketa, ki vadijo v okviru vseh zamejskih košarkarskih društev. Turnir bodo izpeljali v Kulturnem domu in Dijaškem domu. Za odložitve so se odločili zaradi shoda gibanja CasaPound in zaradi prisotnosti Roberta Saviana na festivalu èStoria; v Ulici Brass bo težko najti parkirišče, prisotnost skrajnežev v mestu pa je dodaten razlog za odložitve turnirja.

OBČINA »Levica noče zastav in himne«

Desnosredinski občinski svetniki so med ponedeljkovim zasедanjem občinskega sveta zavrnilo resolucijo svetnika Zveze levice Emanueleja Trainija z zahtevo po prepovedi shoda, ki ga gibanje CasaPound prireja v soboto. Proti prepovedi se je izreklo dvajset svetnikov, med katerimi je bil tudi župan Ettore Romoli, šestnajst jih je glasovalo za.

»Levica je trdila, da je shod nezakonit, čeprav sta tako kvestor kot prefekt že zdavnaj pojasnila, da je iz pravnega vidika manifestacija povsem upravičena. Župan nima zato prav nobene besede in sploh bi bilo povsem nepotrebno izglasovati resolucijo leve sredine,« poudarja občinski odbornik Francesco Del Sordi, ki je prepričan, da je shod povsem upravičen. »Politično gibanje ima vso pravico, da se pokloni spominu vseh tistih, ki so dali življenje v obrambi italijanstva naših krajev. V tem je srž zadeve: levica noče nacionalistične manifestacije z italijanskimi zastavami in himno. Ker se bo protimanifestacije udeležila tudi »zgodovinska« Alessandra Kersevan, znana negacionistka fojb, sem še toliko bolj prepričan, da shod ni pravi odgovor na zahtevo po prepovedi shoda,« poudarja Francesco Del Sordi.

»Seveda se ne strinjamo s stališči gibanja CasaPound glede vojne in polpretekle zgodovine, vendar nismo zahtevali prepovedi shoda zaradi tega. Enostavno smo prepričani, da tovrstni shod ne sme sovpadati z zgodovinskim festivalom, ki bo v Gorici priklical na tisoče ljudi, in s skavtskim srečanjem, ki bo v dolini Korna. Župana smo edino pozvali, naj gre do prefekta in kvestorja ter naj zahteva, da naj se za spreved določi drug datum,« pojasnjuje Cingolani.

S. COSMA »Župan pa ne mara Saviana«

»Pred tridesetimi leti sem zelo mlad vstopil v goriški občinski svet, izvoljen sem bil na listi MSI. Ko prebiram poziv, s katerim gibanje CasaPound vabi na goriški spreved - "Vstani, bojuj se, zmagaj. Naša država kot še nikoli doslej potrebuje svetle zglede tistih, ki so se v strelskih jarkih žrtvovali za dobrobit svojega naroda" -, pa sem vse bolj prepričan, da so nekateri ostali ujeti v obdobju pred vsaj petdesetimi leti,« poudarja pokrajinski svetnik Stefano Cosma, ki je v prejšnjih dneh na pokrajini vložil svetniško vprašanje, s katerim je tudi sam zahteval prepoved shoda gibanja CasaPound. »S prepovedjo spreveda bi omogočili nemoten potek festivala èStoria, hkrati bi se izognili nepotrebnemu dvigovanju napetosti tudi v odnosu do Slovenije.« Cosma namenja svoje kritične bodice tudi županu Ettoreju Romoliju, ki mu niso všeč gostje zgodovinskega festivala - zlasti Roberto Saviano, vendar ni znil niti besedice proti shodu CasaPound. Cosma poudarja, da bosta morali kvestura in prefektura preprečiti katerokoli nasilje, mesto pa si mora še naprej prizadevati za preseganje starih ideoloških, narodnih in kulturnih delitev. »Stoletnica prve svetovne vojne, glede katere je goriška naredila bolj malo, mora biti priložnost, da se poklonimo spominu milijonov padlih iz vseh sodelujočih vojsk in da si prizadevamo za krepitev miru,« poudarja Cosma, ki je celo prepričan, da bi lahko ob priliki letošnjega zgodovinskega festivala, posvečenega mladim, spremenili verz iz italijanske himne v »siam pronti alla vita, l'Italia chiamò«, saj bi tako počastili življenje namesto smrti.

GRADIŠČUTA

Občina bo očistila pomazani kamen

Pomazano znamenje

BUMBACA

Goriška občina bo na svoje stroške počistila kamnito znamenje ob vinogradu Damijana Podveršiča v Gradiščuti, ki so ga prejšnji teden neznanci pomazali s protislovenskim napisom »Slavi di merd« in k temu dodali še svastiko.

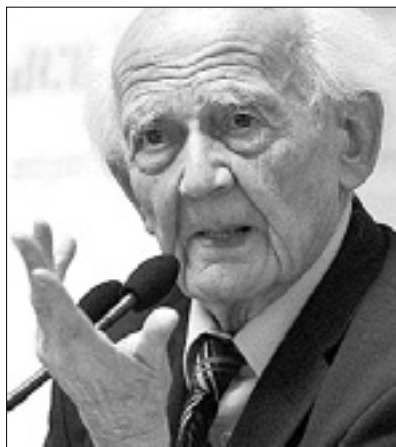
»Poklical sem Podveršiča, ki je bil žrtev tako absurdnega in podlega dejanja, in mu izrazil bližino v svojem imenu in v imenu občinskega odbora. Vprašal sem ga, če pristane na to, da občina poskrbi za očiščenje kamna. Odgovoril je pritrdilno, tako da sem že naročil pristojnim občinskim službam, naj čim prej počistijo pomazano znamenje. Zahvalil se mi je tudi za solidarnost in javno obsodbo dejanja,« je včeraj sporočil župan Ettore Romoli. »S tovrstnimi dejanji nekateri podpihujejo v mestu napetost, vendar pri svojih prizadevanjih ne bodo uspešni. Občani - je prepričan župan - so bolj pametni od njih in zato ne bodo oživljali starih ločevanj, ki nimajo več nikakršnega smisla.«

»Ko bodo kamen počistili, bom povabil vse Goričane - Italijane, Slovence, desničarje in levičarje - na kozarec vina. Lahko se jim pridruži tudi tisti, ki je kamen ob mojem vinogradu pomazal,« je bil včerajšnji komentar Damijana Podveršiča, ki ceni odločitev mestne uprave, da bo tudi v prihodnosti posegala, če bo še prihajalo do podobnih vandalskih izpadov.

GORICA - Z jutrišnjim dnevom festival èStoria

Začetek z Baumanom

Gre za enega izmed najpomembnejših mislecev našega časa - V petek tudi Colin Heywood, zgodovinar svetovnega slovesa

Zygmunt Bauman

Goriški festival èStoria, ki bo letos potekal pod naslovom *Mladi*, se ne bi mogel začeti na boljši način. Prihaja ga namreč odpirati veliki sociolog poljskega rodu Zygmunt Bauman, avtor številnih kritičnih diagnoz sodobne družbe in eden izmed najpomembnejših mislecev našega časa, ki v svojih delih ponuja prevrednotenje temeljnih pojmov, kot so svoboda, odgovornost, morala, identiteta, skupnost, varnost in negotovost, ljubezen in intimnost ter dobro počutje. Bauman sicer ni več mladenič - letos bo dopolnil 90 let -, njegova razmišljanja pa so prodorna in aktualna. Njegovo predavanje na temo *Starši in sinovi, nekdanj in danes - Paradigma v spreminjanju* bo v petek v Verdijevem gledališču takoj po uradnem začetku festivala, napovedanem za 18. uro.

Iz petkovskega programa izstopa tudi predavanje Colina Heywooda - ob 17. uri v Herodotovem šotoru v Ljudskem vrtu -, ki bo govoril o spremembah v obravnavanju otrostva od srednjega veka do dvajsetega stoletja. Na tem področju je Heywood strokovnjak svetovnega slovesa.

Festival bo sicer stopil v živo že dan prej, jutri, 21. maja, z večernim dogodkom v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Ob 20.30 bodo tam vrteli dokumentarec *Camera mia - Sguardo sui giovani* režiserja in scenarista Alessandra Pive, ki je želel prikazati svet današnje mladine; v razpravi, ki bo sledila projekciji, bo poleg Pive sodeloval še John Vignola, novinar, glasbeni kritik in voditelj radijskih oddaj.

Čas je za ...

3. ROJSTNI DAN

SOBOTA, 23. MAJ 2015

17h

DENIS
AVDIĆ

17.30h

JANA
ŠUŠTERŠIČ

18.30h

F&B
ACROBATICS

18.45h

VELIKO
PRESENEČENJE

www.supernova.si

NAKUPOVALNI CENTER
SUPERNOVA
NOVA GORICA

Mercator

OBI

SPORTS
DIRECT.COM

dm

Optika Clarus

BABY
CENTER

JYSK

kik
TEXTIL-DISKONT

TEDi

Mr. Pet
Trgovina za naše ljubljence

SUPERNOVA NOVA GORICA, Prvomajska ulica 35, 5000 Nova Gorica

Izpolnite kupon, ga oddajte hostesi v Supernovi in ob 18.45h pričakujte presenečenje!

IME IN PRIIMEK

PODPIS

NASLOV

POŠTA IN KRAJ

E-NASLOV

SUPERNOVA

GORICA - Občinski svet

Zaradi pisma niso odobrili bilance lekarn

Podjetje za upravljanje goriških občinskih lekarn je lani poslovalo v aktivu, vendar je bil dobiček manjši od načrtovanega. Lansko poslovno leto se je zaključilo s 129.229 evri dobička, pričakovali so jih 143.411.

Na dnevnem redu ponedeljkovega zasedanja občinskega sveta je bila odobritev obračuna za lansko poslovno leto, ki pa ga občinski svetniki niso odobrili - ne zaradi nedoseženih ciljev, temveč zaradi pisma, ki ga je s seboj v dvorano prinesel načelnik svetniške skupine Demokratske stranke Giuseppe Cingolani. Gre za pismo, ki ga je direktorica občinskih lekarn Loredana Franchini pred časom poslala predsedniku podjetja Robertu Silliju. Cingolani je vprašal predsednika občinskega sveta Rinalda Rolda, ali lahko prebere pismo, iz katerega bi lahko občinski svetniki marsikaj razumeli o delovanju in odnosih med zaposlenimi in vodstvom občinskih lekarn. Naj spomnimo, da so svojčas v javnosti zelo odmevale izjave, ki jih je dal predsednik podjetja za upravljanje občinskih lekarn. Silli je dejal, da je med večjimi problemi lekarn osebje, ki ga je označil z izrazom "nadloga". O njegovi dokaj ponesrečeni izjavi je tekla razprava na zasedanju občinskega sveta sredi marca, vendar ni bil sprejet noben ukrep. Med ponedeljkovim zasedanjem je Silli spet spregovoril o zadevi in se opravičil vsem zaposlenim. Potem ko je predstavil podatke o poslovanju dveh občinskih lekarn, je v razpravo posegel Cingolani s prošnjo po branju pisma. Po skoraj poldrugi uri debate o pismu in o možnosti, da bi nadaljevanje zasedanja ne bilo javno, so se na poziv župana Ettoreja Romolija dogovorili, da odložijo glasovanje o obračunu podjetja za upravljanje občinskih lekarn.

V prihodnjih dneh bodo ustanovili občinsko komisijo, ki bo vzela v pretres vsebino pisma, v celotno zadevo se bo po zagotovilih župana poglobil tudi občinski odbor. Komisija bo v čim krajšem času izdelala poročilo, ki bo romalo v občinski svet; po novi

razpravi bo zatem na vrsti odobritev obračuna občinskih lekarn. Nadia Franchini je sicer v pismu spregovorila o poslovanju lekarn in tudi o odnosih, ki jih imajo s predsednikom Sillijem. Franchinijevi bo mandat direktorice občinskih lekarn zapadel novembra in ga ne namerava podaljšati.

GORICA - Odziv dežele na temo porodnišnice

Zahtevam po ponovnem odprtju odgovarjajo s podatki o varnosti

V Gorici zahtevajo ponovno odprtje porodnišnice, z dežele pa odgovarjajo, da so jo zaprli iz varnostnih razlogov in da ne nikakor nameravajo storiti koraka nazaj. Desnosredinski občinski svetnik - in hkrati odbornik - Francesco Del Sordi je med ponedeljkovim zasedanjem goriškega občinskega sveta vložil osnutek resolucije, s katero zahteva ponovno odprtje goriškega porodniškega oddelka. Župan Ettore Romoli je njegovo zahtevo podprl in je ni dal na glasovanje, saj je dejal, da jo itak podpirajo prav vsi občinski svetniki.

Deželna odbornica za zdravstvo Maria Sandra Telesca goriškim zahtevam odgovarja s podatki. Po njenih besedah se je v goriški porodnišnici rojevalo premalo otrok. »V vsaki bolnišnici, kjer je manj kot 500 porodov na leto, je stopnja umrljivosti otrok višja, več je tudi carskih rezov,« pravi Telesca in poudarja, da je v primeru carskih rezov umrljivost porodnic od 3 do 5 večja kot pri naravnih porodih, otroška bolehnost pa je od 10 do 15 večja. Deželna odbornica pojasnjuje, da je bilo število carskih rezov v Gorici višje kot v otroški bolnišnici Burlo v Trstu, kjer rojevajo porodnice s posebnimi težavami. Iz podatkov o porodih v Furlaniji Julijski krajini v obdobju med letoma 2005-2010 tudi izhaja, da so v Gorici porodnice opravile veliko več ultrazvočnih pregledov od deželnega povprečja. »V Gorici je bilo v primerjavi z deželnim povprečjem veliko

Občinska lekarna v Štandrežu

BUMBACA

F. Del Sordi

M.S. Telesca

višje tudi število porodnic, ki so opravile osem ali več pregledov,« poudarja Telesca. Po njenih besedah je bilo vsekakor odločilnega pomena za zaprtje goriškega porodniškega oddelka izredno nizko število porodov. Od leta 2005 do leta 2010 se je v Gorici na leto povprečno rodilo 368 otrok. Leta 2004 so postavili na noge projekt, da bi povečali število porodov v Gorici, vendar očitno ni bil uspešen. Pred enajstimi leti so našli 451 porodov, potem pa se je njihovo število iz leta v leto znižalo. Telesca ne nazadnje poudarja, da v goriški bolnišnici niso spoštovali določila o dveh porodničarkah na izmeno; v prenovljeni bolnišnici pa so bile operacijske sobe predalec od porodnišnice.

Med ponedeljkovim zasedanjem občinskega sveta je osnutek resolucije v zvezi z zdravstvom vložil tudi načelnik svetniške skupine Demokratske stranke Giuseppe Cingolani, ki je pozval deželo, naj ohrani vse specialistične oddelke go-

Soba nekdanje porodnišnice

BUMBACA

riške bolnišnice in naj zagotovi zadostna sredstva za njihovo delovanje. »Imamo več specialističnih oddelkov - od kirurgije do urologije in drugih, vendar jih niso finančno podprli. Nujno je, da to storijo čim prej,« poudarja Cingolani. Tudi njegovo resolucijo je podprl župan, s čemer so se strinjali vsi občinski svetniki.

Trije dnevi poulične hrane na Travniku

Gorica bo ob koncu tedna poleg festivala èStoria (in dveh sprevedov) gostila tudi gastronomsko prireditev Platea cibus. Na Travniku bodo na voljo specialitete iz italijanskih dežel, dalje še iz Poljske, Nemčije, Mehike in Grčije. »Prireditve sodi med spremne dogodke milanskega Expa. V Gorici smo jih pričakovali že pred nekaj tedni, vendar jih takrat nismo uspeli gostiti, ker je televizija RAI ravno takrat snemala nadaljevanke na Travniku in v Raštelu. S prijatelji iz Tržiča smo se zato dogovorili za zamenjavo datuma, tako da stojnice gostimo sočasno z zgodovinskim festivalom, s katerim pa nikakor nismo v konkurenci,« pravi Beniamino Ursic iz goriškega združenja Le Nuove vie, ki sodeluje pri organizaciji dogodka. Od petka do nedelje bo po napovedih na trgu nekaj več kot 30 stojnic. Kdor si bo želel tudi krajevnih dobrot, bo imel na voljo ponudbo društva Autoktona, ki bo v Raštelu točilo tudi vina iz Vinoteke števerjanski griči.

Praznik špargljev

V Štandrež se vrača tradicionalni Praznik špargljev, ki bo potekal med lipami župnijskega parka. V petek, 22. maja, ob 20.45 bo v spodnjih prostorih župnijske dvorane odprtje skupinske razstave fotografij na temo narave; dan kasneje, 23. maja, ob 17. uri bo likovni ex-tempore za otroke iz vrtec in osnovnih šol na temo igrač, ob 20.30 pa še ples z ansamblom Souvenir; v nedeljo, 24. maja, ob 19. uri bodo nastopili štandredski župnijski otroški zbor in učenci osnovne šole Fran Erjavca, sledil bo ples z ansamblom Hram. Praznik se bo nadaljeval 30. in 31. maja. Na voljo bodo seveda šparglji, jedi in pijača, organizirali bodo tudi srečelov.

Izkopi pod cestami

Goriški občinski svet je odobril pravilnik, ki zadeva izkope pod cestami, zaradi katerih so ulice luknjave in zakrpane. Gradbena podjetja bodo morala poskrbeti za ureditev cestišča; ob zaključku del bo to moralo biti natanko takšno, kot je bilo pred posegom.

Licejski gala večer

Goriški liceji z italijanskim učnim jezikom prirejajo nocoj ob 20. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž gala večer. Na odru se bo predstavilo sto dijakov v pevskih, plesnih in gledaliških nastopih. Zbirali bodo tudi prostovoljne prispevke za trinajstletnega Alessandra, ki ima možganski tumor.

GORICA - Giuseppe O. Longo

Modruje o sožitju človeka z živalmi

Giuseppe O. Longo (prvi z desne) na predstavitvi v Kulturnem domu

FOTO K.D.

Gost zadnjega srečanja z avtorjem v goriškem Kulturnem domu je bil univerzitetni docent ter avtor treh romanov in desetih zbirk povesti Giuseppe O. Longo, ki je predstavil svojo najnovejšo knjigo z naslovom *Alciabiade - Una suite per bassotto*. Avtor jo je posvetil svojemu psu, jazbečarju, v njej pa modruje o sobivanju človeka z živalskim svetom, zlasti seveda o člo-

vekov povezanosti s psom. Njegov govor je spodbudil tudi razpravo o trpinčenju živali in vegetarijanstvu.

Goriška predstavitve, ki so jo skupaj organizirali Kulturni dom, državna knjižnica BSI in krajevna sekcija združenja Dante Alighieri, je bila neke vrste premiera, saj bo Giuseppe O. Longo odslej predstavljal knjigo po Italiji, najprej v Trstu, Forliju, Ferrari in Rimu.

GORICA - Dokumentarna razstava v grajskih sobanah

Italijani marširajo

Poleg fotografij, listin, uniform in predmetov tudi dela Aristideja Giulia Sartoria

Razstava o pohodu italijanskih vojakov za zavzetje Gorice v prvi svetovni vojni je bila v času obeleževanja stoletnice očitno neizogibna. Dokumentarni prikaz dogajanja izpred sto leti z naslovom *1915 - Vojska je marširala - Napredovanje v smeri Gorice* je pripravilo kulturno združenje Isonzo, odprtje bo jutri ob 18. uri v gradu.

K dokumentarnemu gradivu - fotografijam, listinam, uniformam in predmetom iz tedanjega časa - bodo dodali nekatera dela kiparja in pisatelja Aristideja Giulia Sartoria (1860-1932), ki je med drugim avtor okrasa s simbolistično-idealistično vsebino v rimski palači Montecitorio, kjer ima sedež poslanska zbornica. Sartorio je bil na fronti ranjen, kot ujetnika avstrijske vojske pa so ga sprejeli v bolnišnico Rdečega križa v Gorici. Na fronto se ni vrnil kot vojak, temveč kot slikar, ki je z visoko stopnjo realizma dokumentiral vojno dogajanje na Goriškem. Njegova dela danes hrani galerija sodobne umetnosti v Milanu; ob koncu leta 1917 so jih tudi uporabili na razglednicah za vojno propagando.

Razstava bo na ogled do novembra

Italijanska vojaška patrulja (zgoraj), pano s fotografijami z bojišč (desno)

in bo zasedala vse grajske sobane. Znano je, da je bil goriški grad med prvo svetovno vojno razdejan, njegov današnji videz pa je rezultat poveljne rekonstrukcije. V okviru festivala èStoria bodo obiskovalcem ponudili voden ogled razstave v soboto, 23. maja, v dopoldanskem času. Pokrovitelj je goriška občina, ki se nadeja, da bo tudi grajska razstava zagotavljala mestu turistično privlačnost ob obeleževanju stoletnice vstopa Italije v prvo svetovno vojno.

NOVA GORICA - Gospodarski kazalci končno navzgor

Vse manj brezposelnih, odpirajo nova podjetja

»Regija je lani poslovala izjemno dobro, predvsem na račun izvoza, ki je dosegel izjemno, 7,3-odstotno rast.« »Na Goriškem se zniževanje brezposelnosti iz leta 2014 nadaljuje tudi v letošnjem letu.« »Družbe goriške regije so v letu 2014 pomembno izboljšale rezultate poslovanja glede na predhodno leto. Ugotovljeni neto čisti dobiček na ravni regije se je v primerjavi z letom 2013 podvojil.« Glasnice teh dobrih novic so predstavnice treh ključnih institucij, ki spremljajo gibanje gospodarske slike Goriške regije: Mirjam Božič, direktorica območne Gospodarske zbornice za severno Primorsko, Vesna Petric Uran, direktorica območne službe Zavoda za zaposlovanje in Mara Kos Maver, vodja novogoriške izpostave AJPE-a (republika agencija za javnopravne evidencije in storitve).

Razlika med skupaj ugotovljenimi prihodki in odhodki v regiji je lani znašala 126 milijonov evrov, kar je dvakrat več kot leto prej. »Bistveno so na izboljšanje rezultata vplivali večji prihodki predvsem od izvoza, obenem pa tudi zmanjšanje odhodkov, predvsem iz naslova odpisov finančnih naložb,« je včeraj pojasnila Kos Maverjeva. Po njenem mnenju so ti rezultati presegli tiste iz leta 2008, ko je bilo gospodarstvo na vrhuncu.

Vsi kazalniki kažejo ugodnejše rezultate glede na omenjeno leto pred krizo, le stopnja zaposlenosti je za petino nižja glede na leto 2008. Boljše rezultate v regiji beležijo družbe s področja predelovalne dejavnosti, v tej dejavnosti je bila ugotovljena skoraj polovica dobička celotne regije, izboljšal pa se je tudi rezultat glede na predhodno leto kar za štirikrat. Razveseljuje tudi to, da so rezultat izboljšale tudi družbe s področja gradbeništva, ki je v preteklih letih beležilo veliko krizo, in sicer za trikrat.

Boljše čase je dočakalo tudi gradbeništvo

Najboljše so poslovale družbe iz območja občine Idrija, ki so ustvarile kar 50 odstotkov dobička celotne regije, pomembno so izboljšale rezultat tudi družbe z območja občine Nova Gorica, predvsem so velike družbe zmanjšale izgubo oziroma so letos ugotovile dobiček.

Lani je bilo ustanovljenih 200 novih družb na območju regije, okrog sto jih je bilo izbrisanih. »Na predložitev letnih poročil so vplivali tudi stečaji, in sicer jih je bilo lani 49, kar je za 12 več kot leta 2013.« Po besedah Kos Maverjeve so tudi splošni rezultati za letošnje leto izredno dobri.

Regija je lani izjemno dobro poslovala predvsem na račun izvoza, prihodki s tega naslova dosegajo skoraj 40 odstotkov, med-

tem ko je slovensko povprečje 33-odstotno. »V letu 2014 smo končno dosegli raven izvoza blaga, ki je vse ob nastopu krize stagniral,« pravi Mirjam Božič, direktorica območne gospodarske zbornice za severno Primorsko. Najpomembnejša izvozna partnerica je Italija, sledijo Nemčija, Francija, Bosna in Hercegovina in Velika Britanija. Tudi uvažja regija največ iz Italije, sledijo Nemčija, Francija, Bosna in Hercegovina ter ZDA. »V letu 2014 smo uvozili za 848.522.000 evrov blaga. Pokritost izvoza z uvozom je velika in prisotna že vrsto let. Italija predstavlja največji delež v celotnem izvozu regije. Zmanjšuje pa se obseg izvoza s Francijo, BiH, Hrvaško, ZDA ter Rusko federacijo. Kitajska in Turčija postajata pomembna partnerja. Prav tako Mehika in Brazilija,« pojasnjuje Božičeva, ki pričakuje v letošnjem letu opisuje takole: »Družbe iz predelovalnih dejavnosti prekašajo ostale, optimizem je visok, 60 odstotkov pričakujejo višje povpraševanje. Višje prodajne prihodke iz tujine pričakujejo tudi kar se tiče storitvenih dejavnosti, in sicer okrog 50 odstotkov. Podjetja, ki pričakujejo padec prodaje na tujih trgih, so se skrhila iz nekaj čez 5 na dobre tri odstotke.«

Zniževanje brezposelnosti se na Goriškem zmanjšuje tudi letos. Konec letošnjega aprila je bilo registriranih 5.141 brezposelnih oseb, kar je za 583 ali dobrih 10 odstotkov manj kot aprila lani. V prvih štirih letošnjih mesecih se je zaposlilo 1.154 brezposelnih oseb, delodajalci največ povprašujejo po poklicih s področja predelovalnih dejavnosti, gradbeništva, gostinstva, trgovine, zdravstva, socialnega varstva in prometa. Stopnja registrirane brezposelnosti je februarja letos znašala 11 odstotkov, državno povprečje je 13,3 odstotke. Tretjina brezposelnih je stara 50 let in več, skoraj 20 odstotkov je kadra s terciarno izobrazbo.

Katja Munih

RONKE - Dežela Nadzirajo Selex ES

Obstoj tovarne odvisen od Falca

Dežela FJK pozorno spremlja položaj ronškega obrata podjetja Selex ES. To je predsednica deželne vlade Debora Serracchiani včeraj zagotovila enotnemu sindikalnemu predstavništvu delavcev podjetja, ki je del grupe Finmeccanica in ki na Goriškem proizvaja brezпилotno letalo Falco.

Serracchianijeva in sindikati so skupaj ocenili stanje na osnovi informacij, ki jih je dežela pridobila pri lastništvu podjetja Selex ES in ki zadevajo proizvodnjo omenjene naprave; ta je namreč temeljnega pomena za obstoj tovarne. Predsednica FJK je naslovila pismo na pooblaščenega upravitelja družbe Finmeccanica, Maura Morettija, in ga predvsem spraševala o programu Falco 48 in o operativnosti ronške tovarne. V odgovoru je prejela pojasnila o strategiji in novi organiziranosti grupe, ki v skladu z industrijskim načrtom, izdelanim v prejšnjih mesecih, predvideva tudi reorganizacijo proizvodnih oddelkov, so včeraj sporočili z dežele. »V tem okviru - je poudarila Debora Serracchiani - zasluži Selex pomembno vlogo, povezano z razvojem programa UAV (Unmanned Aerial Vehicle) s področja proizvodnje letal na daljinsko vodenje.«

ZADRUŽNA BANKA

Devetta namesto Perica

Robert Devetta

Upravni svet Zadružne banke Doberdob in Sovodnje je na ponedeljkovi seji soglasno izvolil Roberta Devetta za novega predsednika bančnega zavoda, ki je na tem mestu nasledil Daria Perica. Uprava se je ob zamenjavi zahvalila Pericu, ki je banki predsedoval v zadnjem desetletju.

Robert Devetta se je leta 1972 rodil v Gorici in živi na Poljanah. Diplomiral je na fakulteti za ekonomske vede v Trstu in je direktor podjetja Marchiol v Novi Gorici. Bil je član upravnega sveta Zadružne banke v obdobju 2001-2006 in od leta 2011. Njegovo imenovanje na mesto prvega moža banke je izšlo s seje upravnega odbora, ki ga sestavljajo še Dario Peric, Roberto Frandolič, Deodato Butkovič, Walter Devetak, Gabriele Ferfaglia, Tomaž Mucci, Aleš Nanut in Ugo Tomsič. O sestavi bančne uprave so odločali člani na občnem zboru v petek prejšnjega tedna. Ta je potekal z visoko udeležbo v goriškem Kulturnem domu: od skupno 1.076 članov jih je bilo prisotnih 181, mnogi med njimi so predložili dodatnih 133 pooblastil. Banka ima 30 uslužbencev, ki skrbijo za štiri okenca in zaledne službe.

TRŽIČ - Območja z omejenim prometom V petdesetih dneh naložili 2580 glob

Znamenje ob vhodu na območje z omejenim prometom v Trzinu

BONAVENTURA

»Žal nam je, da kljub obsežni reklamirani in večkratnemu poročanju krajevnih medijev nekateri niso vedeli za postavitev videokamer pred vhodi v območja z omejenim prometom. Po drugi strani smo območja z omejenim prometom uvedli že pred desetimi leti in smo jih redno nadzirali z mestnimi redarji.« Tako pravi tržiški občinski odbornik Fabio Gon in pojasnjuje, da so konec januarja namestili videokamere pred vhode v območja z omejenim prometom. V petdesetih dneh delovanja so kamere posnele 2580 nedovoljenih vhodov v območja z omejenim prometom, takoj zatem

so mestni redarji odposlali kršiteljem prav toliko glob - vsaka je vredna 98 evrov. Nekateri vozniki so prejeli tudi po več glob - eden si jih je nabral 40, kar pomeni, da mora občini plačati skoraj 4000 evrov. Gon pojasnjuje, da so pred postavitvijo videokamer izpeljali več informativnih srečanj, 600 invalidom so poslali pismo, pred vzhode v območja z omejenim prometom so namestili utripajoče znake. »Prepričani smo, da se bo število glob v kratkem znižalo. V uradih preverjamo prav vsako globo; kdor bi rad pojasnila, smo mu na voljo,« še poudarja Fabio Gon.

GORICA - Nov sistem upravljanja električnega omrežja

Da ne bo več izpadov

Gorico so z optičnim kablom povezali s Trstom, v kratkem bo povezana tudi z Modeno

Podjetje AcegasApsAmga je pripravilo načrt proti izpadom električne energije v Gorici. Ukrepe ravnokar izvajajo. Še pred koncem leta naj bi Goričanom zagotovili optimalno oskrbo z energijo.

Med lanskim letom so bila gospodinjstva povprečno brez energije 68,7 minut; za letošnje leto predvidevajo, da bodo Goričani brez elektrike največ 40 minut, kar je za 42 odstotkov manj kot lani. Tehniki podjetja AcegasApsAmga so tudi ugotovili, da je vsako gospodinjstvo povprečno doživelo 2,48 izpadov električne energije, letos naj ne bi presegli dveh. Število izpadov bodo znižali s posostrenim nadzorom nad dobavo električne energije, tako da bodo tehniki lahko veliko prej ugotovili vzrok izpada. Poleg tega bodo mesto razdelili v več podobmočij, kar bo omejilo mrke na srednjenaletnostnem omrežju.

Nadzor nad električnim omrežjem izvajajo s pomočjo optičnih kablov, s katerimi so Gorico povezali s Trstom; za novo povezavo je poskrbelo podjetje Siemens in je med najsodobnejšimi v Italiji. Ravnokar vzpostavljajo novo povezavo z Modeno, kjer bo središče za upravljanje električnega omrežja, za katerega je odgovorna družba Hera, ki je lastnik podjetja AcegasApsAmga. Doslej so postavili na noge le 30 odstotkov celotnega sistema, vendar so se prvi učinki že pokazali pred nekaj dnevi, ko je prišlo do izpada v Podturnu, pri Sveti Ani in v Štandrežu. Brez elektrike je ostalo 3000 gospodinjstev. Ko bi še ne bilo novega sistema, bi jih po besedah tehnikov ostalo brez elektrike vsaj 6000.

Tehnik pri delu

ATER V TRŽIČU Dogovor za obnovo praznih stanovanj

V Trzinu so med zadnjim zasedanjem občinskega sveta odobrili dogovor med občinsko upravo in podjetjem ATER, ki prevzema upravljanje socialnih stanovanj v občinski lasti in se tudi obvezuje, da jih bo obnovilo. Tržiška občina ima v lasti 274 socialnih stanovanj, med katerimi jih je 67 praznih in potrebnih prenove. Občinska uprava se je odločila, da bo 38 stanovanj prodala, na prenovi jih

zato čaka ostalih 29. Občinski odbornik Fabio Gon pojasnjuje, da dogovor s podjetjem ATER predvideva 480.000 evrov naložb za obnovo dotrajenih stanovanj; prenovitvena dela bodo predvidoma opravili v prihodnjih treh letih. Podjetje ATER se je obvezalo, da bo plačalo 3-odstotno odškodnino za dela, ki jih ne bo speljalo do konca. Med zasedanjem občinskega sveta je opozicijskega svetnika Giuseppeja Nicolija zanimalo, koliko priseljencev živi v stanovanjih ATER. Odbornica Cristiana Morsolin mu je odgovorila, da tuji državljani predstavljajo osem odstotkov najemnikov.

GORICA - Izlet V Apulijo s Sončnico

Prijave zbirajo do junija

Skupnost družin Sončnica že zbira prijave za večdnevni avtobusni izlet v deželo Apulijo v južni Italiji. Organizirali ga bodo med 20. in 24. avgustom letos.

»Tovrstni izleti so lepa prilžnost, da se člani, prijatelji in simpatizerji Skupnosti družin Sončnica, poleg njih pa še tisti, ki skozi celo leto aktivno sodelujejo pri njenih pobudah, sprostijo in razvedrijo. Ob druženju se lahko obogatijo ter spoznajo nove kraje in njihove zanimivosti,« pravijo organizatorji.

Mirna in idilična Apulija, dežela na skrajnem koncu italijanskega škornja, s svojimi mesti in mesteci ter spomeniki govori o svoji razgibani preteklosti in bogati kulturni zgodovini. Poleg številnih umetniško-zgodovinskih spomenikov oblikujejo deželo tudi prelepe kraške jame, naravna pristanišča, mediteranska vegetacija, peščne plaže, med največje zanimivosti pa gre uvrstiti t.i. trulle - enosobne bele hiše s kupolastimi strehami iz kamnitih plošč, ki ponekod tvorijo manjše vasi ali celo mesta.

Izletniki si bodo najprej ogledali mesto Loreto, ki slovi zaradi največjega Marijinega romarskega središča v Italiji, in nato San Giovanni Rotondo, ki je znan zaradi patra Pia; v tem romarskem kraju, ki velja za enega izmed najbolj obiskanih v Italiji, je slovenski jezuit p. Marko Rupnik izdelal veličasten mozaik. Sledila bo vožnja do slikovitega nacionalnega parka Gargano. V naslednjih dneh bodo izletniki obiskali še skrivnostni Castel del Monte z osmerokotnim normanskim gradom in pot nadaljevali do mesta Altamura, po katerem nosi ime geografsko zaščiteni kruh. Sledil bo obisk Matera, ki slovi po starem delu mesta (Sassi di Matera) s pravadnimi bivališči v naravnih jamah in izklesanih v skalah. Sprehodili se bodo med »trulli« v Alberobello in Polignano a Mare, si ogledali belo mesto Ostuni, baročni Lecce in še marsikatero zanimivost Apulije.

Za podrobnejše informacije se zainteresirani lahko zgledajo pri Ani Saksida (tel. 328- 9181685) ali Katerini Ferletič (tel. 0481-536807), ki zbirata tudi vpise na izlet. Rok za prijavo bo zapadel 15. junija.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, Ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska Ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU V NOVI GORICI: 21. maja ob 20. uri bo premiera filozofske komedije »Neumnost« (Rafael Spregelburd), ponovitve 22. in 27. maja ter 5., 11. in 13. junija. 23. maja ob 20. uri »Gospa Bovary« (Nebojša Pop Tasić). 29. maja ob 20. uri ob podelitvi nagrade Tantadruj »Postani obcestna svetilka« (Srečko Kosovel) s koncertom Kosovelovih poezij orkestra NOVA. 6. junija ob 20. uri »Preobrazba« (Franz Kafka), nastopa Hrvaško na-

rodno gledališče Split (s slovenskimi podnapisi). Informacije na blagajna@sng-ng.si ali po tel. 003865-3352247; več na www.sng-ng.si.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V GORICI v Kulturnem centru Lojze Bratuž 25. maja ob 20.30 »Obiski«.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.00 »Youth - La giovinezza«.

Dvorana 2: 17.45 - 20.45 »Il racconto dei racconti«.

Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Mad Max: Fury Road«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Mad Max: Fury Road«.

Dvorana 2: 17.15 - 19.45 - 22.10 »Il racconto dei racconti«.

Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Youth - La giovinezza«.

Dvorana 4: 17.30 »Doraemon il film - Le avventure di Nobita e dei 5 esploratori«; 20.00 - 22.15 »The Gunman«.

Dvorana 5: 18.00 - 21.00 »Mad Max: Fury Road« (digital 3D).

Razstave

V GORICI: v Kulturnem domu bo v petek, 22. maja, ob 18. uri odprtje skupinske razstave »Bolonjski pogledi - Concetti bolognesi«, na kateri sodelujejo likovni umetniki Daniele Degli Angeli iz Cesene, Ermanno Guglielmi iz Malalberga (Bo), Claudio Pesci iz kraja Castel Maggiore (Bo), Sergio Pozzi iz Bologne in Mauro Filippini iz Modene; na ogled bo do 10. junija ob ponedeljka do petka 9.30-12.00, 16.00-18.00 ter v večernih urah med prireditvami.

V GRADU KROMBERK bo v četrtek, 21. maja, ob 20. uri odprtje razstave z naslovom »Sem puško zagledal in jokati začel (96. pehotni polk iz Karlovca na soški fronti)«. Pozdravni govor bo imela Vasja Klavara, razstavo bo predstavil Davor Kernel, večer bo s svojim nastopom obogatil Oktet Bori iz Postojne.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo do 30. maja na ogled razstava »Slikarji iz Dubne«; več na www.ng.sik.si.

V GALERIJ LEG ANTIQUA na Korzu Verdi 73 v Gorici bo do 25. maja na ogled razstava z naslovom »Spacalov Čarobni svet - Grafični listi 1935-1992«. Vsako soboto ob 11. uri bo zbiratelj Spacalovih del Giuseppe Skerk vodil brezplačen vodeni ogled razstave (rezervacije v galeriji, po tel. 0481-537898 ali antiqua2@leg.it). Med festivalom eStoria bodo vsak dan med 21. in 24. majem ob 11. uri vodeni ogledi razstave.

V GORICI: ob 100-letnici prve svetovne vojne vabita UTE (Univerza za tretje življenjsko obdobje) iz Gorice in kulturno združenje LAPIS na ogled razstave »100 opere X 100 anni della Grande Guerra« na sedežu državnega združenja alpincev v Ul. Morelli 24 do 26. maja vsak dan 10.00-12.00, 17.00-19.00. V galeriji ArtOpenSpace v Ul. Diaz 6 bo odprtje v petek, 22. maja, ob 17.30.

ZDRUŽENJE ANDOS iz Gorice vabi na ogled razstave članic, ki sodelujejo na tečaju slikarstva pod vodstvom Rosanne Braid z naslovom »Bacche e frutti« v trgovini La Violaciocina na Trgu Sv. Antona 3 v Gorici. Ob razstavi bodo potekala predavanja: 22. maja ob 20.30 »Bacche e frutti velezni e tossici«, Claudia Villan.

V GORICI: v Fundaciji Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Carducci) je na ogled fotografska razstava »Oltre lo sguardo - Onstran pogleda« (razstava goriških fotografov od izbruha prve svetovne vojne); do 2. junija ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00, vsako nedeljo ob 17. uri potekajo vodeni ogledi; vstop prost. 29. maja ob 18. uri bo srečanje s fotografom Rossanom Bertolom. Po domeni je za najmanj deset oseb možna rezervacija brez-

plačnih vodenih ogledov razstave v slovenskem jeziku (tel. 0481-537111). **V NOVI GORICI:** v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja je na ogled Potujoči cvet Srebrenice v okviru projekta »20 let genocida v Srebrenici«. Cvet je ročno delo članic društva Gračaničko keranje, ki združuje predvsem ženske, ki so preživele vojne grozote v Bosni in Hercegovini; do 31. maja, več na www.ng.sik.si.

V GORICI: v galeriji Kosič, Raštel 5-7/Travnik 61 (vhod skozi trgovino obutev) je na ogled razstava likovnih del, ki so nastala na 22. Mednarodni likovni delavnici »Slovenija odprta za umetnost 2014« na Sinjem Vrh; po urniku trgovine do 6. junija.

V GRADIŠČU: v galeriji Spazzapan v palači Torriani, Ul. Ciotti 51, je na ogled razstava »Veno Pilon v prvi svetovni vojni«, ki jo je pripravila Pilonova galerija Ajdovščina v sodelovanju z Galerijo Spazzapan; do 14. junija ob sredah, četrtek in petkih 15.00-19.00; ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00; več na www.galleriaspazzapan.it ali po tel. 0481-960816.

V ŠTEVERJANU: na kmetiji Aleša Komjanca na Jazbinah št. 35 so na ogled razstava »Ara Pacis Valentina Omana in obrazi Prve Svetovne Vojne« ter fotografije iz arhiva kulturnega združenja Isonzo; do konca avgusta od ponedeljka do petka 9.00-12.30, 14.00-18.00, ob sobotah in nedeljah po domeni (tel. 0481-391228).

Koncerti

FESTIVAL DVORNE GLASBE: 21. maja ob 21. uri bo v palači Attems na goriškem Kornu koncert Collegium Promusica z naslovom »Musica maga. La musica e il suo potere taumaturgico tra popolare e colto, tra '500 e '600«. 24. maja, ob 11.30 bo v goriškem gradu koncert Protompe.

V GORICI: v Kulturnem domu bo v petek, 22. maja, ob 18.30 zaključna akademija Glasbene matice iz Gorice. Na večeru bodo tudi podelili priznanja vsem gojencev glasbene šole, ki so se udeležili državnih in drugih mednarodnih tekmovanj.

SNOVANJA 2015 v organizaciji SCGV Emil Komel: 29. maja ob 19. uri »Glasbene promenade v parku« v vili in parku Coronini v Gorici so zaključna akademija vseh oddelkov SCGV Emil Komel.

Šolske vesti

KAMP »ENGLISH IN ACTION« za fante in dekleta od 7. do 13. leta bo potekal v Dijaškem domu od 15. do 26. junija. Na programu bo učenje angleščine na igriv in dinamičen način: poleg tečaja jezika še košarka (v sodelovanju s SZ Dom) ali ples hip-hop. Urnik do 13. ali do 15.30, cena zelo ugodna; vpis po tednih, do zasedbe mest, na tel. 0481-533495 (od 13. ure dalje). **MLADINSKI DOM** vabi otroke od 10. do 14. leta na »Poletnosti 2015«: priprava na malo maturo (3.-9. junij, za tretješolce); »Poletni izzivi« (12.-24. junij z videodelavnico, izleti, kopanjem, adrenalinskimi pustolovščinami); zeleni teden v koči v Žabnicah (24.-30. junij); priprava na šolo »Šola za šalo« (1.-11. september), uvod v srednjo (7.-11. september). Možen je tudi predpovis po šolskem pouku 2015-16 s polovično vpisnino. Vpisovanje in informacije do 31. maja po tel. 0481-280857, 366-6861441, mladinskidom@libero.it.

Izleti

KŠD KRAS DOL-POLJANE prireja v torek, 2. junija, celodnevni izlet v Ljubljano z vodenim ogledom muzeja in razstave v pivnici Union in degustacijo ter ogledom Ljubljane. Sledila bo večerja v restavraciji Šestica z možnostjo ogleda kleti penin Istenič; odhod s Palčiškega ob 8. uri; rezervacije po tel. 338-3176605 (Katjuša), 388-8408834 (Cristian Pezzulich) ali v društvenem baru.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem izleta v Prlekijo in Varaždin, da bo v soboto, 30. maja, odpeljal avtobus ob 6.10 iz Gorice s trga Medaglie d'oro - z Goriškega, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri telovadnici, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču, v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi ter v Doberdolu. Organizatorji riporočajo točnost.

MEDNARODNI POHOD MIRU po sledeh prve svetovne vojne bo v nedeljo, 31. maja, v organizaciji KŠD Kras Dol-Poljane. Start bo med 8. uro in 9.30, možna bo izbira kratke (8 km) ali dolge proge (13 km). Zaželen je prijava do 29. maja po tel. 338-3176605 ali 335-5421420 in na pohodmiru2015@krasdolpoljane.it; več na www.krasdolpoljane.it. Pohod bo ob vsakem vremenu.

KMEČKA ZVEZA prireja enodnevni avtobusni izlet na Ptuj v petek, 22. maja. Ogledali si bodo razstavo »Dobrote slovenskih kmetij«, mesto, grad in znano vinsko klet, biser vinske tradicije na Slovenskem; vpisovanje v uradih Kmečke zveze do 20. maja v Trstu, tel. 040-362941, kzacts@tin.it, Gorici, tel. 0481-82570, kzgorica@tiscali.it in Čedadu, tel. 0432-703119, kz.ce-dad@libero.it.

ĖSTORIABUS: prireja ob mednarodnem festivalu zgodovine v Gorici turistične poti: 22. maja Banjšice, 23. maja Kobarid in 24. maja pogorje Kolovrata in Matajurja; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 ali eventit@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 5. do 10. oktobra potovanje v Rim z avtobusom. Vpisovanje za en sam avtobus bo na društvenem sedežu na Korzu Verdi 51/int. samo ob sredah od 10. do 11. ure do 27. maja. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument. Na račun 200 evrov.

Obvestila

AKŠD VIPAVA v sodelovanju z ZŠŠDI-jem organizira poletni kotalkarski kamp na Peči (Sovodnje) za otroke vrtcev od 29. junija do 3. julija med 8. in 12. uro ter za otroke in mlade osnovnih in nižjih srednjih šol od 15. do 19. in od 22. do 26. junija med 8. in 13. uro. Informacije po tel. 333-9353134 (Elena).

AŠZ DOM prireja do 12. junija mesec odprtih vrat za učence osnovnih šol, ki želijo poskusiti minibasket, basket ali cheerleading. Vadbe v mesecu maju-juniju bodo brezplačne (obvezno zavarovanje); informacije po tel. 329-2718115 ali na domgorica@gmail.com (David Ambrožič). **NAGRADNI NATEČAJ SLORI 2015** je namenjen študentom, ki so v času natečaja opravili diplomski oz. diplomski študij na družboslovnih področjih, s katerimi se ukvarja SLORI. Zaključna dela študentov druge in tretje bolonjske stopnje, diplome štiriletnih študijskih programov, magistrirje in doktorate sprejemajo na SLORiju do ponedeljka, 15. junija 2015, na sedežu inštituta ali po pošti (s priloženim pismom, oddanim do vključno 15. junija 2015). Prijavne obrazce s pogoji nagradnega natečaja je mogoče prevzeti na sedežu Slovenskega raziskovalnega inštituta - SLORI, Trst, Ul. Beccaria 6, tel. 040-636663, info@slori.org. Besedilo natečaja je objavljeno tudi na spletni strani www.slori.org.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH je odprta ob ponedeljkih 10.00-13.00, ob torkih in četrtek 16.15-18.45, ob petkih 8.30-10.30.

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST obvešča, da je sklican 15. deželni kongres, ki bo zasedal v soboto, 23. maja, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici s pričetkom ob 9.30.

KD SOVODNJE vabi na redni občni zbor nevolilnega značaja v četrtek, 28. maja 2015, ob 20. uri v prvem in 20.30 v drugem sklicu v Kulturnem domu Jožef Češcut v Sovodnjah.

Prireditve

MUZIKAL »VESNA - THIS IS IT!« bo v četrtek, 28. maja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici. Nastopalo bo preko 50 učencev Dijaškega doma in je prirejen po znanem slovenskem filmu »Vesna« z glasbo Michaela Jacksone. Režijo je podpisala vzgojiteljica Andreja Benedetič, pesmi je priredila in prevedla v slovenščino Damjana Golavšek, za koreografijo plesov je poskrbela vzgojiteljica Danjela Simčič.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo danes, 20. maja, ob 17. uri srečanje društva DelTera z naslovom »Delovna terapija med teorijo in prakso na Goriškem«; več na www.ng.sik.si.

V TRŽIČU: v občinski knjižnici v Ul. Ceriani 10 bo 21. maja ob 18. uri v sklopu »Knjižnih četrtkov« predstavitev knjige »Le abilità personali nell'educazione: fondamenti teorici e metodologici« Silvana Brunellija.

AŠKD KREMENJAK prireja v petek, 22. maja, ob 20. uri v večnamenskem centru v Jamljah, Prvomajska 20, zaključni nastop skupine Zumba Kids in gojencev diatonične harmonike. Večer bodo popestrili plesna skupina MOSP iz Trsta in skupina harmonikarjev Društva harmonikarjev Izola.

V MIRENSKEM GRADU: v Gnidovčevi dvorani bo v petek, 22. maja, ob 20. uri osrednja občinska prireditev v okviru tedna ljubiteljske kulture z naslovom »Utrip srca v majskem večeru skozi stihe slovenskih pesnikov«. Organizirata Vokalna skupina Chorus '97 in Kulturno društvo Stanko Vuk. **DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV** za Goriško prireja v Tumovi dvorani v Gorici na Verdijevem korzu 51 v torek, 26. maja, ob 18. uri predavanje dermatologinje Majde Cosutta na temo »Kožni rak: kako se mu lahko izognemo?«.

V GORICI: na sedežu Fundacije Goriške hranilnice bo danes, 20. maja, ob 17.30 predavanje o preprečevanju radiu Venezia Giulia, ki je po drugi svetovni vojni oddajal iz Benetk, njegovi programi pa so bili namenjeni Italijanom v Istri in Dalmaciji; govoril bo zgodovinar Roberto Spazzani.

V GORICI: v knjigarni Antonini na Korzu Italia bodo danes, 20. maja, ob 18. uri predstavili knjigo »Snoopy polka - Noir Balcanico« avtorice z Reke Laure Marchig.

V NOVI GORICI: v dvorani občine na Trgu Edvarda Kardelja bo v torek, 26. maja, ob 17. uri srečanje z naslovom »Maj 1945 na Goriškem«, ki bo ob 70. obletnici zmage nad nacifašizmom in Dnevu Mladosti. Prireditve, posvečeno spominu in zgodovinskemu razmisleku o neponovljivem času osvobajanja in končne osvoboditve naše ožje domovine - Goriške, organizira Območno združenje borcev za vrednote NOB Nova Gorica in njegova sekcija »Maj 45«.

ŠPORTNO DRUŠTVO SOVODNJE vabi na proslavo 60. obletnice ustanovitve v petek, 29. maja, ob 19. uri v občinski telovadnici v Sovodnjah.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.25, Egidio Bozzi iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Justa in na glavno pokopališče.

DANES V FARI: 14.30, Romana Lorenzon vd. Padovan (iz krminske bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V POLAČU: 12.00, Italo Panizo (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

DANES V ZAGRAJU: 10.00, Luigia (Etta) Ramilli vd. Vittori (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V ZDRAVŠČINAH: 12.00, Gualtiero (Walter) Pian (s pokopališča v Gradišču) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V ŠTARANCANU: 11.00, Giuseppe Del Degan (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.10 TDD predstavlja **20.30** Deželni Tv dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Torto o ragione? La macchina della verità **14.40** Torto o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Nad.: Velvet **22.40** Top – Tutto quanto fa tendenza **23.30** Roberto Benigni: Tutto Dante

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.10** Nad.: Streghe **8.30** Nad.: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 17.45, 18.20, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **16.15** Serija: Ghost Whisperer **17.00** Serija: Cold Case **18.00** Šport **18.50** Serija: Blue Bloods **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL **21.10** The Voice of Italy **0.00** Party People Italia

RAI3

6.30 Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **11.55** 14.00, 18.55, 0.00 Dnevnik, vreme in rubrike **12.25** Kolesarstvo: Giro mattina **12.45** Pane quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **15.10** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 11. etape **18.00** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** #TreTre3 **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Chi l'ha visto?

RAI4

11.30 Heroes **12.15** 17.35 Andromeda **13.45** 90210 **14.25** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.30** Heartland **15.15** Joan of Arcadia **16.00** Novice **16.05** Streghe **16.50** The Lost World **18.20** Doctor Who **19.10** Star Trek Enterprise **21.10** Vikings **21.55** Trono di spade **22.45** Eurovision Song Contest 2015

RAI5

14.05 La Terra vista dal cielo **15.05** Il popolo dei cieli **15.45** Film: Il ferroviere (dram.) **18.05** Novice **18.10** Memo – L'agenda culturale **18.35** I tesori dell'architettura **19.35** Gli impressionisti **20.40** Pas-separtout **21.15** I buongustai dell'arte **22.10** Tutti i segreti di un'opera d'arte **23.15** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.50 Film: La croce di ferro (voj.)

16.00 Film: Hoot (pust.) **17.35** Novice **17.40** Film: Due occhi di ghiaccio (western, '68) **19.35** Film: Aragosta a colazione (kom., '79) **21.15** Film: Grease 2 (muzikal, '82, i. M. Pfeiffer) **23.15** Film: Il bandito Corso (kom., Fr., '04)

RAI PREMIUM

11.05 Nad.: Un posto al sole **12.10** Nad.: Terapia d'urgenza **13.05** 19.25 Nad.: Terra Nostra **13.50** 23.15 Serija: Sulle tracce del cri-

SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (19. maja 2015)

Vodoravno: maraton, Agamemnon, analiza, lesomerka, R. G., asistent, Igalo, torbarke, Ertl, vim, Silva, O. R., rave, ici, mana, maskota, Atena, last, rilec, Krut, K. A., tapir, vi, telovadba, Izolan, emisarka, skelina, Raa, stol, Pam, Kir; **na sliki:** Silva Meulia.

mine **15.35** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.40** Serija: A Gifted Man **17.05** Nad.: Legami **17.45** Novice **17.50** Nad.: Batticuore **18.35** Nad.: La signora in rosa **20.20** Nad.: Provaci ancora prof! **21.20** Serija: Il commissario Manara

RETE4

6.40 Serija: Miami Vice **8.45** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Rubrika: Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto 21 **16.35** Film: Quella nostra estate (kom.) **19.30** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Dalla vostra parte **21.15** Film: Anche gli angeli mangiano fagioli (kom., '73) **23.55** Film: The Game – Nessuna regola (dram., '97, i. M. Douglas, S. Penn)

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Uomini e donne **16.10** Amici fase serale **16.20** 21.10 Nad.: Il segreto **17.00** Pomeriggio Cinque **18.45** Caduta libera **20.40** Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **23.20** Matrix

ITALIA1

6.40 Risanke **8.25** Nad.: Smallville **10.15** Nad.: The O.C. **12.05** Cotto e mangiato – Il menù del giorno **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in prometne informacije **13.00** Šport **13.55** Nan.: Simpsonovi **14.45** Serija: The Big Bang Theory **15.15** Serija: Merlin **16.40** Serija: The Vampire Diaries **17.35** Serija: Dr. House – Medical Division **19.00** Fattore umano **19.30** Notorius **19.55** Karaoke **20.30** Serija: C.S.I. – Miami

21.10 Film: Pirati dei Caraibi – La maledizione del forziere fantasma (pust., '06, i. J. Depp, O. Bloom, K. Knightley)

IRIS

15.20 Film: Bersaglio mobile (spio.) **17.00** Note di cinema **17.05** Film: L'uomo in più (kom., It., '01) **19.00** Film: L'amico di famiglia (dram., It., '06, r. P. Sorrentino) **21.00** Film: This Must Be the Place (dram., '11, r. P. Sorrentino, i. S. Penn) **23.10** Live from Cannes **23.25** Film: Le conseguenze dell'amore (dram., It., '03)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **7.50** 19.55 Vreme **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **15.10** Serija: McBride **16.20** Serija: Le strade di San Francisco **18.05** Serija: Il commissario Cordier **20.30** 0.15 Otto e mezzo **21.10** La gabbia

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** Chef per un giorno **9.10** I menù di Benedetta **11.00** 19.00, 20.05 Cuochi e fiamme **13.00** Nad.: Grey's Anatomy **15.00** Serija: Providence **17.00** Cambio moglie **18.55** Dnevnik **21.10** SOS Tata

TELEQUATTRO

6.00 13.20, 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **6.30** 12.40 Rubrika: Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **8.30** 13.00, 20.00 Dodici minuti con Cristina **8.45** Rotocalco Adnkronos **12.30** Italia economia e prometeo **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.45** Qui studio a voi stato **18.00** 19.00 Trieste in diretta **20.15** Happy Hour **21.00** Azzurro Italia **23.30** Roma InConTra

LAEFFE

12.40 Bourdain: Senza prenotazione **13.35** 20.05 Il cuoco vagabondo **15.40** Chef Sara sulle Alpi **17.35** Jamie: Menù in 15 minuti **18.35** Bourdain: Cucine segrete **19.30** 23.00 Un mondo di storie **19.45** Novice **21.05** Brunori & Marcorè – Una società a responsabilità limitata **22.05** Il terzo segreto di satira – Democrazia portami via **23.15** Film: We Are the Best! (dram.)

CIELO

12.00 Junior MasterChef Australia **14.15** MasterChef USA **16.15** 18.15 Fratelli in affari **17.15** Buying and Selling **19.15** Affari di famiglia **20.15** Dok.: House of Gag **21.10** Film: Tentacoli sulla città (zf) **23.15** Top DJ

DMAX

12.30 Storage Wars **13.20** 19.30 Rimozione forzata **15.05** Nudi e crudi **15.55** Turtleman **16.50** Airport Security **18.35** Affari a quattro ruote **21.10** La prova del diavolo

22.00 Come è fatto il cibo? **22.55** Fritti e strafritti **23.45** Cacciatori di fantasmi

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.20** 18.25 Kviz: Vem! **11.10** Nad.: Moji, tvoji, najini **12.00** Dok. odd.: Tablete, praški, mazila – razvoj kulture medicine **13.00** 15.00, 17.00, 18.50, 22.35 Poročila, športne vesti in vreme **13.30** Intervju **14.25** Glasnik **15.10** Mostovi – Hidak **15.40** Kviz: Male sive celice **16.25** Globus **17.30** 23.40 Turbulenca **17.55** Novice **18.00** Infodrom **18.10** Risanke in otroške serije **19.30** Slovenska kronika **20.05** Film: Tam nekje (dram.) **21.40** Kratki film: Ižanska pravda **22.00** Odmevi **23.05** Točka preloma

SLOVENIJA2

6.00 10.05 Zabavni infokanal **7.00** Risanke in otroške odd. **8.20** Zgodbe iz školjke **8.40** Infodrom **8.50** Dok. nan.: Slovenski vodni krog **10.25** Dobro jutro **12.50** Posebna ponudba **13.25** Rad igram nogomet **13.50** Pesem Evrovizije 2015, 1. predizbor, pon. **15.50** Točno popoldne **16.50** Z vrta na mizo **17.05** To bo moj poklic **17.40** Pogovor: Dr. Marko Vrhunec **19.00** Večer šampionov, prenos **19.55** Žrebanje Lota **20.00** Nogomet: pokal Slovenije, Luka Koper – Celje, finale, prenos **22.50** Odd.: Bleščica **23.25** Film: Giulia izgine (kom.)

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.25** Meridiani **15.25** Dok.: Tremitsko otočje **15.55** Potopisi **16.25** Boben **17.25** Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje **18.00** Sledi **18.25** Village Folk **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.15 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Webolution **20.10** Nogomet: pokal Slovenije, Luka Koper – Celje, finale **22.30** Slovenski magazin **23.00** Najlepše besede **23.30** Dok. odd.: K2

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **8.10** 10.05, 11.15, 12.25 TV prodaja **8.25** 17.20 Nad.: Moje srce je tvoje **10.20** 16.00 Nad.: Zaljubljen do ušes **11.30** 15.00 Nad.: Dubrovniška zora **12.40** Serija: Lepo je biti sosed **13.45** Preverjeno **17.00** 18.55, 22.15 Novice in vreme **20.00** MasterChef Slovenija **21.20** Serija: Gasilci v Chicagu **22.50** Serija: Na kraju zločina **23.45** Serija: Policijska družina

KANAL A

7.00 18.00 Svet **7.50** Risanke **9.00** 11.40 Serija: Odvetnik z ulice **9.50** Pazi, kamera!

IRIS Sreda, 20. maja
Iris, ob 21. uri

This must be the place

Italija, ZDA, Irska 2011
Režija: Paolo Sorrentino
Igrajo: Sean Penn, Frances McDormand, Judd Hirsch, Eve Hewson, Kerry Condon in David Byrne

Cheyenne je rock zvezda, ki je že zdavnaj zapustila mednarodne odre. Ko izve, da njegov oče umira, odpotuje v New York, da bi se lahko z njim vsaj na koncu zblížal, a tja prispe prepozno. In prepozno Cheyenne izve tudi za grozljivo resnico in ponižanje, ki ga je bil njegov oče deležen v koncentracijskem taborišču v Auschwitzu s strani nekdanjega esesovskega častnika Aloisa Langeja.

Tako sklene, da se bo vojnemu zločincu maščeval v očetovem imenu in se odpravi na dolgo potovanje Langejevemu skrivališču naproti, kar bo seveda spremenilo tudi Cheyennovo življenje.

This must be the place je prvi film z mednarodnoasedbo Paola Sorrentina. Hkrati pa je celovečerec v katerem nastopa res dober Sean Penn tudi tisto Sorrentinovo delo, ki je naletelo na najskromnejše zanimanje kritike in občinstva.

VREDNO OGLEDA

10.25 12.35, 12.50 Tv prodaja **10.40** Serija: Kamp razvajencev **13.05** 16.15, 23.00 V živo iz hiše Big Brother **13.35** 17.05 Serija: Komisar Rex **14.35** Film: Ful gas 3 (akc., '07, i. J. Chan) **16.35** 18.55 Serija: Novo dekle **19.30** Film: Poslednji skavt (akc., '91, i. B. Willis) **21.30** Big Brother **23.30** Film: Maščevalci (zf, '98, i. U. Thurman)

PLANET TV

10.55 18.10 Nan.: Allo allo **11.40** Tv prodaja **12.10** Nan.: Preiskovalci na delu **13.05** Nad.: Sulejman Veličastni **14.15** Ellen **15.15** Nan.: Zasebna klinika **16.10** 21.00 Bar **17.10** 20.00 Nad.: Ena zlahtna štorija **19.00** Danes **22.00** Bognedaj, da bi crknu televizor **23.00** Nan.: Lov na osumljenca **23.55** Bar doma

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena: Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena: Stane Čehovin – Postaje mojega popotovanja – Ljudje in dogodki; 11.00 Studio D; 12.15 A Beautiful Day – Čudovit dan, osvežitev angleškega jezika s prof. Vesno Bajc (realizacija Vida Valenčič); 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Pesem morja, zemlje in ljudi – Barkovlje nekoč in danes; 14.40 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music box; 17.30 Odprta knjiga, sledi Music box; 18.00 Glasbeni magazin, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Jutranja kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Sredine minute; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditve; 10.00 Živalski blues; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Na rešet; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Koncertna prizorišča; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Indie ni Indija; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.00 Nel paese delle donne; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Glasbena lestvica; 11.00, 18.00 Economia e dintorni; 11.35 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Commento in studio; 13.35 Glasba; 14.00, 23.00 Finestra sul Friuli Venezia Giulia; 14.35 Glasba; 15.00 McGuffin; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Glasba; 21.00 Sonoricamente Puglia; 22.00 Classicamente/Liricamente; 22.30 Sonoricamente classici; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu
št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Za državni pokal

RIM - Lazio in Juventus se bosta danes na rimskem Olimpiku udarila za državni pokal (TV prenos raiuno od 20.30). Prvak in finalist lige prvakov je pokal doslej osvojil devetkrat, a zadnjič pred dvajsetimi leti, Lazio pa je ima šest zmag iz vsega sedmih finalov. Obeta se privlačen boj, v katerem bodo ne le Rimljani, temveč tudi gostje nastopili z najboljšo postavbo, v kateri bo sicer Llorente zamenjal Morato, v vratih pa ne bo Buffona. Po besedah trenerja Allegrija si močno želijo zmagati. Bo sledil »triple«?

Veterani v top ten

RIM - Italijanski nogometaši so vse manj čislani. Izjema so veterani. France Football je objavil seznam desetih najboljših over 36, v njem pa je kar pet Italijanov, to so svetovni prvaki 2006 Andrea Pirlo, Gianluigi Buffon (oba 37 let), Francesco Totti (38) in Luca Toni (37), poleg njih pa zimzeleni Toto Di Natale (37). Drugi so vratar Sao Paola Rogerio Ceni (42), Japonec Kazuyoshi Miura (48, Yokohama), Braziljec Vitorino Hilton (37, Montpellier) in Francoza Cedric Barbosa (39, Evian) in Sylvain Distin (37, Everton).

KOLESTARSTVO - Kako lahko na Giru lahka etapa postane težka

Porte, smola in kaznen

FORLI - Deseta etapa Gira je bila ravna kot biljardna miza. Skomine po zmagi so zato gojili predvsem sprinterji, med njimi tudi Slovenec Luka Mezgec, ki tudi letos na Giru sodi med favorite skupinskih sprintov. A, tako kot drugi, ga ni dočkal. V cilj je namreč kot zmogovalec privozil Nicola Boem in to povsem zaslužen, saj je bil član ubedne skupine petih Italijanov, ki je dolgo časa diktirala izjemno visok ritem in je glavnina ni ujela niti v zadnjih kilometrih. Osmoljenec etape je bil Alan Marangoni, ki je doma iz Forlija in si je zmage pred svojimi navijači najbolj želel, a mu je v zadnjih metrih zmanjkalo moči, da bi obdržal vodstvo. Luka Mezgec se je moral zadovoljiti s končnim 8. mestom, četrtim v glavnini.

Za vodilnega v rožnati majici, Španca Alberta Contadorja je bila povsem mirna etapa trikrat uspešna. Varčeval je z močmi, pridobil še en dan za saniranje poškodovanega ramena (na sobotnem kronometru bo nastopil s prirejenim kolesom, ker ga poškodba še boli), eden favoritov, Avstralec Richie Porte (Sky), pa je imel smolo, saj je šest kilometrov pred ciljem preluknjal gumo, izgubil dodatnih 47 sekund., na koncu pa mu je žirija pribila še dve kazenski minuti, ker mu je kolo za nadaljevanje etape po nesreči posodil rojak Simon Clarke, ki pa nastopa za drugo moštvo, takšna poteza pa je prepovedana. A v karavani ne glede na zaplet, prevladuje vtis, da nekdanji Contadorjev pomočnik v gorah tako in tako ne bi vzdržal napadov, reši ga lahko le sobotni kronometer, a je zdaj šele 12. z

Richie Porte je veliki poraženec včerajšnje etape

ANSA

več kot tremi minutami zaostanka in željo, da bi (vsaj začasno) oblekel rožnato majico zdaj najbrž ne bo nič.

Izidi (Civitanova Marche - Forli, 200 km): 1. Nicola Boem (Ita/Bardiani) 4.26:16; 2. Matteo Bussato (Ita/Southeast); 3. Alessandro Malaguti (Ita/Nippo) +0:02; 4. Alan Marangoni (Ita/Cannondale) 0:04; 5. Giacomo Nizzolo (Ita/Trek) 0:18; 6. Sacha Modolo (Ita/Lampre); 7. Andre Greipel (Nem/Lotto); 8. Luka Mezgec (Slo/Giant).

Skupno: 1. Alberto Contador (Špa/Tinkoff) 42.58:09; 2. Fabio Aru (Ita/Astana) +0:03; 3. Mikel Landa (Špa/Astana) 0:46; 4. Dario Cataldo (Ita/Astana) 1:16; 5. Roman Kreuziger (Češ/Tinkoff) 1:46; 6. Rigoberto Uran (Kol/Etixx) 2:10; 7. Giovanni Visconti (Ita/Movistar) 2:12; 8. Damiano Caruso (Ita/BMC) 2:20; 9. Andrey Amador (Kos/Movistar) 2:24; 10. Leopold König (Sky) 2:30; 12. Richie Porte (Avs/Sky) 3:09; 31. Jan Polanc (Slo/Lampre Merida) 20:28.

VATERPOLO - Tržačani začenjajo svojo pot v končnici A2-lige

»Tokrat ne bomo pogoreli«

Trener Piccardo meni, da je napredovanje v najvišjo ligo dosegljivo - Danes ob 19.30 v Trstu

Po košarkarjih naskakuje napredovanje v A1-ligo še ena tržaška ekipa. To so vaterpolisti moštva Pallanuoto Trieste, ki bodo danes (ob 19.30 v bazenu Bruno Bianchi, vstop je prost) igrali prvo tekmo končnice proti Catani; z razliko od Dalmassonevi varovancev pa se vaterpolisti podajajo v odločilni del sezone v vlogi glavnega favorita in zgodovinski povratak med italijansko elito tega vodnega športa. Redni del v severni A skupini A2-lige so Tržačani zaključili na prvem mestu, potem ko so osvojili 21 zmag v 22 tekmah. Res neverjeten izkupiček, ki pa prinaša le prednost domačega igrišča v morebitni tretji tekmi. Od danes bodo morali varovanci trenerja Stefana Piccarda dokazati, da so najboljši tudi v končnici za napredovanje. Ravno trener je povedal nekaj misli pred današnjim dvobojem proti četrtovrščeni v južni skupini B Catani: »Moramo igrati tako kot doslej. Naš pristop mora biti vedno v znamenju agre-

sivnosti, plavalnih sposobnosti, a tudi sproščenosti. Ravno to so značilnosti, ki so nam omogočile, da smo prevladali v rednem delu. Moramo se namreč zavdati, da bomo igrali proti zelo kakovostni ekipi, ki se ji je lani napredovanje izmuznilo v tretji finalni tekmi. In ne brez ostrih polemik. Zavedamo se, da je več-

krat odločilna ravno prva tekma, ko je pod pritiskom predvsem favorit. Obenem smo v končnicah za naslov doslej vedno pogoreli. Prepričan sem, da bo letos drugače. Zelo smo se izboljšali in mislim, da bomo pokazali svoje najboljše lice. Menim, da mora biti naše glavno orožje na tej tekmi prehod iz napadalne v obrambno fazo. Ta prehod mora biti bliskovit in moramo naspotnika čakati daleč od svojih vrat, da jim s presingom omejimo dolžino napada. Obenem, če nam uspe v takih situacijah prestreči kako podajo, se lahko takoj podamo v protinapad,« je povedal trener.

Za napredovanje v A1-ligo bi morali Tržačani nato premagati še zmogovalca para Ortigia-Quinto.

Polfinalna para: Pallanuoto Trieste (1A) - Catania (4B), Ortigia (2B) - Quinto (3A). Druga tekma bo v soboto, 24. maja v Catani, morebitna tretja tekma znova v tržaškem bazenu Bianchi v sredo, 27. maja. (I.F.)

NOGOMET V Italiji izbruhnili novi aferi

RIM - Vse od leta 1980 se v italijanskem nogometnem svetu vrstijo podkupovalne afere. Zadnja je izbruhnila včeraj, manj odmevnosti bo najbrž imela samo zato, ker se tiče prirejanja izidov tekem tretje lige Lega Pro in D-lige. A je preiskava, ki so jo sprožili v Catanzaru, zelo obsežna. Pod drobnogledom preiskovalcev je najmanj 70 oseb, 50 od teh je že v zaporu. Med njimi so štirje predsedniki klubov, 11 odbojnikov, 12 nogometašev (sedanji in bivši), mešetarji iz Italije in tujine (spletne strani navajajo tudi imeni slovenskih državljanov Aleksandra Brdanina in Uroša Milosavljevića) in tudi dva trenerja. Sumljivih tekem je 28, vpletenih klubov pa triinideset. Praktično iz vse Italije, med njimi pa ni, to je dobro zapisati, moštev, ki nastopajo v skupini s Krasom in Triestino. Za prirejanje izidov naj bi »skrbeli« najmanj dve organizaciji, povezani s podzemljem mafijskega izvora. Vedno in ista pesem: prodajali so se zaradi športnih stav, ampak tudi, da bi omogočili napredovanje klubov kot so Neapolis, Barletta in Pro Patria. Kaj je res, o čem pa samo ugibajo, pa se bo pokazalo, da ni res, bo pokazal čas. Reakcije pa so burne. Preiskovalci trdijo, da operacija Dirty soccer, umazani nogomet po naše, razkriva patološko stanje duha v teh ligah. Tekmo si lahko kupil že za 50.000 evrov, včasih so se nogometaši »prodajali« že za 5.000 evrov.

Nogometna zveza se brani. Predsednik FIGC Tavecchio, ki ne slovi po briljantnih izjavah, ima tokrat prav, ko trdi, da je že od vsega začetka nasprotoval »liberalizaciji« stav za tekme nižjih lig, v katerih so slabše plačani akterji bolj izpostavljeni nevarnosti skomin, da bi plačo zaokroževali na nedovoljen način. Vendar ob legalnih stvareh deluje tudi dobro naoljen stav skrivnih stav, tako da prepoved ne reši vsega. »Mi smo v tej novi aferi oškodovana stranka. Moštev je v teh dveh ligah skupaj 160, večine tekem ne predvajajo, zelo težko je preveriti, ali je njihov potek sumljiv,« pravi Tavecchio.

Dirty soccer je v ozadje potisnil novico, da organ za varstvo konkurence sumi, da sta se Tv postaji Mediaset in Sky v dogovoru s FIGC pobotali za »ustrezno« delitev Tv pravic na škodo morebitnih drugih TV koncertov. Tu ne gre za drobiž, temveč za pogoja vredno 945 milijonov (ak)

ODBOJKA Slovenija v boju za moško EP 2019

LJUBLJANA - Odbojarska zveza Slovenije se ni odrekla želji, da bi leta 2019 priredila moško evropsko prvenstvo. Eden od pogojev, da bi Slovenija lahko prišla do organizacije članskega evropskega prvenstva je, da pred tem organizira eno od velikih tekmovanj v mlajših kategorijah. Odbojarska zveza Slovenije se je odločila, da bi bilo to žensko svetovno prvenstvo do 23 let leta 2017.

Pri Odbojarski zvezi Slovenije so poudarili, da bodo s kandidaturo za organizacijo EP vztrajali tuid, če jim ne bo uspelo. »Želimo si ga prirediti leta 2019, vendar se lahko zgodi, tako kot je bilo v primeru EP 2017, da CEV evropsko prvenstvo dodeli, komu drugemu in seveda bi se naša kandidatura zamaknila še za dve leti. Vendar menim, da bi OZS morala vztrajati toliko časa, da to veliko tekmovanje pripeljemo tudi v Slovenijo, kjer se igra odbojka na visoki ravni. Ne nazadnje smo bili edina država, ki je imela na lanskem mladinskem EP med štirimi najboljšimi ekipami obe svoji reprezentanci,« je poudaril predsednik OZS Metod Ropret.

Asada kot Tina?

TOKIO - Japonska umetnostna drsalka Mao Asada, trikratna svetovna prvakinja in dobitnica srebrne kolajne z olimpijskih iger v Vancouveru, si je po lanskem marčevskem svetovnem prvenstvu v domači Saitami vzela premor od tekmovanj. A drsanje je začela hitro pogrešati in se je po dobrem letu že vrnila na led. »Na začetku maja sem začela s treningi. Če sem iskrena, pred odmorom nisem mislila, da se bom še vrnila, po Sočiju sem bila prepričana, da bom končala kariero. Toda začela sem pogrešati občutke zadovoljstva po dobrem nastopu, zato sem se odločila za vrnitev. Upam, da bom čim prej ujela pravo formo,« je dejala Japonka, ki je v Sočiju zasedla šesto mesto, slabši vtis pa je popravila z naslovom svetovne prvakinja le mesec pozneje.

»Zaenkrat o uvrstitvah na tekmovanjih še ne razmišljam, niti o olimpijskih igrah v Pyeongchangu. Želim si le pokazati svoje najboljše drsanje, ne želim se vrniti na pol,« je še dodala 24-letna drsalka, leta 2006 v Ljubljani tudi mladinska svetovna prvakinja.

Dežela FJK podprla tudi prireditve naših klubov

TRST - Dežela FJK je tudi letos finančno podprla številne športne prireditve v štirih pokrajinah naše dežele. 2,4 milijona evrov so razdelili 218 prireditvam. Največ je prejela videmski pokrajina (875.580 evrov za 79 dogodkov), sledi ji Pordenon (792.782 evrov, 62 pobud), Trst (494.000 evrov, 48 pobud) in Gorica (321.700 evrov, 29 pobud). Najvišjo podporo (36.900 evrov) so si letos izborili: Barcolana, Bavisela, nogometni turnir Nereo Rocco v Gradišču in 52. kolesarska dirka po FJK. Dežela FJK je finančno podprla tudi nekatera športna prireditve naših klubov: kotlarski Memorial Sedmak-Bressan, ŠD Polet (10.000 evrov), odbojarski turnir Bazoviški junaki in Memorial Sergio Veljak, Sloga Tabor (7000 in 4.500 evrov) ter košarkarski članski in mladinski turnir K2 Sport, ŠZ Dom (4.500 evrov).

KOŠARKA - A1-liga, četrtfinale končnice, 1. tekma: Armani Milan - Granarola Bologna 90:67, Energia Trento - Banco sassari 81:70, Umana Benetke - Vitasnella Cantu' 79:70, Grissin Reggio Emilia - Enel Brindisi 78:76.

NOGOMET - V pričakovanju play-out tekme Krasa

Trener Žlogar: »Doseči bo treba dva gola«

Sončna očala, dokolenke in japonke. Trener Krasa Tonči Žlogar se je pred treningom predstavil v čisto poletnem »looku«. Navsezadnje se je včeraj popoldne v Trebčah, kjer je Kras opravil prvi tedenski trening, temperatura zraka dvignila do 30 stopinj Celzija. »Treniramo ob enakem času, ko bo v nedeljo tekma v Castelfrancu Venetu. Upamo, da ne bo tako vroče. Konec tedna pravzaprav napovedujejo dež. Če bo igrišče blatno, bo zoprno,« je neuradno začel intervju Krasov trener, ki želi nedeljsko tekmo play-outa proti Giorgioneju pripraviti na najboljši način.

Po resnici povedano: ali ste bili pred gostovanjem v zadnjem krogu v Chioggi optimist ali pesimist?

Bom iskren: nisem bil optimist. Za svojo ekipo sem dobro vedel, da bo dala vse od sebe. Žal pa je bila naša usoda odvisna od drugih, ki pa so pošteno igrali do konca. Union Ripa La Fenadora nam je naredila veliko uslugo. Z njihovo pomočjo bomo igrali dodatno tekmo za obstanek. V Chioggi smo igrali zelo dobro. Neodločen izid proti Droju nas je precej potrl. Nismo pa vrgli pušk v koruzo in smo se hitro pobrali.

Že v zadnjem krogu niste imeli na razpolago vseh igralcev. Kako pa bo v nedeljo?

Proti Clodienseju so se izkazali tisti igralci, ki so imeli doslej manjšo minutažo. V nedeljo v Castelfrancu Venetu ne bo Rabbenija, Rondinellija in Slavca. Poškodovan je tudi Tawgui (koleno).

Mesec pred koncem rednega dela ste bili celo še v igri za neposredni obstanek, nato pa ...

Zbranost je padla. Forma tudi delno. Še me boli domači poraz proti že izpadlemu Moriju Santu Stefanu. Nato pa neodločen izid proti Droju, ko smo že vodili z 2:0. Psihološko smo pregoreli, ker smo si želeli zmagati. Na teh dveh tekmah sem se kot trener največ naučil. Če bi osvojili šest točk, se še ne bi rešili, ampak bi si izborili boljši izhodiščni položaj v play-outu. Igrali bi doma in bi imeli na razpolago dva izida na tri. Tako pa pride v nedeljo v poštev le zmag.

Res je tudi, da vam domače igrišče v Repnu ni bilo v veliko pomoč.

Več točk smo naredili v gosteh, kar je značilnost za to ligo. To velja tudi za druge ekipe. Izjema je le Padova, ki je doma igrala pred nekaj tisoč gledalci. Tudi tržaški Rocco ni bil ugoden za Triestino.

Kras ste prevzeli lanskega 25. novembra. V ponedeljek bo od takrat minilo šest mesecev.

Igralci so me hitro dobro sprejeli in nisem imel težav v slačilnici. Trenirali smo naporno in določen napredek je opazen. To smo potrdili tudi z rezultati.

Kako boste pripravili svoje varovance na nedeljsko tekmo?

Prejšnji teden so bili treningi bolj intenzivni. V soboto smo igrali v Biljah. Ta teden pa bomo več časa posvetili taktični pripravi in hitrosti. Trenirali bomo do vključno sobote zjutraj.

Tonči Žlogar se je Krasu pridružil v lansk sezoni v elitni ligi. Prej je igral za Pordenone

FOTODAMJ@N

Ali je Giorgione premagljiv?

Absolutno. Nasprotnika poznamo zelo dobro. V prvem delu smo v Repnu izgubili z 2:1. Nato smo v povratnem igrali neodločeno. Nevtralizirati moramo predvsem napad, ki je zelo soliden. Do sobote bom rešil še dve/tri dileme. Še enkrat si bom ogledal videoposnetek tekme Giorgioneja. Večjih sprememb pa ne bo.

Kakšno tekmo pričakujete?

Zelo taktično. Srečanje bo spreminilo svoj potek, če bo ena od dveh ekip hitro povedla. Predvidevam, da bomo morali doseči dva gola. Giorgione je ekipa, ki daje gole.

Mediji v Sloveniji v letošnji sezoni stalno spremljajo Kras, čeprav igra v četrti italijanski ligi. Bržkone repenskemu klubu veliko pomaga tudi dejstvo, da sedi na klopi nekdanji slovenski reprezentant ...

Kras Repen se bo rešil, če ... bo v nedeljo (edini) dodatni tekmi za obstanek (play-out) v D-ligi v Castelfrancu Venetu (začetek ob 16.00) proti Giorgioneju zmagal. Nasprotnik iz Veneta bo imel na razpolago dva izida: zmago in neodločen izid (v primeru neodločenega izida bosta ekipi igrali še podaljška po 15 minut). V Veneto bosta v nedeljo odpeljala dva avtobusa z navijači Krasa (start ob 11.30 iz Repna). Na razpolago je še nekaj prostih mest (info 0402171044).

Morda. Vedno sem imel dober odnos z mediji in večkrat me novinarji pokličejo. Lepo je, da spremljajo slovenski šport tudi na tej strani meje. Veseli me, če sam pripomorem k temu. Pohvaliti pa moram vodstvo kluba, ki je letos še dodatno okrepilo spletno stran ter facebook in naredilo korak naprej v medijski prepoznavnosti. Zasluga gre tudi osebam, ki skrbijo za stike z mediji, saj očitno dobro informirajo javnost v Sloveniji, pa tudi v Italiji.

Ali imate že druge ponudbe za prihodnjo sezono?

Konkretno ne. Poleti bi rad dokončal trenerski izpit (licenca Uefa A). V prihodnje bi rad ostal v nogometnem svetu. Trenersko izobrazbo bi rad nato dopolnil z licenco Uefa Pro.

Jan Grgič

DZP doo - PRAE srl 2015 © Vse pravice pridržane

ODBOJKA

Val v finalu z dvema ekipama

V drugi fazi goriškega prvenstva v skupni ženski in moški kategoriji under 13 sta obe ekipi OK Val (ženska - Val Arcobaleno in moška - Val M) na vrhu lestvice. Ženska ekipa pod vodstvom Roka Magajneja je zasedla drugo mesto s samo tremi izgubljenimi tekmami in je trenutno najboljša ženska ekipa v prvenstvu. Na prvo mesto so se namreč zasedli varovanci trenerja Borisa Jelaviča (Val M), ki so v prvenstvu še vedno nepremagani - brez izgubljenega niza.

V nedeljo bo v Štandrežu finale, na katerem bodo nastopile najboljše štiri ekipe druge faze. Ob 10.30 bo igral Val M polfinalno tekmo proti Fincantieri Femm. Val Arcobaleno pa bo polfinalno tekmo proti Pall. Grado igral ob isti uri v telovadnici Slovenskega športnega centra M. Špacapan v Gorici. Popoldne bosta v Štandrežu finalni tekmi: za tretje mesto ob 15.30, sledi finale za prvo mesto.

Moška ekipa Vala si je kot edina predstavica v moški konkurenci že prislužila nastop na deželnem finalu, ženska Val Arcobaleno pa se bo morala za nastop v deželnem finalu še potruditi ter se v nedeljo uvrstiti pred ostalimi ženskimi ekipami.

NA TRŽAŠKEM

Sloga tretja

Slogašice so v nedeljo zmagale na tekmi za tretje mesto ženskega pokrajinskega prvenstva under 13. V najboljše odigrani tekmi v letošnjem prvenstvu je Sloga Dvigala Barich A prikazala zelo dobro igro. O končnem zmagovalcu ni bilo nikoli dvoma. Pri Slogi je bilo zelo malo napak, igralke so zaigrale zelo zbrano. S kolektivno igro so pokazale napredek in izboljšale rezultat tekme proti istemu nasprotniku (v rednem delu so zmagale s tesnim izidom). V finalni tekmi za prvo mesto je Oma klonila pred absolutno močnejšo in tehnično-taktično najboljšo ekipo prvenstva, Coselliju.

Pri Slogi obžalujejo, da so navkljub enemu samemu porazu v celotnem prvenstvu, zasedli tretje mesto; globalno gledano pa se lahko potolažijo s tem, da so izboljšali lansko uvrstitev, ko so v finalni fazi (z istimi štirimi letošnjimi finalisti) bili šele četrta.

Za 3. mesto: Sloga Dvigala Barich A – Azzurra 2:0 (25:18, 25:20). **Finale:** Oma B – Coselli 0:2 (13:25, 11:25)

Sloga Dvigala Barich A: De Luisa, Fonda, Gruđen, Hrovatin, Iurkic, Pitacco, Skerk; trener: A. Peterlin.

UNDER 12

Mavrica za naslov

Na Goriškem bodo v tem tednu odigrali polfinalni tekmi končnice v skupni ženski in moški kategoriji prvenstva under 12, v katerem sodeluje tudi ekipa novega odbojarskega društva Arcobaleno Mavrica.

V rednem delu prvenstva je nastopilo osem ekip, ki so se med sabo srečale po dvakrat (v prvi in povratni tekmi). V tekmah so odigrali obvezno po tri sete do 25. točke, vsak zmagani set pa je štel eno točko na lestvici. V rednem delu se je Mavrica brez izgubljenega seta uvrstila na prvo mesto kot edina neporažena ekipa.

Pri Mavrici nastopajo v ekipi mešano deklice in fantki; pet se jih je z odbojko začelo ukvarjati v letošnji sezoni, večina pa jih igra že eno ali dve leti. Trenerka je Enrica Gabbana, kateri s svojimi izkušnjami pomaga Rok Magajneja.

Danes bodo ob 17.30 člani Mavrice odigrali v Štandrežu polfinalno tekmo playoffa proti ekipi Fincantieri Femm. Pri Mavrici seveda pričakujejo, da bodo sklepno fazo prvenstva zaključili tako kot so redni del - na prvem mestu. Druga polfinalna tekma bo v soboto med ekipama Estvolley in Millennium Azzurra.

Arcobaleno Mavrica: Anna Battistel, Alissia Birri, Gaja Ferfolja, Veronika Hlede, Tereza Hlede, Ailen Hurtado, Jair Hurtado, Karin Kovic, Martina Musig, Erik Zbogor (vsi 2003), Nikolaj Cernic, Beatrice Falzari, Jan Feri (vsi 2004). Trenerka: Enrica Gabbana.

ŠOLSKI ŠPORT - 8. atletski memorial Jožice Mikluš

Tehnološko tekmovanje

Rezultate prvič računalniško obdelali v realnem času - Zmagovalne štafete prejele prehodne pokale

V ponedeljek se je na atletskem stadionu na Rojcah v Gorici, pod pokroviteljstvom ZSSDI, odvijal 8. atletski memorial Jožice Mikluš (v spomin na pobudnico tekmovanja), na katerem so sodelovali dijaki obeh polov slovenskih goriških višjih šol Trubar, Gregorčič, Cankar, Zois in Vega. Tekmovanje sodi v šolski učni program.

Vsi udeleženci - nad 200 dijakov in dijakinj - so se v dveh kategorijah (prva dva in zadnji trije razredi) preizkusili v teku na 1000 m in suvna krogla, naraščajniki in naraščajnice (1. in 2. razred) tudi v skoku v daljino, mladinci in mladinke (3., 4. in 5. razred) pa tudi v skoku v višino). Program je obsegal tudi štafetne teke 4x100 metrov po razredih. Lepo sončno vreme je omogočilo uspešno izvedbo tekmovanja, ki je vsebovalo tudi »tehnološko« novost. Prof. elektronike na Tehniškem zavodu Jurija Vege Enzo Pavletič je namreč izdelal računalniški sistem za obdelavo rezultatov in izučil skupino dijakov, da so neposredno z vsake tekmovalne postaje, s pomočjo tabličnih računalnikov in pametnih telefonov sproti pošiljali v »centralo« posamične izide, ki so bili tako med samim tekmovanjem vidni na lokalnem omrežju.

Zaključnega nagrajevanja sta se udeležila podpredsednica ZSSDI Loredana Princič in tajnik Igor Tomasettig. Krovna organizacija je poskrbela za kolajne, šole tehniškega pola pa so nabavile pokale, ki so bile v prehodno last namenjene zmagovalnim štafetam.

Štafeta, ženske

1. razred: HL Gregorčič (Gomišček, Juren, Kosič, Terčič) 1:03,09. **2. razred:** HL Gregorčič (Butkovič, Lavrenčič, Ma-

rusič, Ocetti) 58:90. **3. razred:** Trubar (Ciglič, Soban, Terčič, Winkler) 1:00,63. **4. razred:** ZL Gregorčič (Battistel, Giacomazzi, Marvin, Pahor) 1:00,31. **5. razred:** Zois (Dellisanti, Gon, Keber, Peressini) 56,52

Štafeta, moški

1. razred: ZL Gregorčič (Chimenti, Cingerli, De Caro, Devetak) 51,59. **2. razred:** KL Trubar (Bukovec, Devetak, Hlede, Juren) 51,91. **3. razred:** ZL Gregorčič (Pasi, Lavrenčič, Quaggiato, Terpin) 51,47. **4. razred:** ZL Gregorčič (Furlan, Muller, Papaiz, Zio) 52,52. **5. razred:** Vega (Čavdek, Marušič, Mucci, Pintar) 49,00.

Krogla

Naraščajnice (3 kg): Iris Petruz (Trubar) 9,20. **Naraščajniki (5 kg):** Sebastian Zamaro (Trubar) 11,19. **Mladinke (3 kg):** Martina Dellisanti (Zois) 9,36. **Mladinci (5 kg):** Jernej Terpin (ZL Gregorčič) 12,02

Daljina

Naraščajnice: Mara Lavrencic (HL Gregorčič) 4,80. **Naraščajniki:** Mitja Pahor (ZL Gregorčič) 5,35

Višina

Mladinke: Klara Terčič (Trubar) 1,40. **Mladinci:** Matija Visintin (Zois) 1,75

1.000 m

Naraščajnice: Mara Lavrencic (HL Gregorčič) 3,34. **Naraščajniki:** Luka Gergolet (ZL Gregorčič) 3,02. **Mladinke:** Eva Battistel (Vega) 3,55. **Mladinci:** Nicola Nikita Kosič (Cankar) 3,03.

KOŠARKA

Sokol še za korak bližji cilju

Sokol - Roraigrande 81:68

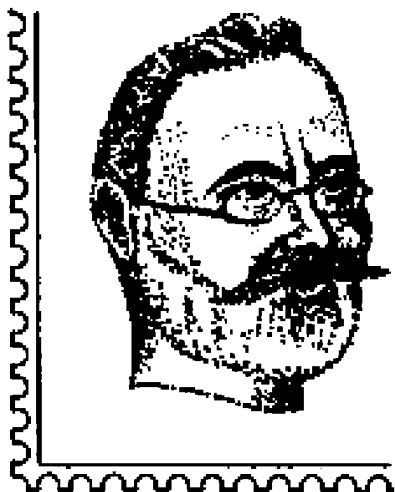
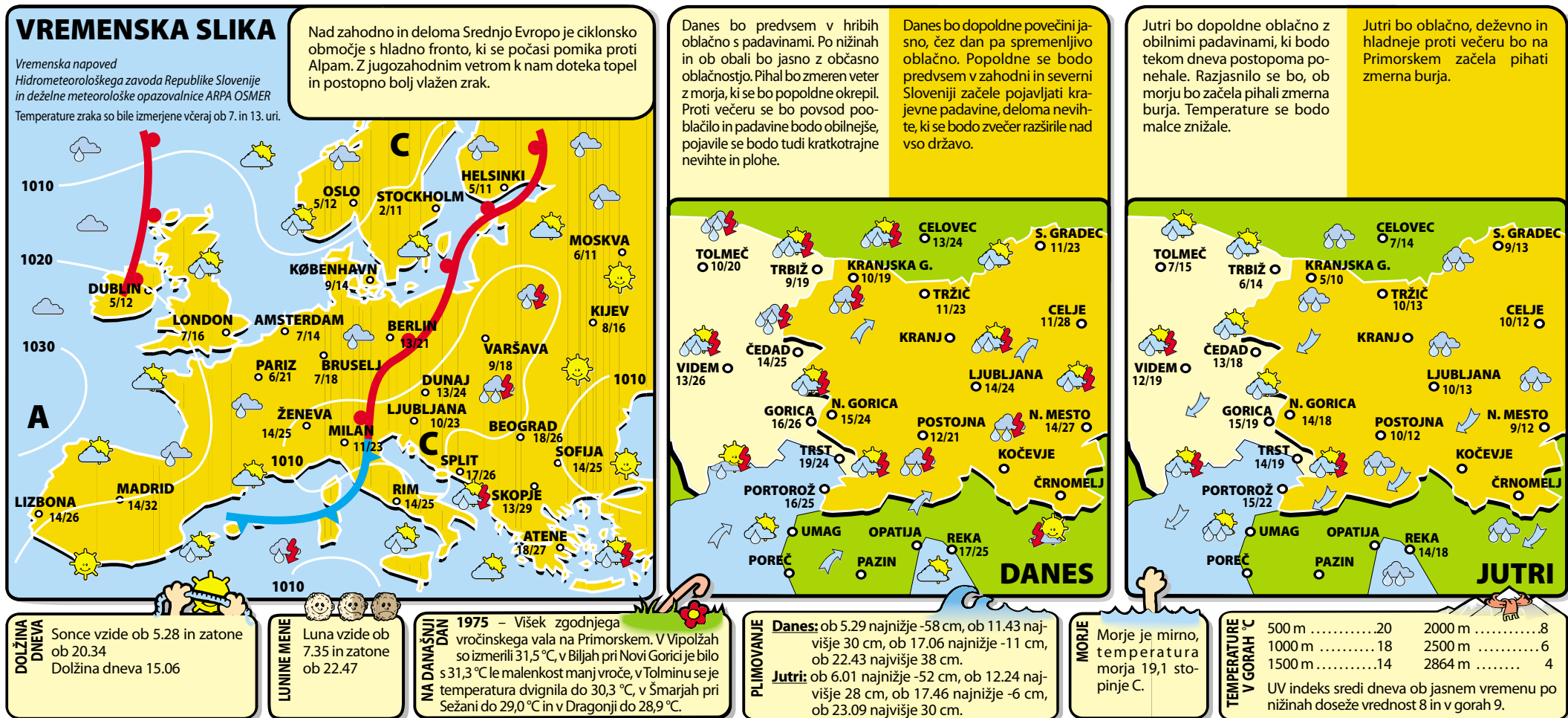
(27:16, 43:29, 69:45)
Sokol: Semolič 0 (-, 0:1, -), Pertot 0, Sardoč 25 (3:5, 11:16, 0:2), Coloni 1 (1:2, 0:2, -), Doljak 3 (1:2, 1:2, 0:1), Štokelj 13 (4:6, 3:6, 1:2), Ferforgia 14 (-, 4:7, 2:2), Babich 8 (-, 4:4, 0:3), Piccini 2 (-, 1:3, -), Peric 0 (-, 0:1, 0:1), Hmeljak 6 (2:2, 2:3, 0:3), Ušaj 9 (0:1, 3:3, 1:3). Trener: Lazarevski. PON: Nihče. Skoki: Hmelja 9, Sardoč 6.

Košarkarji Sokola so v tekmi play-outa D-lige zelo prepričljivo premagali pordenonski Roraigrande, ki je v skupini pepelka. Izenačen je bil samo začetek tekme (14:12, 16:14), a je bil Sokol vedno v vodstvu. Od 2. četrtine dalje, ko je začel izvajati zelo učinkovito consko obrambo, ki so jo gostje skušali prebiti z meti od daleč, a z zelo skromno učinkovitostjo, se je prednost nabrežinskega moštva večala iz minute v minuto. Že v 23. min. je Sokol vodil s prednostjo 18 točk (49:31), v 27. minuti celo s prednostjo 23 točk (60:37), največja pa je bila razlika v 33. minuti (78:48). Odtlej so priložnost za nastop dobili tudi mlajši igralci.

S to zmago je Sokol naredil lep korak na poti do obstanka, že v naslednjem krogu bi lahko obstanek tudi dosegel.

Vrstni red: Perteole 14, Pordenone 12, Sokol 8, Alba 4, Roraigrande in Spilibasket 2.

Prihodnji krog (24.5.): Perteole - Sokol (22.5.), Alba - Pordenone, Spilibasket - Roraigrande.

175 let poštne znamke

Današnji uvodni del naše rubrike bomo posvetili obletnici izida prve poštne znamke na svetu. Te obletnice so se spomnili najprej v Angliji, kjer je izšla prva znamka in so izdali serijo spominskih znamk. Posebno spominsko serijo je izdala tudi poštna uprava na otoku Man. Poštna uprava na Dunaju pa je prav prve dni maja izdala svoj blok (listič) z znamko, na kateri je prikazana prva znamka, ki ji danes pravimo Black penny (črni penny). Za nas je ta blok še toliko bolj pomemben, ker je na njem omenjen tudi Lovrenc Košir. (Slika 1)

Po Lovrencu Koširju, enem izmed pionirjev poštne znamke, se imenuje tržaški filatelistični klub in prav njegov lik smo izbrali pred sedmimi leti, ko smo se z odgovornim urednikom Primorskega dnevnika domenili in začeli pisa-

Postiljon

ti mesečno filatelistično rubriko Postiljon.

Na avstrijskem bloku so omenjeni trije začetniki, ki so se sredi 19. stoletja ukvarjali z zamisljajo, da bi bilo treba spremeniti dotedanji sistem plačevanja poštne. Za vedno večji obseg poštne delovanja je bil stari sistem neroden in neučinkovit. Poštne pošiljke so namreč plačevali, tisti, ki so pošto prejemali. Zato je bil pismoonoša istočasno tudi blagajnik in tu so se pojavili že prvi zapleti, ko naslovnika ni bilo doma in se je poštar moral vračati. Potem so bili nekateri, ki pošiljke niso hoteli prevzeti, in zato tudi niso plačali pristojbine. V tem sistemu pa je bila še ena težava in sicer, da niso obstajali poštni nabiralniki in je vsakdo moral oddati pošiljko v poštnem uradu.

Zato so se v tridesetih in štiridesetih letih 19. stoletja, se pravi za časa našega Prešerna, nekateri ukvarjali z zamisljo, da je treba poštno službo prenoviti. Med temi pobudniki so na sedanjem avstrijskem bloku navedli Jamesa Chalmersa, Lovrenca Koširja in seveda Rowlanda Hilla, ki velja za očeta poštne znamke, ker je angleška poštna uprava

sprejela njegov predlog. V spremni tekst na bloku so napisali:

»Že v antiki so uvedli poštne postaje in pisna sporočila pošiljali s konji ali z ladjami. V naslednjih stoletjih je bila navada, da je poštino izplačal prejemnik. Tak sistem, ki je dovoljeval poštni promet le ljudem, ki so imeli zadosti denarja, je kljub poskusom, da bi ga prenovili, in to še pred uvedbo črnega pennyja, trdo vztrajal še naprej. Tako je Jean-Jacques Renouard de Villayer, uslužbenec pariške mestne pošte, že leta 1653 uvedel papirnate plačilne trakove, ki naj bi jih privežali ali speli na pismo. Okoli leta 1680 so William Dockwra in Robert Murray iz londonske »Penny post« uvedla enotno ceno za mestno pošto, dokazilo za plačilo pa bi bil odtisnjen žig trikotne oblike. V začetku 19. stoletja so nekatera evropska mesta organizirala mestno pošto z mestnimi kuvertami, ki jih je plačal prejemnik.

Iznajdbo poštne znamke danes pripisujemo predvsem trem osebam: Škotu Jamesu Chalmersu (1782-1853), izdajatelju časopisov in lastniku tiskarne, ki si je že leta 1834 omislil male koščke papirja z lepilom in nominalno, a je te predložke prijavil šele štiri leta kasneje. Kljub temeljitim pripravam ni bil ob izidu črnega pennyja sploh omenjen.

Lovrenc Košir (1804-1879) slovenskega rodu je imel idejo, da se vnaprej poravnata poštino s pritisnjenimi papirnati oblati (podobni papirnatim delcem, ki so jih rabili za pečenje pisem). Svojo idejo je predstavil cesarsko kraljevi spoštni dvorni komor, kjer so jo dolgo proučevali, naposled pa zavrnili.

Šele poštna reforma, izvedena pod vodstvom Rowlanda Hilla med leti 1839 in 1840 je dokončno pomenila svetovni prodor poštne znamke. Pred to poštno reformo so pripravili natečaj za motiv na znamkah. Rowland Hill je za motiv izbral portret takrat 21-letne kraljice Viktorije in s tem se je vse takratno razpravljanje zaključilo. 6. maja 1840 je bil izdan črni penny, ki je reformiral delovanje vse svetovne pošte.

Prva znamka je bila tiskana v črni barvi in njena vrednost je bila prav 1 penny, odtod ime črni penny. V uporabi je bil le eno leto in ga je zamenjal rdeči penny. Ena tiskana pola je obsegala

240 znamk. V eni vrsti je bilo 12 znamk, vrst pa je bilo 20. 12 znamk je veljalo 12 pennyjev oziroma 1 šiling. 20 vrst po 1 šiling pa je znašalo 1 funt. To je bila cena cele pole in zato je to razmerje zelo poenostavilo obračunavanje poštne uslužbenecem.

Na priložnostni izdaji avstrijskega bloka se nahaja tudi prva izdaja avstrijske znamke iz leta 1850 (kar deset let kasneje!) in na njej je prikazan državni grb.

O teh zadevah okrog Rowlanda Hilla in Lovrenca Koširja je 7. maja v svoji filatelistični rubriki v ljubljanskem Dnevniku Janko Štampfl zapisal:

»Leta 1837 je takrat 42-letnega podložnika njenega kraljevskega veličanstva kraljice Viktorije, učitelja Rowlanda Hilla, vnetega popisovalca, zamotanost plačevanja poštne tako vznejevoljila, da je začel razmišljati, kako bi se dalo to poenostaviti. (...) Zato je Hill napisal pamflet z naslovom »Poštna reforma, njena pomembnost in praktičnost« (Post office reform, its importance and practicability), ki je razkril pomanjkljivosti dragega prenosa poštne pošiljke. Predlagal je, naj bi poenotili zamotan britanski poštni sistem. S tem svojim pamfletom je zbudil val navdušenja, pa tudi ogorčenja. Ustanovili so komite, ki je na svojih sejah premeleval, katera tarifa bi bila najprimernejša. Ko so se domenili o tarifi, pa so zavrnili predlog, naj bi prodajali pisma z odtisnjenim »vrednostnim« žigom, kajti pisma so z žigi z imeni krajev sprejema žigosali tudi že prej, tako da bi uvedli le nov tip žiga. Končno so se po dolgotrajnem razpravljanju leta 1839 odločili za nekakšno potiskane listke, kasneje poimenovane znamke, kot plačilo poštne.

V nadaljevanju Štampfl piše, da se je že takoj vnela diskusija, kdo je bil resnični oče poštne znamke. Med temi je bil tudi Lovrenc Košir, doma iz Spodnje Luše nad Škofjo Loko, ki je že 11. maja 1836 predlagal nekatere poštne spremembe, vključno z znamko. Tedanja avstro-ogrsko poštna uprava je, kot smo omenili, njegov predlog zavrgla.

»V Sloveniji so pred nekaj desetletji na osnovi pristranskega prireja-

nja dokazov proti njemu uprizorili pravcato gonjo. Eden glavnih argumentov proti njemu je bil povsem političen, češ da je kot cesarski uradnik pisal in govoril nemško! Kako pa naj bi v prvi polovici prejšnjega stoletja pisal visoki poštni uradnik v avstro-ogrski monarhiji?»

Šele leta 2004 je Filatelistična zveza Slovenije poskrbela, da je izšel slovenski prevod knjige Ernsta Bernardinija Lovrenca Košir (Laurenz Koschier) Poštni uradnik poštne znamke in mu s tem dala priznanje, ki mu pritiče. Pošta Slovenije pa mu je istega leta izdala spominsko znamko. (Slika 2)

Zlata nagrada za Petra Suhadolca

V nemškem mestu Essen je potekalo letos že sedmo evropsko prvenstvo v tematski filateliji. To tekmovanje se razlikuje od ostalih tekmovalnih razstav, saj je posvečeno izključno tematskim zbirkam. Še več, zbirke so razporejene v osem tematskih razredov in v vsakem je približno deset najboljših evropskih zbirk.

Letos so bili na tem tekmovanju med 79 eksponati prisotni tudi štirje slovenski. Med njimi je najvišjo nagrado prejel Peter Suhadolc za zbirko »Osvajanje nekoristnega sveta - Zgodovina alpinizma«. V skupini »Šport in prosti čas« je zasedel prvo mesto z 91. točkami, zlato medaljo in edino dodeljeno posebno nagrado.

Z zmago si je Suhadolc priboril pravico, da so njegovo zbirko, eno od 9 v tematskem razredu, teden dni kasneje razstavili tudi na Evropski filatelistični razstavi Europhilex v Londonu.

To je odličen uspeh predsednika Slovenskega filatelističnega kluba Lovrenca Košir iz Trsta, za kar so mu člani kluba z veseljem iskreno čestitali.

I.T.

